

GMINA TRZEBOWNISKO

STRATEGIA ROZWOJU GMINY TRZEBOWNISKO NA LATA 2022-2030

Opracowanie:

Spis treści

Wstęp.....	4
I Uwarunkowania, kontekst i kluczowe ustalenia diagnostyczne.....	6
1. Uwarunkowania prawne i metodyka opracowania strategii	6
Podstawa prawna	6
Metodyka opracowania strategii	8
2. Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi	10
3. OSI w strategii rozwoju województwa a zakres planowanych działań gminy	16
4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.....	29
5. Wnioski z diagnozy, w tym z badań społecznych	33
Wyniki badania mieszkańców	37
6. Analiza SWOT.....	39
II Założenia planistyczne	43
7. Wizja i misja rozwoju	43
8. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym	45
9. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych	51
10. Schemat ilustrujący założenia planistyczne.....	67
11. Rezultaty planowanych działań	68
III Wdrażanie	72
12. Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii	72
13. Finansowanie strategii.....	75
14. Ewaluacja ex-ante.....	77
Załącznik nr 1 Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.....	80
Analiza danych zastanych	80
Gmina oczami mieszkańców.....	96
Załącznik nr 2 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.....	111
Załącznik nr 3 Mapy ryzyka i zagrożenia powodziowego	116
Spis tabel i wykresów.....	121

Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Trzebownik na lata 2022-2030 to kompleksowy dokument strategiczny, który określa długookresowy plan działania, mający bezpośredni wpływ na rozwój gminy. Dokument został opracowany na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583) oraz ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057). Przygotowanie tego rodzaju dokumentu nie jest obowiązkowe, jednakże znacząco ułatwia przemyślane zarządzanie gminą oraz skuteczne pozyskiwanie środków na inwestycje.

Powstanie strategii opiera się na modelu partycypacyjno-eksperyckim. W proces tworzenia dokumentu zaangażowano ekspertów, przedstawicieli władz gminy oraz przede wszystkim mieszkańców. Dzięki przeprowadzonym konsultacjom, badaniu ankietowemu oraz szczegółowej analizie danych zastanych można było sformułować misję i wizję rozwoju gminy oraz zdefiniować cele strategiczne wraz z przypisanymi im kierunkami działania. Niniejsze opracowanie określa cele strategiczne rozwoju w trzech wymiarach: społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

Istotnym elementem strategii jest jej odniesienie do strategii wojewódzkiej – w szczególności do obszarów strategicznej interwencji (OSI). Niniejsza strategia jest komplementarna z zapisami dokumentów wyższego szczebla, co zwiększa efektywność zarządzania strategicznego oraz ułatwia realizację poszczególnych kierunków rozwojowych.

Dokument składa się z trzech kluczowych części – diagnostycznej, planistycznej i wdrożeniowej. Pierwsza z nich prezentuje dane statystyczne w ujęciu statycznym oraz dynamicznym tworząc obraz sytuacji w gminie, co pozwala określić jej mocne i słabe strony.

Dane uzupełniają wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców.

Najważniejszym elementem opracowania jest część planistyczna, która identyfikuje kluczowe cele, kierunki i plany na poziomie strategicznym i operacyjnym. Podstawą do opracowania części planistycznej są wnioski z diagnozy i badań ankietowych. Dopełnienie stanowi część wdrożeniowa, w której zawarto system wdrażania, monitoringu i finansowania zadań wyszczególnionych w strategii.

Niniejsze opracowanie ma za zadanie wspierać władze gminy w zarządzaniu strategicznym.

Natomiast realizowanie zidentyfikowanych celów będzie miało pozytywny wpływ na rozwój

gminy Trzebowniko i podniesienie jakości życia jej mieszkańców oraz pozwoli na konsekwentne urzeczywistnianie wizji gminy zdefiniowanej w części planistycznej.

I Uwarunkowania, kontekst i kluczowe ustalenia diagnostyczne

1. Uwarunkowania prawne i metodyka opracowania strategii

Podstawa prawna

Podstawą prawną definiującą kształt i strukturę Strategii Rozwoju Gminy Trzebownik jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583), która stanowi, że strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy oraz określa w szczególności:

1. cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
2. kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
3. oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
4. model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;
5. ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;
6. obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art.11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 oraz z 2021 r. poz. 1038 i 1834), wraz z zakresem planowanych działań;
7. obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zdefiniowano, wraz z zakresem planowanych działań;
8. system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych;
9. ramy finansowe i źródła finansowania.

Powyższe obowiązkowe elementy uwzględnione zostały w strukturze opracowanego dokumentu. Strategia uwzględnia kwestie gospodarcze, społeczne, a także przestrzenne. Wpływ na to mają zmiany w przepisach ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Nowe zapisy wskazują na obowiązek określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania strategii wraz z przeprowadzeniem konsultacji z interesariuszami m.in. sąsiednimi gminami i ich związkami oraz mieszkańcami gminy. Przeprowadzenie procesu opiniowania strategii ma na celu również wydanie opinii dotyczącej sposobu uwzględniania

ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w strategii rozwoju województwa przez zarząd województwa – Art. 10f. ust. 1-3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583).

Metodyka opracowania strategii

Rodzaj czynności	Opis
Analiza desk research	<p>W początkowej fazie opracowywania Strategii dokonano analizy danych wtórnych (zastanych). Źródłem danych były dostępne dokumenty diagnostyczne i planistyczne w wymiarze lokalnym i regionalnym, a także raporty o stanie gminy, lokalny program rewitalizacji, studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy oraz ogólnodostępne ekspertyzy i opracowania.</p> <p>Przeanalizowano również dane udostępniane przez Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Lokalnych), Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Z zebranych informacji wyselekcjonowano potrzebne dane, które w późniejszym etapie przygotowania Strategii stanowiły podstawę do wypracowania wniosków na temat gminy.</p>
Badania ilościowe	<p>Wśród mieszkańców gminy przeprowadzono badanie sondażowe mające na celu poznanie opinii mieszkańców na temat sytuacji społeczno-ekonomicznej w gminie oraz wskazanie potrzeb i kierunków rozwoju. Łącznie udział w badaniu wzięło 333 mieszkańców.</p>
Badania jakościowe	<p>Badania jakościowe prowadzą do poznania szczegółowych informacji na temat kondycji gminy oraz zachodzących w niej procesów. W tym celu przeprowadzono warsztaty moderowane oraz badania terenowe. Dzięki temu możliwe było rozpoznanie potrzeb, oczekiwań i możliwości związanych z rozwojem lokalnym, a także stworzenie hierarchii celów i potrzeb. Zebrane informacje pozwoliły na zdefiniowanie konkretnych celów i kolejności ich realizacji.</p>

Analiza SWOT	W celu usystematyzowania zebranych danych, informacji oraz opinii mieszkańców przeprowadzono analizę SWOT. W ramach tej analizy wyodrębniono elementy mogące sprzyjać rozwojowi gminy (mocne strony i szanse), a także takie, które mogą stanowić barierę rozwojową (słabe strony i zagrożenia). Zdefiniowane potencjały i ograniczenia są punktem wyjścia przy formułowaniu celów strategicznych i kierunków rozwoju.
Opracowywanie misji i wizji gminy	Dzięki przeprowadzonej analizie danych i analizie SWOT oraz wnioskach płynących z badania ankietowego, zdefiniowano wizję oraz misję gminy. Wizja jest opisem pożądanego stanu gminy w długookresowej perspektywie natomiast misja jest ogólnym kierunkiem działania, jakim powinna podążać gmina.
Sformułowanie celów	Wnioski uzyskane z wcześniejszych etapów pracy nad Strategią są podstawą do formułowania celów strategicznych, operacyjnych oraz konkretnych kierunków działania. Są zatem odpowiedzią na rozpoznane wcześniej problemy i potrzeby, a także szansą na wykorzystanie potencjałów gminy. Zdefiniowanie celów jest związane z wcześniej przyjętą misją i wizją gminy.
Opracowanie modelu funkcjonalno-przestrzennego oraz rekomendacji w tym zakresie	Model stanowi graficzne odzwierciedlenie treści prezentowanych w dokumencie. Przedstawia najważniejsze elementy i uwarunkowania przestrzenne. Przedstawienie graficzne sprawia także, że określone kierunki rozwoju są bardziej przystępne w odbiorze.
Opracowanie części wdrożeniowej	W części wdrożeniowej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące mechanizmów wdrażania – systemu realizacji strategii, jej aktualizacji oraz ewaluacji. Zaplanowanie tych działań zapewnia ciągłość realizacji działań oraz podnosi ich efektywność. Ponadto dokument zawiera także ramy finansowe i źródła finansowania, które wpływają na ocenę możliwości realizacji celów strategii.

2. Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi

Rozdział odnosi się do przepisu „Art. 10f. 2. Projekt strategii rozwoju gminy opracowuje wójt oraz przedkłada go zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa” zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r.) o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583).

Zgodnie z powyższym zapisem niniejszy dokument wpisuje się w ustalenia nadrzędnych dokumentów planistycznych, na poziomie krajowym, regionalnym, ale także dokumentów lokalnych. Przedmiotowe opracowanie jest zgodne m.in. z następującymi kluczowymi dokumentami:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – SOR
Została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. SOR jest aktualizacją Strategii Rozwoju Kraju 2020. Jest obowiązującym kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej.
- Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 – KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa. Znajdują się tam postanowienia SOR określone w filarze *rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważone*.
- Strategią rozwoju województwa – Podkarpackie 2030 – stanowi bazę do formułowania założeń w strategii, wskazuje OSI w stronę których kierowana będzie interwencja, po to by zapewnić rozwój i wsparcie obszarom.
- Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – jest podstawowym dokumentem planistycznym wyznaczającym cele strategiczne województwa podkarpackiego w układzie przestrzennym, na zapisach wskazanego dokumentu bazowano m.in. podczas opracowywania ustaleń oraz rekomendacji w zakresie prowadzenia i kształtowania polityki przestrzennej w gminie.

- Strategią Rozwoju Powiatu Rzeszowskiego na lata 2016-2023 – gmina Trzebownisko wchodzi w skład Powiatu Rzeszowskiego, cele wskazane w niniejszym dokumencie są spójne z założeniami Strategii Rozwoju Powiatu Rzeszowskiego.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebownisko – stanowi podstawowy dokument określający politykę przestrzenną gminy, z uwzględnieniem uwarunkowań, celów oraz kierunków polityki przestrzennej państwa na obszarze województwa podkarpackiego.
- Lokalnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Trzebownisko na lata 2016- 2022 – głównym założeniem jest prowadzenie działań i inicjowanie przemian przestrzennych, technicznych, ekonomicznych oraz społecznych, w celu przywrócenia funkcjonalności terenów i stworzeniu warunków do rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego.

Z uwagi na rolę, jaką pełni *Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2030* oraz istotność jej zapisów w procesie opracowywania strategii rozwoju gminy, poniżej odniesiono się do jej zapisów, wskazując obszary tematyczne wraz z celami głównymi oraz priorytety dla każdego z obszarów. Ponadto, do zapisów strategii odniesiono się w rozdziale *OSI w strategii rozwoju województwa, a zakres planowanych działań gminy*, wskazując obszary strategicznej interwencji w które wpisuje się gmina Trzebownisko. Celem głównym strategii województwa jest „Odpowiedzialne i efektywne wykorzystanie zasobów endo- i egzogenicznych regionu, zapewniające trwałą, zrównoważony i terytorialnie równomierny rozwój gospodarczy oraz wysoką jakość życia mieszkańców województwa”.

Obszary tematyczne wraz z celami głównymi wskazane w Strategii rozwoju województwa - *Podkarpackie 2030* przedstawione zostały poniżej.

1. Gospodarka i nauka – Wzmacnianie potencjału regionalnej gospodarki oraz zwiększenia udziału nauki i badań dla innowacyjnego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego województwa .
2. Kapitał ludzki i społeczny – Wzmacnianie kapitału ludzkiego i społecznego, jako podstawy umożliwiającej rozwój regionu oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców.
3. Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska – Rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi oraz optymalizacja wykorzystania zasobów naturalnych i energii przy zachowaniu dbałości o stan środowiska przyrodniczego.

4. Dostępność dróg – Zwiększanie dostępu obywateli do usług publicznych i podniesienie standardu ich świadczenia dla poprawy jakości życia i wzmacniania procesów rozwojowych.

Przedmiotowy dokument realizuje założenia nadrzędnego dokumentu strategicznego i jest spójny z zapisami strategii wojewódzkiej. Uszczegółowienie i odniesienie do obszarów strategicznej interwencji wskazanych na poziomie wojewódzkim, przedstawiono w następnym rozdziale (OSI w strategii rozwoju województwa a zakres planowanych działań gminy).

Strategia Rozwoju Gminy Trzebownik realizuje przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (Dz.U. z 2021 r., poz. 2233, 2368, z 2022 r. poz. 88) w szczególności art. 326, w którym wskazano dokumenty, które powinno się uwzględniać w strategiach rozwoju gmin. Są to m.in. plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, plany zarządzania ryzykiem powodziowym czy plany przeciwdziałania skutkom suszy.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Gmina Trzebownik znajduje się na obszarze dorzecza Wisły, konkretniej w regionie wodnym Górnej-Wschodniej Wisły. W planie gospodarowania wodami, który jest jednym z podstawowych dokumentów planistycznych gospodarki wodnej, ustalane są cele środowiskowe dla poszczególnych części wód i obszarów chronionych. W sytuacji gdy jednolita część wód osiągnęła już pożądany stan, celem jest nie pogorszenie tego stanu. W poniższej tabeli przedstawiono wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPD) wraz z dedykowanymi im celami środowiskowymi, które zlokalizowane są na terenie gminy Trzebownik.

Tabela 1 Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Trzebownik

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typologia JCW	Status	Stan ogólny	Stan lub potencjał ekologiczny	Stan chemiczny
RW20001722669	Mrowla	Potok nizinny piaszczysty	Silnie zmieniona część wód	Zły	Umiarkowany potencjał ekologiczny	Poniżej dobrego
RW200017226729	Świerkowiec	Potok nizinny piaszczysty	Silnie zmieniona część wód	Zły	Słaby potencjał ekologiczny	Poniżej dobrego

RW200017226749	Stary Wisłok	Potok nizinny piaszczysty	Naturalna	Zły	Umiarkowany potencjał ekologiczny	-
RW200019226739	Wisłok od Zb. Rzeszów do Starego Wisłoka	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta	Silnie zmieniona część wód	Zły	Umiarkowany potencjał ekologiczny	Dobry

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem bazy danych PGWWP KZGW.

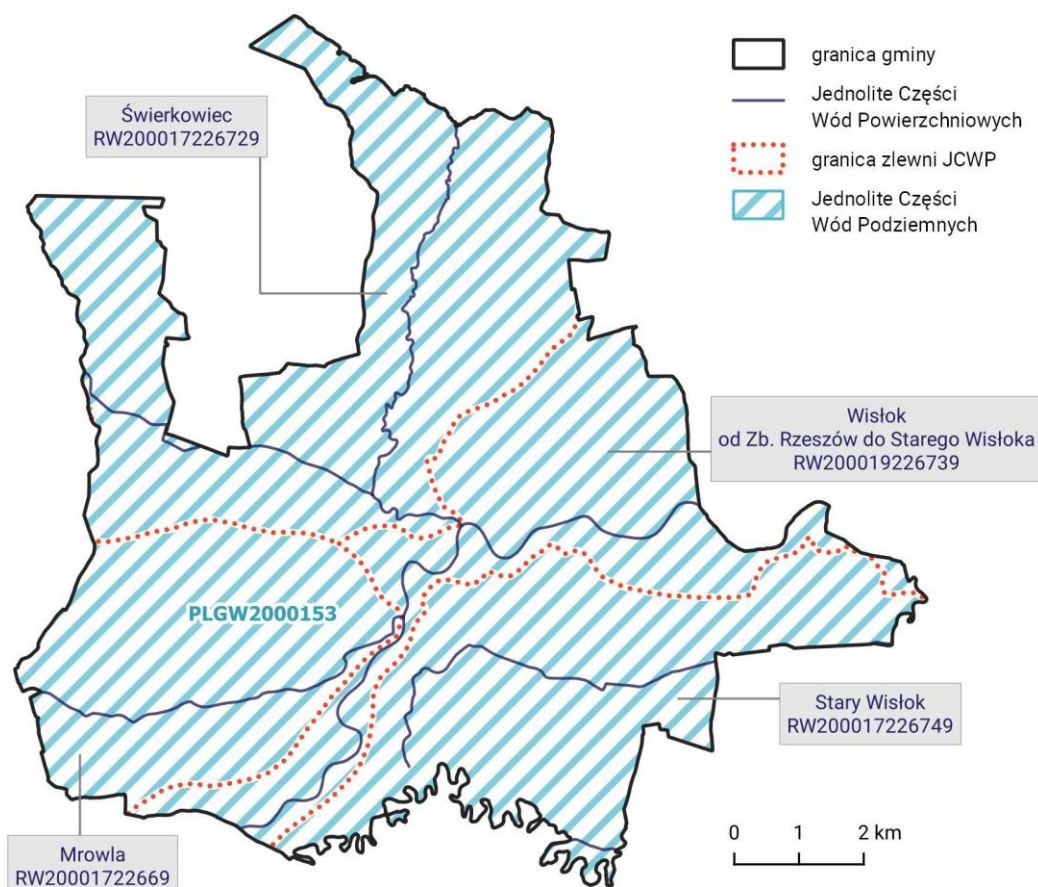
Większość JCWP zlokalizowanych na terenie gminy to potoki nizinne piaszczyste o złym stanie ogólnym.

Tabela 2 Charakterystyka JCWPD zlokalizowanych na terenie gminy Trzebownik

Numer JCWPD	Ogólna ocena stanu	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLGW2000153	dobry	dobry	dobry	niezagrożone

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem bazy danych PGWWP KZGW.

Rysunek 1 Mapa jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych zlokalizowanych w granicach gminy

Źródło: opracowanie własne

Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju

Program Wodno-Środowiskowy Kraju jest jednym z podstawowych dokumentów planistycznych w zakresie ochrony, gospodarowania i zarządzania zasobami wodnymi w Polsce. Został opracowany w celu programowania i koordynowania działań, które zmierzają do realizacji celów środowiskowych, takich jak:

- niepogarszanie stanu części wód;
- osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla naturalnych części wód powierzchniowych, dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny dla sztucznych i silnie zmienionych części wód oraz dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych;
- spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawodawstwie, w odniesieniu do obszarów chronionych;
- zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.

Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju (aPWŚK) uwzględnia podział na poszczególne kategorie jednolitych części wód powierzchniowych, podziemnych i obszarów chronionych.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły

Nadrzędnym celem PZRP jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. Działania te mają prowadzić m.in. do obniżenia strat powodziowych. Dla obszaru dorzecza Wisły wyznaczonych zostało 59 obszarów problemowych. W planie zarządzania ryzykiem powodziowym zidentyfikowano miejsca problemowe, dla których stwierdzono znaczące zagrożenie lub ryzyko powodziowe.

Wśród celów głównych PZRP wymienia się:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego,
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego,
3. Poprawę systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Jednym z głównych dokumentów planistycznych w gospodarowaniu wodami o zasięgu ogólnokrajowym jest Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS). Gmina Trzebowniko znajduje się na obszarze zaklasyfikowanym w klasach zagrożenia suszą rolniczą do klasy I – słabo zagrożone, w klasach zagrożenia suszą hydrologiczną do klasy II – umiarkowane zagrożenie, a w przypadku zagrożenia suszą hydrogeologiczną do klasy I – niezagrożone. Teren gminy Trzebowniko zakwalifikowany został, według klas łącznego zagrożenia suszą do słabo zagrożonego suszą.

Najważniejszymi celami dokumentu jest:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy,
- zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy,
- edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy,
- formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

3. OSI w strategii rozwoju województwa a zakres planowanych działań gminy

Rozdział odnosi się do przepisu wskazującego, że strategia rozwoju gminy określa w szczególności „*obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 oraz z 2021 r. poz. 1038 i 1834), wraz z zakresem planowanych działań (Art. 10e. 3. 6) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583).*

We wrześniu 2020 r. Sejmik Województwa Podkarpackiego przyjął Strategię rozwoju województwa – Podkarpackie 2030. Strategia ta wskazuje obszary strategicznej interwencji, czyli takie, na terenie których występują czynniki o charakterze problemowym, lub takie, które stanowią istotny potencjał rozwojowy. W dokumencie oprócz OSI na poziomie regionalnym, wskazano również OSI na poziomie krajowym, którymi są: Wschodnia Polska, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Województwo podkarpackie wpisuje się w obszar Polski Wschodniej, dlatego też gmina Trzebownisko, wpisuje się w ten typ OSI wyróżniony na poziomie krajowym.

Ponadto, gmina **wpisuje się w trzy kategorie regionalnych OSI, wyszczególnionych w Strategii rozwoju województwa- Podkarpackie 2030, są to:**

- 7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego
- 7.2. Funkcje metropolitalne Rzeszowa oraz jego obszaru funkcjonalnego
- 7.4. Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku

Obszar strategicznej interwencji	Kierunek interwencji
7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego	7.1.2. Rozwój potencjału gospodarczego miast, ze szczególnym uwzględnieniem biegunów wzrostu wraz z rozprzestrzenianiem trendów rozwojowych na otaczające je obszary funkcjonalne oraz wiejskie
	7.1.3. Rozwój powiązań komunikacyjnych wewnątrz obszarów funkcjonalnych biegunów wzrostu

7.2. Funkcje metropolitalne Rzeszowa oraz jego obszaru funkcjonalnego	7.2.1. Tworzenie korzystnych warunków do trwałego wzrostu gospodarczego w Rzeszowie i jego obszarze funkcjonalnym ROF
	7.2.3. Zapewnienie dobrej jakości życia i realizacji funkcji publicznych w Rzeszowskim Obszarze Funkcjonalnym (ROF)
	7.2.4. Rozwój powiązań komunikacyjnych i zintegrowanego systemu transportu publicznego łączących Rzeszów z jego obszarem funkcjonalnym ROF
	7.2.5. Gospodarka przestrzenna Rzeszowa i obszaru funkcjonalnego
7.4. Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku	7.4.1. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich poprzez rozwój infrastruktury technicznej
	7.4.2. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich
	7.4.3. Integracja i aktywizacja społeczności wiejskiej w aspekcie społecznym i kulturowym
	7.4.4. Racjonalizacja przestrzeni wiejskiej

Dla każdego z OSI przewidziano katalog zakładanych działań, który zaprezentowano poniżej:

Obszar strategicznej interwencji	Zakres działań
<p data-bbox="228 548 263 1429">7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego</p> <p data-bbox="316 779 639 1198">7.1.2. Rozwój potencjału gospodarczego miast, ze szczególnym uwzględnieniem biegunów wzrostu wraz z rozprzestrzenianiem trendów rozwojowych na otaczające je obszary funkcjonalne oraz wiejskie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wzmacnianie sieci ciężarów grawitacyjnych miast regionu stanowiących szansę do stworzenia sieci stymulowania przepływu procesów rozwojowych; • rozwój obszarów dla potencjalnych inwestorów pod kątem możliwości rozwoju stref działalności gospodarczej; • wspieranie rozwoju strefy działalności gospodarczej w kierunku powstawania i efektywnego funkcjonowania przedsiębiorstw wraz z oddziaływaniem na obszary wiejskie; • kreowanie nowych miejsc pracy oraz zwiększenie wartości PKB poprzez rozwój sektora usług i przedsiębiorstw; • dywersyfikacja gospodarki biegunów wzrostu i ich obszarów funkcjonalnych celem wzmocnienia funkcji gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem możliwego okresu regresu gospodarczego w wymiarze ponadregionalnym; • zniwelowanie istniejących barier transgranicznych i zacieśnienie współpracy gospodarczej z przedsiębiorstwami z Ukrainy i Słowacji; • wsparcie rozwoju biegunów wzrostu z wykorzystaniem ich potencjału turystycznego i rekreacyjnego.

Obszar strategicznej interwencji	Zakres działań
<p>7.1.3. Rozwój powiązań komunikacyjnych wewnątrz obszarów funkcjonalnych biegunów wzrostu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie bezpieczeństwa komunikacyjnego poprzez budowę obwodnic i odciążenie centrów miast od przeciążeń wynikających z transportu indywidualnego i komunikacji publicznej; • modernizacja i rozwój infrastruktury dróg lokalnych w celu zwiększenia spójności obszarów funkcjonalnych miast; • rozwój transportu publicznego, w tym poprzez modernizację i rozwój infrastruktury w celu efektywniejszego przemieszczania się wewnątrz obszarów funkcjonalnych oraz między nimi; • wspieranie systemu zrównoważonego transportu wraz z węzłami intermodalnymi typu P&R, B&R; • rozwój zintegrowanej sieci ścieżek rowerowych, tras rowerowych, jako alternatywy dla przemieszczania się na krótkich odcinkach oraz służących rekreacji.
<p>7.2. Funkcje metropolitalne Rzeszowa oraz jego obszaru funkcjonalnego</p> <p>7.2.1. Tworzenie korzystnych warunków do trwałego wzrostu gospodarczego w Rzeszowie i jego obszarze funkcjonalnym ROF</p>	<ul style="list-style-type: none"> • powstawanie i rozwój stref zwiększonej aktywności gospodarczej na terenie ROF; • przygotowanie terenów pod potrzeby sektorów BPO/SSC/ITO; • dostosowanie realizacji wyzwań gospodarczych do zmian klimatu i zachowania dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i krajobrazowego ROF; • rozwój sektora nauki poprzez realizację projektów badawczych wspólnie z ośrodkami naukowymi i badawczymi z innych krajów;

Obszar strategicznej interwencji	Zakres działań
	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój platformy współpracy podmiotów nauki i biznesu w inicjowaniu i wspieraniu jednostek naukowych, technologicznych i transferu technologii; • zapewnienie warunków transferu technologii i wymiany poprzez organizację imprez targowych, forów i konferencji; • przeciwdziałanie procesowi niekontrolowanej suburbanizacji i minimalizowanie jej negatywnych skutków; • usprawnienie systemu drogowego Rzeszowa i ROF poprzez budowę, przebudowę i modernizację dróg wszystkich kategorii w celu zwiększenia poziomu bezpieczeństwa, skrócenia czasu dojazdu, zmniejszenia poziomu emisji zanieczyszczeń i hałasu oraz poprawy dostępności do obszarów istotnych dla rozwoju i funkcjonowania Rzeszowa i ROF
<p>7.2.3. Zapewnienie dobrej jakości życia i realizacji funkcji publicznych w Rzeszowskim Obszarze Funkcjonalnym (ROF)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój przedsiębiorczości poprzez tworzenie innowacyjnej infrastruktury biznesowej, w tym parki biznesowe; • rozwój gospodarczy ROF-u poprzez wykorzystanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych w turystyce i rolnictwie; • zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej na całym obszarze ROF-u; • kształtowanie i promocja dziedzictwa kulturowego regionu w tym ochrona i odnowa zasobów zabytkowych;

Obszar strategicznej interwencji	Zakres działań
	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie bezpieczeństwa publicznego mieszkańcom ROF-u; • zwiększenie aktywności zawodowej w tym wsparcie w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych mieszkańców ROF; • podejmowanie działań prowadzących do wzrostu liczby miejsc pracy na terenie ROF; • dywersyfikacja źródeł energii poprzez rozwój OZE na obszarze ROF; • podejmowanie działań na rzecz poprawy czystości powietrza; • rozwój niskoemisyjnego transportu publicznego; • rozwój alternatywnego transportu poza drogowo-kolejowym wraz z rozwojem systemu bezpieczeństwa użytkowników; • podniesienie poziomu uzbrojenia terenów wraz z poprawą dostępności komunikacyjnej terenów inwestycyjnych na terenie ROF; • podniesienie jakości usług: zdrowotnych, społecznych, opiekuńczych i edukacyjnych poprzez rozwój nowoczesnej infrastruktury użyteczności publicznej na obszarze ROF; • ochrona środowiska przyrodniczego na obszarze ROF; • wprowadzenie rozwiązań wpisujących się w koncepcję „zielonych miast”; • rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
7.2.4. Rozwój powiązań komunikacyjnych i zintegrowanego systemu transportu	<ul style="list-style-type: none"> • powstanie i rozwój centrów logistyczno-dystrybucyjnych wykorzystujących tranzytowe

Obszar strategicznej interwencji	Zakres działań
publicznego łączących Rzeszów z jego obszarem funkcjonalnym ROF	<p>położenie Rzeszowa i bliskość portu lotniczego Rzeszów-Jasionka;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój szybkiej kolei miejskiej – Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej, obsługującej aglomerację rzeszowską wraz z budową linii kolejowej na lotnisko Rzeszów-Jasionka; • zapewnienie spójnego systemu tras rowerowych gwarantujących bezpieczeństwo w poruszaniu się po mieście i obszarze ROF; • zapewnienie zrównoważonego systemu obejmującego transport zbiorowy i rowerowy na obszarze Rzeszowa i ROF z wykorzystaniem intermodalnych węzłów powiązanych z transportem rowerowym tj. P&R, B&R, K&R; • zmniejszenie zatłoczenia dróg miejskich i dróg wlotowych/wylotowych oraz zwiększenie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego; • poprawa jakości środowiska wskutek redukcji nadmiernej emisji spalin i hałasu przez środki transportu.
7.2.5. Gospodarka przestrzenna Rzeszowa i obszaru funkcjonalnego	<ul style="list-style-type: none"> • zrównoważone i racjonalne zagospodarowanie przestrzenne i architektoniczne terenu miasta i ROF dzięki koordynacji dokumentów planistycznych poszczególnych JST w celu efektywnego wykorzystania przestrzeni; • ograniczenie konfliktów przestrzennych, w tym dotyczących funkcji i przeznaczenia terenów i rodzajów zabudowy;

Obszar strategicznej interwencji	Zakres działań
	<ul style="list-style-type: none"> • rewitalizacja obszarów zdegradowanych w celu przywrócenia, bądź nadania im nowych funkcji społecznych oraz gospodarczych lub przestrzennych lub technicznych lub środowiskowych; • ujęcie w koncepcjach architektoniczno-urbanistycznych miasta klinów napowietrzających wpływających na ruchy mas powietrza i zapobiegających smogowi; • rozbudowa wewnątrz miejskich układów ekologicznych i połączenie z obszarami otwartymi przez system zielonych pierścieni.
7.4. Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku	<p>7.4.1. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich poprzez rozwój infrastruktury technicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym, w tym w relacji do najbliższego regionalnego bieguna wzrostu; • zwiększenie dostępności cyfrowej poprzez rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej; • rozwój i poprawa dostępności do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i ściekowej; • poprawa zarządzania sektorem gospodarki odpadami; • tworzenie korzystnych warunków w tym kompleksowej infrastruktury technicznej dla rozwoju przedsiębiorczości.
	<p>7.4.2. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich</p> <ul style="list-style-type: none"> • promowanie lokalnych zasobów (produktów tradycyjnych, regionalnych, ekologicznych) w celu powstawania alternatywnych źródeł dochodów;

Obszar strategicznej interwencji	Zakres działań
	<ul style="list-style-type: none"> • aktywizacja lokalnych społeczności ukierunkowana na rozwój przedsiębiorczości jako element wzrostu dochodów ludności wiejskiej; • kreowanie postaw przedsiębiorczych i lokalnych inicjatorów działalności gospodarczej; • wspieranie i profilowanie specjalizacji regionalno-lokalnej oraz centrów produkcyjno-usługowych; • ukierunkowanie na dywersyfikację specjalizacji w celu podniesienia towarowości gospodarstw rolniczych; • rozwój funkcji turystycznych, kompleksowo wykorzystujących lokalne zasoby i specjalizacje.
<p>7.4.3. Integracja i aktywizacja społeczności wiejskiej w aspekcie społecznym i kulturowym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie mieszkańców w realizacji działań wynikających z lokalnych dokumentów strategicznych mających na celu wzmocnienie tożsamości regionalnej; • podejmowanie współpracy na rzecz integracji społeczności lokalnej w planowaniu wspólnych działań i podejmowaniu wyzwań rozwojowych; • poszerzenie i wzbogacenie oferty kulturalnej i usług czasu wolnego opartych na lokalnych zasobach przyczyniające się do zwiększenia poczucia tożsamości mieszkańców obszarów wiejskich, integracji społecznej i aktywizacji, szczególnie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; • promocja lokalnej twórczości kulturalnej, rzemieślniczej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa, przyczyniającej się do wykreowania

Obszar strategicznej interwencji	Zakres działań
	<p>produktów charakterystycznych dla poszczególnych miejscowości w oparciu o istniejące zasoby;</p> <ul style="list-style-type: none"> • promocja regionalnych specjalizacji w rolnictwie, jego otoczeniu i rybactwie (winiarstwo, pszczelarstwo itp. oraz usługi socjalne i rzemiosło, handel, przetwórstwo produktów rolnych, rękodzieło itp.); • upowszechnianie dobrych praktyk przez społeczność lokalną na płaszczyźnie międzyregionalnej i międzynarodowej; • wzmocnienie powiązań funkcjonalnych obszarów wiejskich z lokalnymi ośrodkami osadniczymi.
7.4.4. Racjonalizacja przestrzeni wiejskiej	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie przestrzeni wiejskiej do potrzeb gospodarczych i społecznych mieszkańców; • efektywne wykorzystanie przestrzeni poprzez rozwój funkcji rekreacyjnej, sportowej i społeczno-kulturalnej obejmującej budowę i adekwatne wyposażenie obiektów; • wykorzystanie potencjału uzdrowiskowego w projektowaniu przestrzeni wiejskiej; • poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni wiejskiej uzyskana poprzez wspieranie projektów mających na celu urządzenie i porządkowanie terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku; • budowa oraz modernizacja infrastruktury wspierającej rozwój funkcji kulturowo-społecznych na terenach wiejskich;

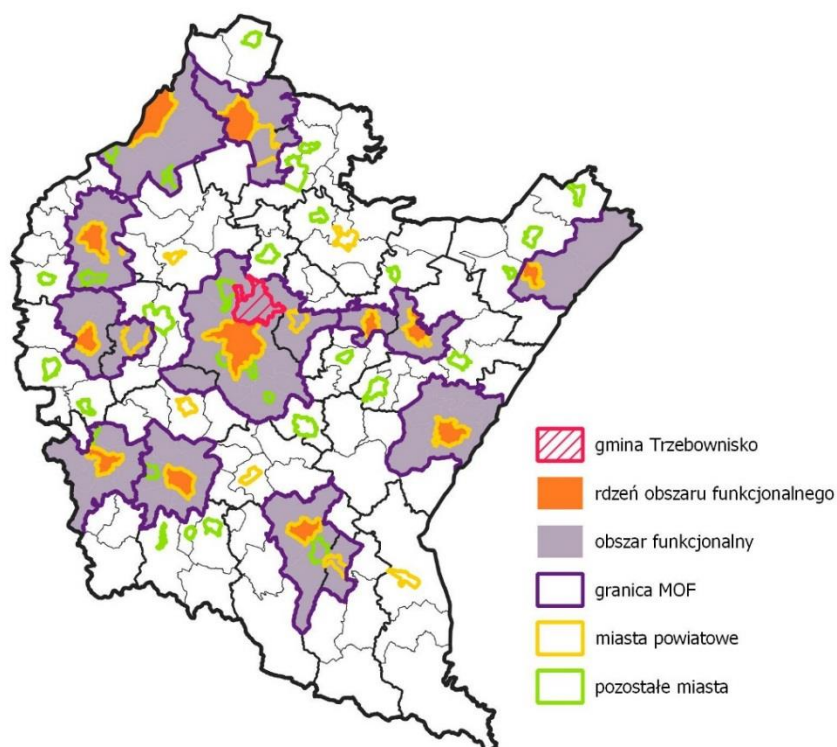
Obszar strategicznej interwencji		Zakres działań
		<ul style="list-style-type: none"> • racjonalne wykorzystanie przestrzeni produkcyjnej i osadniczej dzięki wspieraniu działań scaleniowych i zagospodarowania poscaleniowego.

Rysunek 2 Obszar Strategicznej Interwencji na poziomie krajowym - OSI Wschodnia Polska, z uwzględnieniem położenia gminy Trzebownik

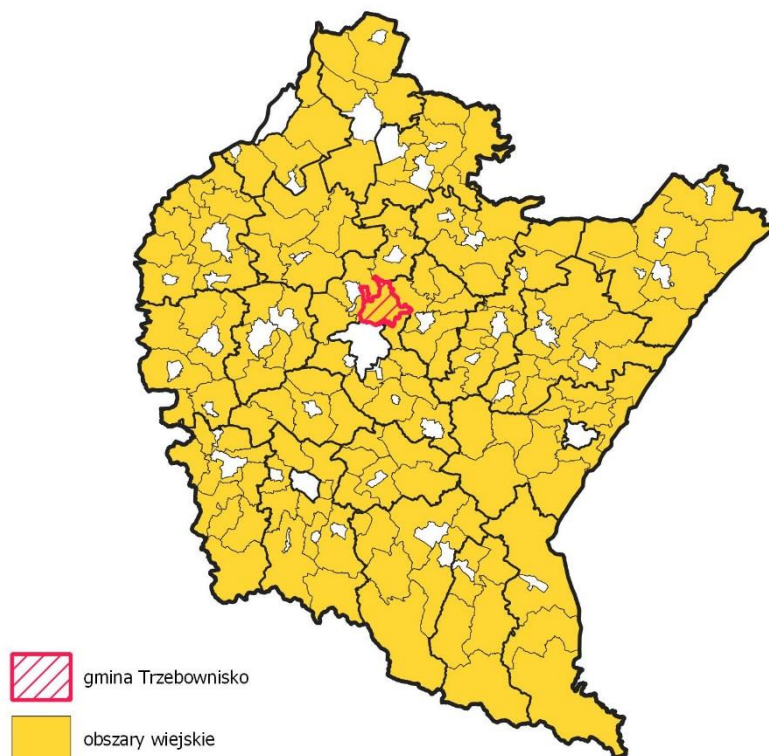
Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030.

Rysunek 3 Miejskie Obszary Funkcjonalne wskazane w Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2030, z uwzględnieniem położenia gminy Trzebownik

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030.

Rysunek 4 Obszary wiejskie wskazane w Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2030, z uwzględnieniem położenia gminy Trzebownisko

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030.

4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Rozdział odnosi się do *przepisu* wskazującego, że strategia rozwoju gminy określa w szczególności „*model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy (Art. 10e. 3. 4) zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583).*

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia długookresową strategiczną wizję rozwoju gminy. Wynika on z wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań, zdiagnozowanych potrzeb i potencjału gminy z uwzględnieniem jej specyfiki i zróżnicowania.

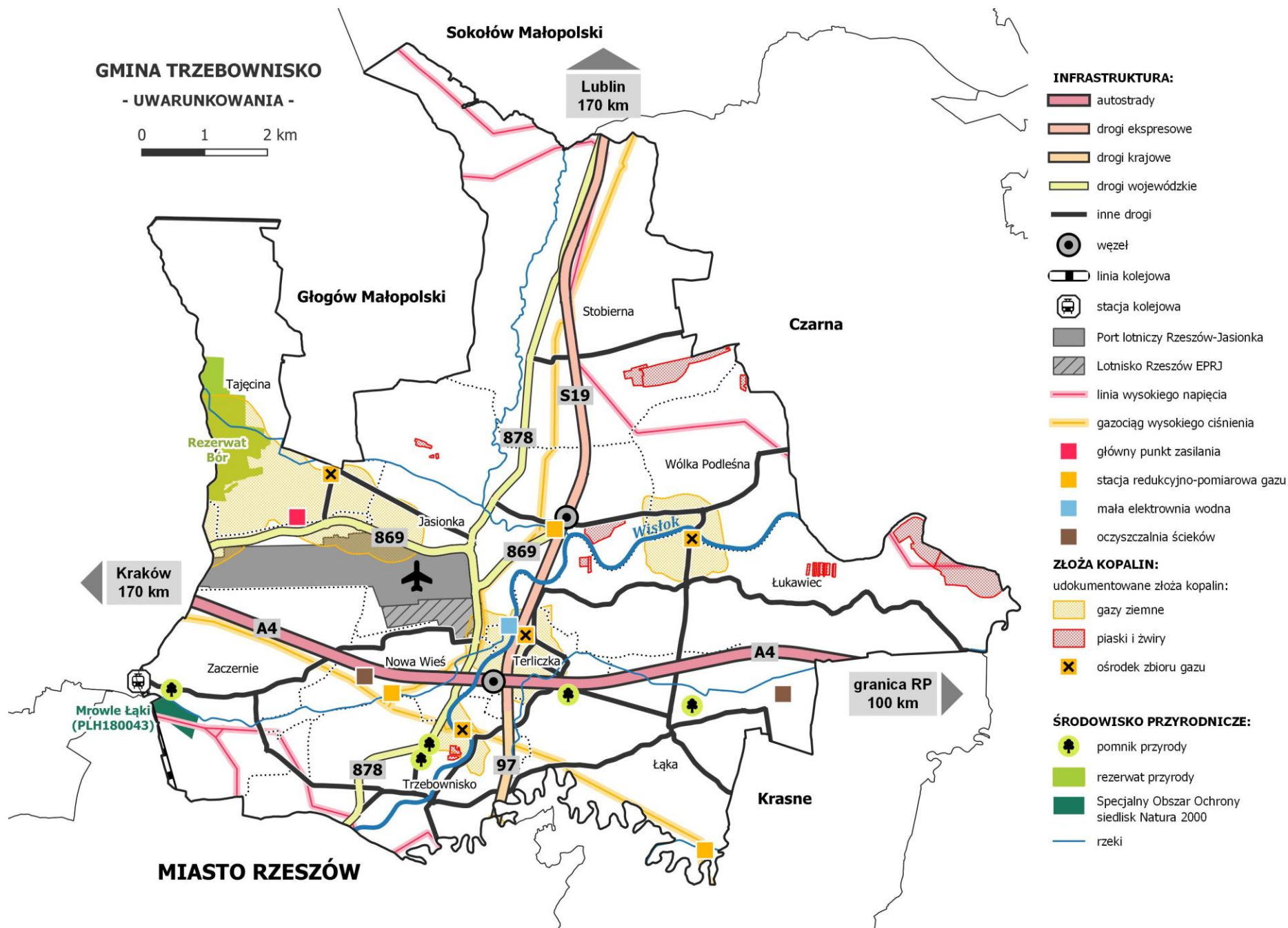
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Trzebowniko został przedstawiony za pomocą trzech map: mapy uwarunkowań, mapy struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz mapy planowanych działań i kierunków interwencji.

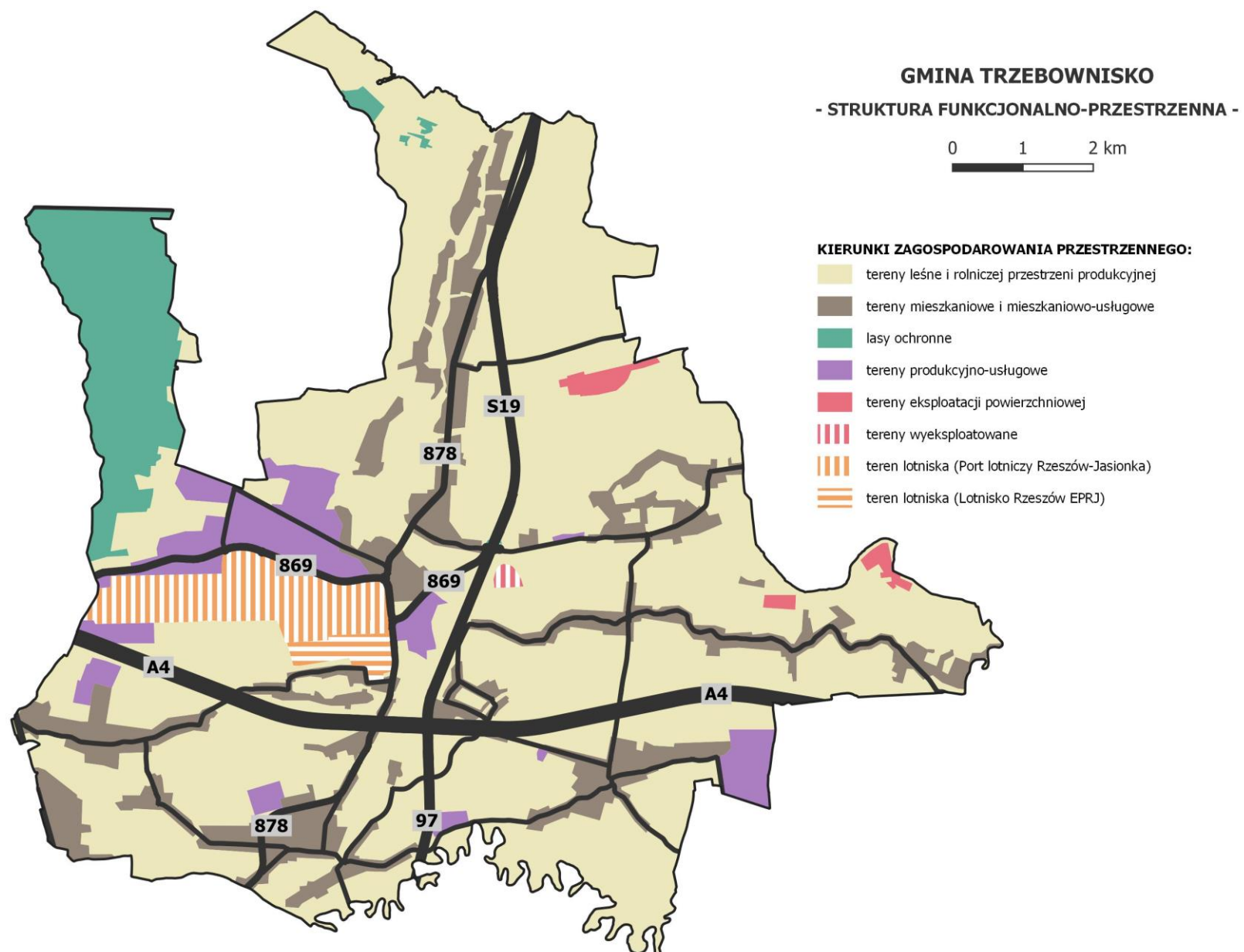
Mapa uwarunkowań jest analizą kluczowych uwarunkowań mających wpływ na kierunek rozwoju gminy. Przedstawia układ komunikacyjny, wybrane elementy infrastruktury technicznej, zasoby środowiska przyrodniczego, obszary wymagające ochrony.

Mapa struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia podstawowe strefy funkcjonalno-przestrzenne o odmiennych funkcjach na podstawie *Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy* obejmujące m. in. funkcje: mieszkaniową, usługową, przemysłową, rolniczą i przyrodniczą.

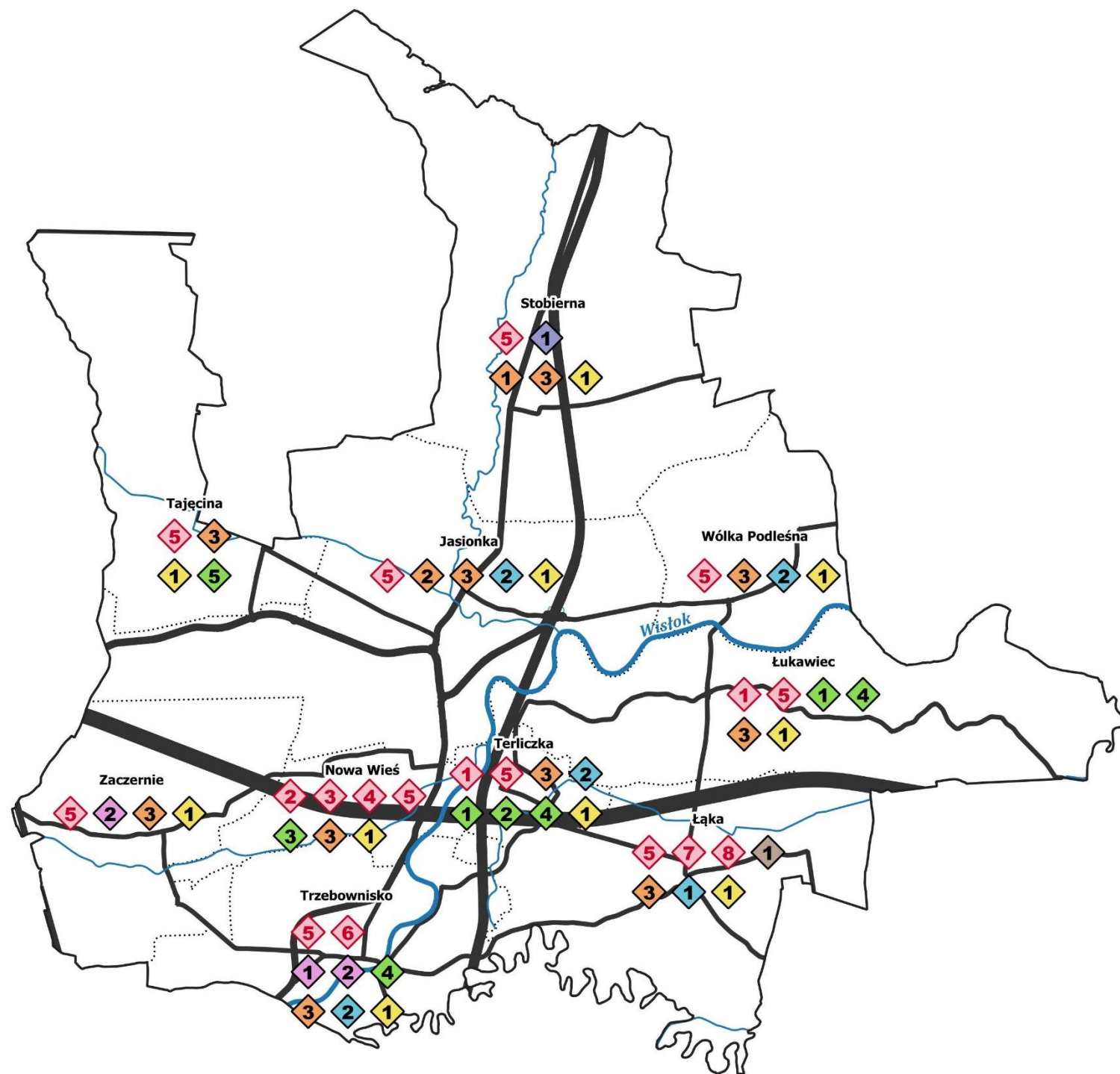
Mapa planowanych działań i kierunków interwencji wskazuje ogólne kierunki rozwoju przestrzennego gminy, obszary problemowe oraz obszary z potencjałem rozwojowym o określonych funkcjach. Mapa ma charakter schematyczny i może przedstawiać projektowane kluczowe inwestycje, strefy aktywności gospodarczej, obszary doposażenia w infrastrukturę techniczną, obszary rewitalizacji.

GMINA TRZEBOWNISKO**- PLANOWANE DZIAŁANIA I KIERUNKI INTERWENCJI -****OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA GMINY****KD 9. Integracja i rozwój gminy Trzebowńsko w ramach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego:**

- 1** Utworzenie otwartej strefy wypoczynku i rekreacji w miejscowości Terliczka i Łukawiec
- 2** Budowa dworca przesiadkowego w Nowej Wsi wraz z budową drogi dojazdowej i ścieżki rowerowej
- 3** Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Nowej Wsi w zakresie zmiany technologii odwadniania i higienizacji osadów ściekowych
- 4** Budowa dwóch zbiorników retencyjno-rekreacyjnych na rzece Czarna
- 5** Odnowa przestrzeni publicznej gminy Trzebowńsko poprzez budowę, rozbudowę, przebudowę i modernizację ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej i sportowej z uwzględnieniem potrzeb dzieci, młodzieży, osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami
- 6** Przebudowa i rozbudowa budynku Urzędu Gminy Trzebowńsko w celu dostosowania go do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz zwiększenia dostępności dla mieszkańców gminy
- 7** Przebudowa i rozbudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku "byłej Rządówki w zespole folwarcznym" na budynek usługowo - gastronomiczny wraz z infrastrukturą techniczną oraz parkingiem w miejscowości Łąka
- 8** Rozbudowa i zakup wyposażenia dawnego spichlerza/Centrum Kultury i Sztuki w Łące wraz z zagospodarowaniem zabytkowego terenu wokół budynku

POZOSTAŁE DZIAŁANIA:**KD 1. Systematyczne podnoszenie standardów usług w sektorze opiekuńczo-wychowawczym oraz edukacyjnym z punktu widzenia oczekiwań mieszkańców:**

- 1** Budowa przedszkola w miejscowości Trzebowńsko
- 2** Budowa żłobka gminnego w miejscowości Trzebowńsko

KD 2. Prowadzenie aktywnej polityki prorodzinnej i społecznej uwzględniającej zmieniające się uwarunkowania:

- 1** Budowa Centrum opiekuńczo-mieszkalnego w miejscowości Stobierna

KD 3. Ochrona i efektywne wykorzystanie istniejących zasobów dziedzictwa w kontekście rozwijanie oferty usług kulturalnych i związanych z czasem wolnym :

- 1** Rozwijanie zasobów i wykorzystanie potencjału Centrum Kultury i Sztuki w Łące

KD 4. Atrakcyjna oferta sportowo-rekreacyjna dla mieszkańców w każdym wieku:

- 1** Budowa sieci tras rekreacyjnych i edukacyjno-przyrodniczych
- 2** Wykorzystanie potencjału zalewu w Terliczce
- 3** Rozbudowa Ośrodka Sportu i Rekreacji w Trzebowńsku z/s w Nowej Wsi
- 4** Budowa infrastruktury umożliwiającej prowadzenie spływów kajakowych w celu wykorzystania potencjału rzeki Wisłok
- 5** Budowa łożni solankowej w miejscowości Tajęcina

KD 5. Wzmacnianie podmiotów społeczeństwa obywatelskiego na rzecz budowania tożsamości gminy Trzebowńsko i wzmocnienie instytucjonalne samorządu lokalnego:

- 1** Rozbudowa „Remizy strażackiej” z zapleczem socjalnym w miejscowości Stobierna
- 2** Przebudowa i rozbudowa budynku zaplecza klubu sportowego w Jasionce wraz z wyposażeniem oraz zagospodarowaniem terenu i budową wiaty
- 3** Remonty, modernizacje i doposażenie obiektów Ochotniczych Straży Pożarnych

POZOSTAŁE DZIAŁANIA:**KD 7. Ochrona środowiska naturalnego i adaptowanie gminy do zachodzących zmian klimatycznych:**

- 1** Rozbudowa oczyszczalni w Łące w zakresie zmiany technologii odwadniania i higienizacji osadów ściekowych
- 2** Zabezpieczenie brzegów rzeki Wisłok, podjęcie działań na rzecz ochrony przeciwpowodziowej

KD 8. Zapewnienie nowoczesnej infrastruktury publicznej i zrównoważony rozwój terytorialny w oparciu o wykorzystywanie instrumentów przestrzennych:

- 1** Budowa ścieżek rowerowych

5. Wnioski z diagnozy, w tym z badań społecznych

Rozdział odnosi się do przepisu wskazującego, że „Strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057)”, który znajduje się w Art. 10e. 3.

Zgodnie ze znowelizowanymi przepisami, obowiązkowym elementem w strategii rozwoju gminy są wnioski z diagnozy przeprowadzonej na potrzeby jej opracowania. Poniżej przedstawiono wnioski w podziale na poszczególne aspekty.

Demografia

- Liczba ludności gminy Trzebowniko w 2020 r. wyniosła 22 633 – o 13,5% więcej niż w 2016 r. Prognozy dotyczące zmian liczby ludności są optymistyczne. Według GUS w 2030 r. gminę będzie zamieszkiwać około 25 tys. mieszkańców, co daje wzrost ludności o blisko 11% w stosunku do 2020 r.
- Pozytywnym zjawiskiem jest wzrost udziału liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, który w 2020 r. wyniósł 21,5% - to wzrost o 0,7 pp. w porównaniu do 2016 r. W przypadku osób w wieku produkcyjnym, ich udział zmniejszył się z 63,6% do 61,8% (-1,8 pp.). Liczba osób w wieku poprodukcyjnym stopniowo rośnie – z 15,6% do 16,7% w analizowanym okresie. Tendencję starzenia się społeczeństwa widać także w powiecie rzeszowskim – udział osób w wieku poprodukcyjnym osiągnął poziom 18,3%, oraz województwie podkarpackim – udział ten wyniósł 20,8%.
- Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem stopniowo rośnie. W 2020 r. odsetek ten wyniósł 13,8% - o 0,7 pp. więcej niż w 2016 r.
- W latach 2016-2020 przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców utrzymywał się na poziomie dodatnim, z czego najwyższą wartość osiągnął w 2018 r. (5,39). W 2020 r. wartość ta wyniosła 2,05 – korzystniej niż w przypadku powiatu (0,14) i województwa (-2,15).
- Bardzo korzystnie wypada saldo migracji na 1 000 mieszkańców, które w okresie 2016-2020 znacząco wzrosło – z 4,90 do 14,07. Świadczy to o rosnącej atrakcyjności osiedleńczej gminy.

Pomoc społeczna

- W 2020 r. liczba beneficjentów pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wynosiła 333. W porównaniu do 2016 r. odnotowano spadek o blisko 40%.
- Liczba rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w latach 2016-2021 zmalała o prawie 30% w 2020 r. w stosunku do 2016 r. W 2020 r. pomimo pandemii COVID-19 nie odnotowano wzrostu liczby rodzin objętych pomocą. W 2021 r. z pomocy korzystały 282 rodziny.
- Głównymi powodami otrzymania świadczeń pomocy społecznej w 2021 r. była długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo i bezrobocie.
- Kwoty udzielanych świadczeń w ramach zadań własnych gminy w latach 2016-2018 malały, a od 2019 r. stopniowo rosną. W 2021 r. kwota przeznaczona na te świadczenia wynosiła 1 209 310 zł – o 6,5% więcej niż w 2016 r. Analizując kwotę udzielonych świadczeń na zasiłki, najwięcej w 2020 r. przeznaczono na zasiłki celowe (343 tys. zł), następnie na zasiłki stałe (269 tys. zł) i okresowe (215 tys. zł).

Edukacja i kultura

- Analiza wskazuje na wzrost oferty i idące za tym zainteresowanie wśród rodziców umieszczeniem dziecka w żłobku. W 2020 r. odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach wyniósł 34,4% - to o 17 pp. więcej niż w 2016 r. Odsetek ten jest znacznie większy niż średnia dla powiatu rzeszowskiego (16,7%) i województwa podkarpackiego (11,6%).
- Na terenie gminy funkcjonuje 9 przedszkoli publicznych oraz 1 żłobek gminny, 7 przedszkoli prywatnych oraz 6 żłobków niepublicznych. Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2020 r. wyniósł 104,7%, co oznacza, że do przedszkoli w gminie Trzebownisko uczęszczają także dzieci z innych gmin.
- Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych nieznacznie zmalał - o 0,41 w analizowanym okresie. W 2020 r. wynosił 94,74.
- W latach 2016-2019 liczba imprez organizowanych przez centra kultury rosła – najwięcej imprez odbyło się w 2019 r. (58). Natomiast w 2020 r. z powodu pandemii

COVID-19 odbyło się zaledwie 5 imprez. Największą liczbę uczestników odnotowano w 2017 r. (40 900), a najmniej w 2020 r. (450).

- Liczba czytelników bibliotek publicznych na 1 000 ludności stopniowo rosła, natomiast w 2020 r. odnotowano spadek do poziomu 52. Wypożyczenia księgozbioru na jednego czytelnika w 2020 r. (17,3) były mniejsze niż w 2016 r. (18,8) i jednocześnie większe niż w latach 2017-2019. Wpływ na ograniczenia w funkcjonowaniu bibliotek miało wystąpienie w 2020 r. pandemii COVID-19.

Przedsiębiorczość i rynek pracy

- Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w latach 2016-2020 wzrosła o prawie 25%, wynosząc 2 140 w 2020 r. Najwięcej z nich to przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 osób (96%), co świadczy o dominacji sektora mikroprzedsiębiorstw w strukturze gospodarki.
- W strukturze podmiotów dominują przedsiębiorstwa związane z handlem hurtowym i detalicznym oraz przetwórstwem przemysłowym.
- Wskaźnik podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w 2020 r. wyniósł 946. To więcej niż w przypadku wskaźnika dla powiatu rzeszowskiego (828) i województwa podkarpackiego (888).
- Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2020 r. wynosiła 722 – to więcej niż w 2016 r. (618). Jest to także więcej w porównaniu do wartości dla powiatu (666) i województwa (663), co świadczy o wyższym poziomie przedsiębiorczości wśród mieszkańców.
- Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. ludności pozostała bez zmian (21). Jest to mniej niż w powiecie (29) i województwie (38), w których wskaźnik ten w latach 2016-2020 wzrósł.
- Liczba pracujących w okresie 2016-2020 wzrosła o niemal 60% - z 5 996 w 2016r. do 9 576 w 2020 r. Wśród pracujących dominują mężczyźni (66%). Wzrost liczby osób pracujących świadczy o rosnącej populacji i jednocześnie aktywności zawodowej wśród mieszkańców gminy.
- W latach 2016-2019 liczba bezrobotnych stopniowo malała. W związku ze spowolnieniem gospodarki w wyniku pandemii COVID 19 gmina odnotowała wzrost

w liczbie bezrobotnych w 2020 r. o około 29% w stosunku do 2019 r. W 2021 r. liczba osób bez pracy zaczęła spadać do poziomu 654 osób. Większość z nich stanowiły kobiety (53%).

- W 2021 r. w strukturze wieku bezrobotnych przeważały osoby w wieku 25-34 lata (30,9%). Pod względem wykształcenia, najwięcej bezrobotnych posiadało wykształcenie policealne lub średnie zawodowe (30,9%).

Infrastruktura i ochrona środowiska

- Gmina ma bardzo dobrze rozwiniętą sieć wodno-kanalizacyjną. W 2020 r. z sieci wodociągowej korzystało niemal 100% mieszkańców, a z sieci kanalizacyjnej 94,0%. Udział ludności korzystającej z sieci gazowej wyniósł 85,1%.
- Odpady zebrane selektywnie z gospodarstw domowych w relacji do ogółu odpadów w 2020 r. wyniosły 46,6% - o 10,5 pp. więcej niż w 2016 r. To także więcej niż średnia dla powiatu (45,9%) i województwa (40,0%), świadczy to o rozwoju i profesjonalizacji systemu gospodarowania odpadami.
- W 2020 r. na 1 mieszkańca przypadało 144,1 kg zmieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych. To mniej o 3,8 kg niż w 2016 r., jednakże znacznie więcej niż średnia dla powiatu (105,1 kg) i województwa (115,6 kg).
- Wydatki gminy na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska stopniowo rosły – w 2016 r. wynosiły 3 258 736,08 zł, a najwięcej w 2020 r. - 7 911 803,80 zł. Największy udział z kwoty z 2020 r. przypada na realizację gospodarki odpadami komunalnymi (75%).

Finanse samorządowe

- Analiza finansów gminy wskazuje, że w latach 2017-2019 występował deficyt budżetowy, natomiast w 2016 r. i 2020 r. odnotowano nadwyżkę budżetową – w 2020 r. było to ponad 19 mln zł. W 2020 r. gmina miała największe dochody wynoszące 148 186 086,23 zł.
- Struktura dochodów w ostatnich latach jest korzystna – wśród źródeł dochodów dominują dochody własne, które w 2020 r. stanowiły prawie 55% budżetu. Następną część stanowiły dotacje (30%) oraz subwencje (16%).

- W 2020 r. największą część dochodów własnych stanowił podatek dochodowy od osób fizycznych (23,9%) oraz podatek od nieruchomości (23,9%).
- Dochody gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2020 r. wyniosły 6 597,48 zł – w porównaniu do 2016 r. jest to wzrost na poziomie blisko 76%. Dochody te są większe niż średnia dla powiatu rzeszowskiego (5 986,89 zł) i województwa podkarpackiego (5 647,90 zł).
- Analiza wydatków wskazuje, że w 2020 r. według działów klasyfikacji budżetowej największe kwoty przeznaczono na rodzinę (30,0%) oraz oświatę i wychowanie (29,2%).

Wyniki badania mieszkańców

- Prawie 83% respondentów pozytywnie oceniło gminę Trzebownisko, co świadczy o tym, że gmina jest atrakcyjnym miejscem do życia.
- W przypadku deklaracji dotyczących zmiany miejsca zamieszkania, struktura odpowiedzi stanowi odbicie ocen gminy jako dobrego miejsca do życia. Podobny odsetek (80,8%) deklaruje chęć pozostania na terenie gminy w ciągu najbliższych pięciu lat. Świadczy to o przywiązaniu mieszkańców do dotychczasowego miejsca zamieszkania.
- Większość mieszkańców gminy żyje na średnim poziomie. Odsetek najbiedniejszych ankietowanych wynosi mniej niż 12%, zatem sytuację materialną gminy można uznać za przeciętną.
- Wśród najlepiej ocenianych elementów, mieszkańcy wskazują na dostępność szkół (92,2%), sprawny odbiór odpadów komunalnych (91,8%) oraz poczucie bezpieczeństwa (91,5%).
- Najgorzej ocenianymi aspektami gminy są: liczba ścieżek rowerowych (82,1%), atrakcyjność turystyczna gminy (59,5%) oraz jakość oferty skierowanej do dzieci i młodzieży (57,9%).
- Jako mocne strony gminy mieszkańcy wskazują m.in.: położenie i bliskość Rzeszowa, obecność lotniska na terenie gminy oraz funkcjonowanie strefy ekonomicznej.

- Słabymi stronami gminy według mieszkańców są przede wszystkim: jakość infrastruktury drogowej i dostępność do komunikacji publicznej czy brak miejsc do spędzania czasu wolnego i rekreacji.
- Wśród konkretnych inwestycji, które znacząco wpłyną na rozwój gminy, mieszkańcy wskazują głównie na poprawę infrastruktury drogowej i komunikacyjnej oraz na rozwój oferty spędzania wolnego czasu.
- Respondenci zwracają uwagę na problem związany z zaśmiecaniem okolicy oraz aktami wandalizmu, a także na problem alkoholizmu wśród mieszkańców gminy.

6. Analiza SWOT

Analiza SWOT rozumiana jako S (Strengths) – mocne strony, W (Weaknesses) – słabe strony, O (Opportunities) – szanse, T (Threats) – zagrożenia jest podstawowym narzędziem umożliwiającym diagnozowanie obecnej sytuacji danego podmiotu w kontekście planowania jego dalszego rozwoju. Jako główne zalety tej metody należy wskazać:

- generowanie z otoczenia szans rozwoju oraz zagrożeń hamujących rozwój gminy, szczególnie w kontekście efektywnego wykorzystania lokalnego potencjału,
- diagnoza bliższego oraz dalszego otoczenia gminy,
- określenie mocnych punktów oraz wskazania jej słabych stron pod kątem zasobów,
- poznanie otoczenia konkurencyjnego.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Położenie gminy w bezpośrednim sąsiedztwie Rzeszowa będącym centrum społeczno-gospodarczym województwa podkarpackiego Wzrastająca liczba ludności w gminie i korzystne trendy demograficzne – w latach 2010-2020 liczba ludności wzrosła o ponad 13%, a do 2030 r. prognozuje się dalszy wzrost ludności o kolejne 10,8% względem 2020 r. Wysoka atrakcyjność osiedleńcza gminy o czym świadczy wzrastające saldo migracji w latach 2016-2020 (w 2020 r. w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców saldo wyniosło 14,07) Obecność Podkarpackiego Park Naukowo-Technologicznego AEROPOLIS (w miejscowości Jasionka), który 	<ul style="list-style-type: none"> Zjawisko starzenia się społeczności lokalnej objawiające się wzrostem odsetka osób w wieku 65 lat i więcej o 0,7 pp. w latach 2016-2020 Brak nowych terenów inwestycyjnych Niedostosowanie części miejsc i obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami Niskim poziom aktywności obywatelskiej wśród mieszkańców i niskie poczucie tożsamości lokalnej, trudności w integracji ludności napływowej z mieszkańcami gminy Brak jasno zdefiniowanego centrum kulturowo-rekreacyjnego wynikający z policentrycznego charakteru gminy Słaba dostępność transportu publicznego – 50% ankietowanych

przyciąga nowych inwestorów stawiających na rozwój nowoczesnych technologii

- Dobre skomunikowanie z miastem wojewódzkim – przez gminę przebiega droga szybkiego ruchu nr S19, będąca elementem międzynarodowego szlaku Via Carpatia łączącego Europę Południową i Północną oraz drogi wojewódzkie nr 878 i 869
- Obecność autostrady A4, będącej elementem międzynarodowej trasy E40, łączącej Europę Zachodnią i Wschodnią
- Obecność linii kolejowej nr 71 relacji Rzeszów-Kolbuszowa, będącej elementem Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej
- Międzynarodowy port lotniczy Rzeszów-Jasionka znajdujący się na terenie gminy

mieszkańców ocenia ten aspekt gminy negatywnie

- Zła jakość powietrza wynikająca m.in. z zanieczyszczenia związanego z niską emisją
- Niski poziom zabezpieczenia gminy przed hałasem pochodzącym m.in. z Lotniska Rzeszów Jasionka, autostrady A4 i dróg wojewódzkich
- Niezadowalający stan infrastruktury drogowej
- Niewystarczająca liczba ścieżek rowerowych
- Niska jakość oferty kierowanej do dzieci i młodzieży – uważa tak prawie 58% respondentów
- Nieatrakcyjna oferta kulturalna – wskazuje na to 52,6% ankietowanych
- Niski poziom świadomości ekologicznej wśród mieszkańców i związany z tym problem zaśmiecania okolicy

- Dobrze rozwinięta sieć wodno-kanalizacyjna
- Spadek poziomu bezrobocia – liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się o prawie 17% w 2020 r. w stosunku do 2016 r.
- Zmniejszający się poziom ubóstwa wśród mieszkańców - w latach 2016-2020 liczba beneficjentów pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców zmniejszyła się o prawie 40%
- Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców
- Ogólne zadowolenie mieszkańców z miejsca swojego zamieszkania – prawie 83% ankietowanych uważa gminę za dobre miejsce do życia
- Dobra dostępność do szkół i przedszkoli – kolejno 92,2% i 84,6% ankietowanych mieszkańców ocenia ten aspekt dobrze

Szanse

- Współpraca w ramach Stowarzyszenia Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego i możliwość pozyskania funduszy na inwestycje w gminie i realizacja mechanizmu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)
- Przynależność i współpraca w ramach Lokalnej Grupy Działania

Zagrożenia

- Międzynarodowy kryzys wywołany przez konflikt na Ukrainie
- Gwałtownie zwiększająca się inflacja i ryzyko jej dalszego wzrostu
- Niestabilna sytuacja gospodarcza w Polsce związana z pandemią COVID-19 i trudności w przewidzeniu jej skutków i konsekwencji

„EUROGALICJA”, Stowarzyszenia
Euroregion Karpacki i Aglomeracji
Rzeszowskiej

- Szansa rozwojowa wynikająca z bliskiego położenia drogi S19 (szlak Via Carpatia)
- Wysoka atrakcyjność podregionu rzeszowskiego dla inwestorów i obecność Podkarpackiego Parku Naukowo-Technologicznego AEROPOLIS – dalsze rozwijanie działalności naukowej i związanej z nowymi technologiami
- Budowa planowanej linii kolejowej łączącej centrum Rzeszowa z lotniskiem w Jasionce

- Zmniejszająca się atrakcyjność inwestycyjna województwa podkarpackiego
- Niekorzystne dla samorządów zmiany podatkowe powodujące obniżenie się dochodów własnych gminy, co może skutkować wystąpieniem problemu z utrzymaniem wysokiej jakości usług i infrastruktury (utrata dochodów z PIT)
- Wzrost ilości zanieczyszczeń środowiska związanych z rozwojem społeczno-gospodarczym regionu

II Założenia planistyczne

7. Wizja i misja rozwoju

Wizja i misja w świetle przepisów to nieobligatoryjne elementy strategii rozwoju. W ramach dokumentu zdecydowano się na umieszczenie tych zapisów jako elementu, który z jednej strony wprowadza do poziomu planów strategicznych i operacyjnych, a z drugiej natomiast odnosi się do wyzwań stojących przed gminą i stojącej za nią idei przewodniej.

Misja w ramach prac nad Strategią Rozwoju Gminy Trzebownik na lata 2022-2030 to:

Cel nadrzędny.

Zasada rozwojowa, którą będzie się kierował samorząd lokalny.

Hasło wskazujące na najważniejsze aspekty związane z rozwojem gminy

MISJA

Zapewniamy wysoki standard życia mieszkańców oraz integrujemy ich z gminą Trzebownik.

Dbamy o podstawowe potrzeby infrastrukturalne i usługowe, nie zapominamy o aspiracjach i nowych wyzwaniach takich jak oferta czasu wolnego, kryzys klimatyczny oraz zmiany demograficzne.

Wizja w ramach prac nad Strategią Rozwoju Gminy Trzebowńsko na lata 2022-2030 to:

Zredagowany głos uczestników spotkań warsztatowych i konsultacyjnych.

Stan, do którego dążymy, skatalogowanie intencji rozwojowych.

Poziom ideowy strategii, jej myśl przewodnia.

Wprowadzenie do ustrukturyzowanych planów strategicznych i operacyjnych.

Zapis integrujący interesariuszy i mieszkańców.

WIZJA

Wizja gminy Trzebowńsko osadza się w hasło „tradycyjnie nowocześni”. Pamiętając o dziedzictwie dążymy do innowacyjności i ustawicznego rozwoju.

W roku 2030 jesteśmy jako wspólnota:

- ***dobrze skomunikowaną gminą wraz z odpowiednio rozwiniętą infrastrukturą drogową i ścieżkami rowerowymi;***
- ***mamy coraz więcej mieszkańców;***
- ***możemy się pochwalić rozwiniętą ofertą rekreacyjną i atrakcyjnymi miejscami wypoczynku, ze szczególnym uwzględnieniem rzeki Wisłok.***

Odsetek zadowolonych z zamieszkiwania gminy Trzebowńsko systematycznie wzrastał i jest wyższy niż w roku 2022.

Spełniamy oczekiwania mieszkańców!

Rozwijamy się planowo, integrując się w ramach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

8. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Rozdział odnosi się do *przepisu Art. 10e. ust. 3. 1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym* zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583).

W ramach Strategii Rozwoju Gminy Trzebowniko na lata 2022-2030 cele strategiczne zostały wypracowane w trójdzielnej strukturze w wymiarze **społecznym**, **gospodarczym** i **przestrzennym**. W ten sposób kształtują się scenariusze planowanych do podjęcia w konsekwencji kierunków działań. Bazując na powyższych ustaleniach można z powodzeniem sformułować zasadnicze cele strategiczne w trzech domenach planistycznych.

Poniżej dla każdego wymiaru planistycznego - domeny wyznaczono cel strategiczny. Stanowi on ramy zaplanowanej interwencji oraz pierwszy krok w ramach operacjonalizacji wizji i misji rozwoju.

S P O Ł E C Z N Y	Cel strategiczny 1.	P R Z E S T R Z E N N Y	Cel strategiczny 3.
	Podnoszenie jakości usług publicznych i poziomu integracji społecznej mieszkańców gminy Trzebowniko		Integracja wewnętrzna i zewnętrzna gminy w wymiarze środowiskowym, przestrzennym oraz funkcjonalnym
G O S P O D A R C Z Y	Cel strategiczny 2.		
	Utrzymanie wysokiego poziomu rozwoju gospodarczego, przy jednoczesnym wzmacnianiu wschodzących branż gospodarczych		

Cele realizują wizję rozwoju oraz opisują stan docelowy, do którego się dąży. Cele strategiczne stanowią odpowiedź na pytanie, co chcemy osiągnąć w perspektywie 2030 roku.

Zgodnie ze znowelizowanymi przepisami wskazane cele dotyczą każdej z trzech sfer: społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Poniżej przedstawiono charakterystykę celów strategicznych zdefiniowanych w ramach przedmiotowej strategii.

Pierwszy cel strategiczny jest bardzo silnie zakorzeniony we wnioskach płynących z diagnozy oraz ustaleniach warsztatowych. Innymi słowy można powiedzieć, że podnoszenie jakości usług

S
P
O
Ł
E
C
Z
N
Y

Cel strategiczny 1.

Podnoszenie jakości usług publicznych i poziomu integracji społecznej mieszkańców gminy Trzebownik

publicznych to wyjście naprzeciw oczekiwaniom podzielanym przez większość mieszkańców oraz instytucje samorządowe. Przywołana jakość życia, zwiększenie poziomu zadowolenia z zamieszkiwania swojej miejscowości i gminy oraz rozwiązywanie pojawiających się problemów czy niedogodności to swoista misja, realizacja zasady „aby mieszkańcom żyło się coraz lepiej”.

Wymiar społeczny koncentruje się m.in. na rozwoju szkolnictwa, doposażaniu sal lekcyjnych, tworzeniu specjalnych pracowni tematycznych (szczególnie w obszarze matematyczno-przyrodniczym, np. do chemii czy fizyki), czy rozwijaniu projektów edukacyjnych. Wraz ze wzrostem liczby ludności, coraz silniejszą potrzebą jest równoległe rozbudowywanie bazy żłobkowo-przedszkolnej. Poza działaniami skierowanymi wprost do najmłodszych mieszkańców gminy należy kontynuować aktywizowanie seniorów i pozyskiwanie środków na działania integracyjne. Warto tworzyć przestrzeń dla seniorów, jak również ją realnie animować. W dedykowanych dla nich miejscach starsi mieszkańcy spotykaliby się z osobami w swoim wieku oraz prowadzili aktywną działalność. Ponadto, jako element integracyjny można także organizować małe, osiedlowe wydarzenia, na których sąsiedzi mogą się poznać, współpracować i działać na rzecz dobra wspólnego.

Polityka kulturalna to kolejny ważny fundament wychodzenia naprzeciw oczekiwaniom społecznym. Sztandarowym działaniem w tym obszarze jest budowanie marki gminy Trzebownik wokół odrestaurowanego budynku zabytkowego spichlerza w Łące. Warto do tego dodać potrzebę rozwijania usług bibliotecznych (szczególnie w odniesieniu do Trzebownika) oraz odnawianie działalności instytucji kultury, które są niewystarczająco wykorzystane. Rozwój kultury powinien obejmować organizowanie wystaw, koncertów,

festiwali czyli oferty, którą można zdefiniować jako kulturę wyższą, wychodzącą poza wąskie ramy klasycznie rozumianych usług kulturalnych.

Mieszkańcy mocno wskazują na potrzeby uatrakcyjnienia oferty spędzania czasu wolnego. Jest to bezpośrednio związane ze zwiększającymi się, i odnotowanymi w trakcie prac, aspiracjami społeczności lokalnej. Poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej powinno obejmować rozbudowę i modernizację infrastruktury, w tym basenu, który jest obecnie bardzo mocno wykorzystywany, zarówno przez młodzież, jak i dorosłych. Warto podkreślić, że korzystają z niego także mieszkańcy okolicznych gmin, w tym Rzeszowa. Jako filar atrakcyjności gminy wskazuje się potrzebę zintegrowanego systemu ścieżek rowerowych i połączenie jej z ofertą kulturalną – tak aby ludzie mogli się przemieszczać między jednym miejscem kultury a drugim, dzięki temu oferta kulturalna będzie bardziej dostępna. Jednocześnie często wskazuje się na potrzebę stworzenia zbiornika retencyjnego pełniącego funkcję rekreacyjną.

Mimo relatywnej zamożności gminy Trzebowniko oraz skutecznego od lat prowadzenia szeregu inwestycji skierowanych do mieszkańców, można i należy zauważyć brak silnego solidaryzmu gminnego oraz wyeksponowanej tożsamości lokalnej. Mieszkańcy utożsamiają się głównie z poszczególnymi miejscowościami, a nie z całą gminą. Tym samym należy podjąć działania na rzecz wzmocnienia integracji oraz ograniczania partykularyzmów poszczególnych miejscowości. Aby poprawić sytuację należy aktywnie włączać napływowych mieszkańców w działania lokalne. Począwszy od edukacji szkolnej, oprócz realizowania podstawy programowej, trzeba uczyć dzieci postaw prospołecznych, pokazać czym jest wolontariat, zaangażowanie społeczne oraz warto uczyć o historii gminy i regionu.

Gospodarka w gminie

Trzebowniko jest bardzo rozwiniętym sektorem. Dogodna lokalizacja (sąsiedztwo z Rzeszowem, funkcjonujący Port Lotniczy „Rzeszów-Jasionka”, skrzyżowanie kluczowych szlaków drogowych: autostrady A4 i drogi szybkiego ruchu S19) i atrakcyjne warunki do rozwijania działalności gospodarczej wpływają na innowacyjność lokalnej

G
O
S
P
O
D
A
R
C
Z
Y

Cel strategiczny 2.

Utrzymanie wysokiego poziomu rozwoju gospodarczego, przy jednoczesnym wzmacnianiu wschodzących branż gospodarczych

gospodarki. Rynek pracy identyfikowany na terenie gminy należy ocenić jako prężny, atrakcyjny i stale rozwijający się. Ten stan rzeczy ma wpływ na postrzeganie gminy i realną ocenę jej zamożności. Wedle dostępnych rankingów gmina Trzebownisko obok dwóch bieszczadzkich gmin letniskowych (turystycznych) jest w gronie najbogatszych samorządów wśród gmin wiejskich województwa podkarpackiego, jej zamożność *per capita* kształtuje się na poziomie przekraczającym 6,5 tysiąca złotych. Zachodzące w ostatnich latach, jak również zapowiadane w dalszym ciągu zmiany podatkowe i uwarunkowania makroekonomiczne stanowią duże wyzwanie w kontekście utrzymania dotychczasowego poziomu rozwoju i życia w gminie w kontekście oferty oraz stanu infrastruktury.

Rozpatrując najbliższe lata (okres obowiązywania przedmiotowej strategii) należy zwrócić uwagę na potencjalne problemy m.in. z utrzymaniem posiadanej infrastruktury. Wiąże się to z przywoływanym już obniżaniem podatków, które powoduje zmniejszenie wpływów do budżetu gminy i w konsekwencji problemy z utrzymaniem wysokiej jakości świadczonych usług oraz ograniczeniem możliwości prowadzenia aktywnej polityki inwestycyjnej. Co więcej mimo obiegu przeświadczenia, że kapitał finansowy gminy determinuje funkcjonowanie podstrefy SSE EURO-PARK w Trzebownisku, to należy podkreślić, że największe dochody gmina czerpie z podatków dochodowych od osób fizycznych (PIT), a nie bezpośrednio od podmiotów działających na terenie strefy ekonomicznej. Ten fakt ma fundamentalne znaczenie i potwierdza tezę o kreowaniu zasobności gminy niejako na fundamencie postępującej urbanizacji i stymulowaniu atrakcyjności osiedleńczej (przyciąganie nowych mieszkańców). Dlatego w kontekście sytuacji budżetowej i finansowej gminy zwiększanie populacji zamieszkującej gminę ma priorytetowe znaczenie.

Powyższą konstatację warto uzupełnić o informację, że dostępne do tej pory tereny inwestycyjne zostały już sprzedane, a innych istotnych wolnych terenów inwestycyjnych na terenie gminy nie ma. Innymi słowy nowe funkcje przemysłowe czy gospodarcze nie są planowane, bo nie ma odpowiednich przestrzeni aby je ulokować. Wolne tereny, co do zasady będą przeznaczane pod budownictwo mieszkaniowe. Fundamentalnym wyzwaniem stojącym przed samorządem lokalnym są potrzeby w obrębie infrastruktury i usług. Udana realizacja tej polityki umożliwi finalnie zbudowanie stabilnej sytuacji budżetowej gminy. W kontekście planowanych działań związanych z funkcją gospodarczą należy wymienić głównie marketing terytorialny, wspieranie i wzmacnianie przedsiębiorczości oraz podnoszenie standardów poszczególnych komponentów atrakcyjności inwestycyjnej, z których kluczowe znaczenie ma transport publiczny i sfera atrakcyjności gminy dla mieszkańców po pracy, jak również jakość oferty spędzania czasu wolnego. Docelowo

wizerunek gminy powinien się opierać na kreatywności, przedsiębiorczości i kapitale społecznym mieszkańców. Wpisując się w przywoływane już hasło „tradycyjnie nowocześni”, gdzie drugi człon frazy odpowiada za aktywność ekonomiczną i szeroko rozumianą innowacyjność.

Realizacja trzeciego celu strategicznego obejmuje najważniejsze elementy wpisujące się w demarkację wymiaru przestrzennego. W szczególności są to kwestie infrastrukturalne i środowiskowe. Rozpatrując tematykę przestrzenną warto zwrócić uwagę na fakt, iż gmina jest rozległa, składa się z dziesięciu sołectw i ma naturalne

P
R
Z
E
S
T
R
Z
E
N
N
Y

Cel strategiczny 3.

Integracja wewnętrzna i zewnętrzna gminy w wymiarze środowiskowym, przestrzennym oraz funkcjonalnym

bariery oraz granice wewnętrzne, takie jak chociażby rzekę Wiśłok, czy też stosunkowo niedawno ukończony nowy układ komunikacyjny ze szczególną rolą dróg A4 i S19.

Zróżnicowanie przestrzenne to również zróżnicowanie funkcji poszczególnych miejscowości oraz usytuowania na linii centrum-peryferia. Wśród miejscowości o wiodącej funkcji gospodarczej warto wskazać: Zaczernie, Jasionkę ze strefą ekonomiczną i portem lotniczym, czy też Łąkę. Rozwój funkcji mieszkaniowej to przede wszystkim domena Łukawca, czy też położonej na północnych krańcach gminy miejscowości Stobierna (realizują one głównie funkcje mieszkaniowe). W związku z identyfikowanymi różnicami ważnym elementem jest z jednej strony utrzymanie policentrycznego charakteru gminy, a z drugiej natomiast centralizacja świadczonych usług i oferty poprzez stworzenie konkretnych centrów, specjalizację miejscowości i unikanie tym samym dublowania infrastruktury, co jest działaniem nieefektywnym z ekonomicznego punktu widzenia. Kluczowe znaczenie ma ponadto integracja przestrzenna i komunikacyjna całej gminy w kontekście zwiększania dostępności do realizowanych usług.

W ujęciu horyzontalnym i tematycznym wyzwaniem jest jakość powietrza. Dlatego ważne jest tworzenie miejsc rekreacyjnych na uboczu, poza strefą silnej urbanizacji. Wiąże się z tym

również budowa ścieżek rowerowych, łączenie dostępnych atrakcji oraz wykorzystanie potencjału Wisłoka jako osi rozwojowej (mimo, iż pełna decyzyjność jest po stronie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie warto prowadzić działania lobbujące) i istotnego zaplecza rekreacyjnego gminy. Z racji rozbudowywania zasobów mieszkaniowych gminy i stałego zwiększania liczby mieszkańców konieczne jest budowanie i modernizowanie infrastruktury liniowej, ale również utworzenie lokalnego PSZOK-u, czy też poprawa dostępności infrastruktury i usług m.in. dla osób z niepełnosprawnościami. Aby utrzymać wysoki poziom gospodarki odpadami (ponad 90% mieszkańców biorących udział w badaniu ankietowym ocenia ten aspekt pozytywnie), ważne jest podjęcie działań związanych z utworzeniem gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej, co umożliwi dostosowanie usługi odbioru odpadów do wzrastającego zapotrzebowania wynikającego ze zwiększającej się liczby ludności. Gmina Trzebownik konsekwentnie inwestuje również w infrastrukturę drogową, ale na widoczne efekty tych inwestycji trzeba jeszcze trochę poczekać ze względu na ich złożony często charakter.

Z punktu widzenia integracji wewnętrznej i zewnętrznej gminy Trzebownik, strategiczne znaczenie definiowane jako obszar strategicznej interwencji ma integracja i rozwój w ramach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Biorąc pod uwagę dynamikę rozwojową gminy warto w tym miejscu również podkreślić wyzwania planistyczne związane z planowaniem przestrzennym, ale też estetyką i funkcjonalnością poszczególnych części gminy.

9. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

Rozdział odnosi się do przepisu Art. 10e. 3. 2) kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych; zawartego w Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583). W rozdziale zaprezentowano poziom operacyjny strategii, bazujący na wyznaczeniu konkretnych kierunków działań przypisanych celom strategicznym.

S
P
O
Ł
E
C
Z
N
Y

Cel strategiczny 1.

Podnoszenie jakości usług publicznych
i poziomu integracji społecznej mieszkańców
gminy Trzebowniko

Kierunek działania 1.

Systematyczne podnoszenie standardów usług w sektorze opiekuńczo-wychowawczym oraz edukacyjnym z punktu widzenia oczekiwań mieszkańców

Cel operacyjny 1.1 Zwiększanie dostępności i jakości usług żłobkowych i przedszkolnych

- Zwiększenie dostępności do klubów dziecięcych, żłobków i przedszkoli poprzez tworzenie nowych miejsc, w tym m.in.:
  - a. Budowa żłobka gminnego w Trzebowniku
  - b. Budowa budynku przedszkola w Trzebowniku
  - c. Budowa żłobka w Stobiernej
- Poprawa standardu funkcjonowania oraz budowa, rozbudowa infrastruktury żłobkowej
- Poprawa standardu funkcjonowania oraz budowa/rozbudowa infrastruktury przedszkolnej

Cel operacyjny 1.2 Zapewnienie efektywnego i atrakcyjnego sektora edukacyjnego w gminie

- Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci szkół podstawowych
- Podnoszenie standardów jakości usług związanych z edukacją na poziomie podstawowym

Kierunek działania 1.

Systematyczne podnoszenie standardów usług w sektorze opiekuńczo-wychowawczym oraz edukacyjnym z punktu widzenia oczekiwań mieszkańców

- Podnoszenie jakości i efektywności kształcenia oraz atrakcyjności nauczania
- Upowszechnianie dostępu do edukacji i wyrównywanie szans edukacyjnych
- Prowadzenie szerokiego katalogu zajęć pozalekcyjnych, z uwzględnieniem dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej oraz ze szczególnymi potrzebami
- Rozwijanie kompetencji dzieci i młodzieży poprzez poszerzenie oferty zajęć pozaszkolnych i kół zainteresowań
- Inwestycje w infrastrukturę dydaktyczną istniejących budynków szkolnych wraz z wyposażeniem w nowoczesny sprzęt ICT i materiały dydaktyczne oraz obiekty służące wzmacnianiu sprawności fizycznej uczniów
- Podniesienie jakości usług wychowawczych i oświatowych w palcówkach w odniesieniu do dzieci i młodzieży w każdym wieku
- Ogłoszenie naboru i stworzenie etatów nauczycieli języka ukraińskiego w szkołach na terenie gminy
- Podejmowanie działań na rzecz integracji cudzoziemców przebywających na terenie gminy Trzebowniko poprzez działania instytucjonalne związane m.in. z nauką języka oraz wspieraniem tożsamości i tradycji narodowej

Kierunek działania 2.

Prowadzenie aktywnej polityki prorodzinnej i społecznej uwzględniającej zmieniające się uwarunkowania

Cel operacyjny 2.1 Rozwijanie działalności w ramach pomocy społecznej

- Rozwijanie zasobów podmiotów zajmujących się pomocą społeczną
- Budowa Centrum opiekuńczo-mieszkalnego w miejscowości Stobierna
- Prowadzenie polityki mieszkaniowej w zakresie budowy, modernizacji i remontów zasobu komunalnego i zapewniania dostępu do mieszkań, w szczególności socjalnych i chronionych

Cel operacyjny 2.2 Działania na rzecz zdrowia publicznego

- Poprawa dostępności do usług medycznych (podstawowej opieki zdrowotnej oraz lekarzy specjalistów)

- Promocja zdrowego trybu życia wśród mieszkańców poprzez prowadzenie zintegrowanych działań profilaktycznych

Cel operacyjny 2.3 Prowadzenie sektorowych polityk publicznych, w tym senioralnej i młodzieżowej

- Realizacja projektów skierowanych do seniorów, tworzenie kompleksowej polityki senioralnej
- Poszerzenie oferty usługowej i związanej ze sferą spędzania czasu wolnego dla seniorów poprzez zwiększenie dostępu do usług psychologicznych oraz cyfrowych (nauka obsługi telefonu, komputera, itd.)
- Zbudowanie oferty bezpłatnych zajęć rekreacyjnych i społeczno-kulturalnych dla seniorów z terenu gminy Trzebowniko
- Realizacja projektów skierowanych do dzieci i młodzieży, tworzenie spójnej polityki młodzieżowej
- Tworzenie infrastruktury spędzania czasu wolnego dla młodzieży m.in. w formie skateparku
- Tworzenie oferty wakacyjnej dla dzieci i młodzieży w formie półkolonii, warsztatów, kursów
- Zbudowanie oferty bezpłatnych zajęć rekreacyjnych i społeczno-kulturalnych dla dzieci, młodzieży na terenie gminy Trzebowniko

Kierunek działania 3.

Ochrona i efektywne wykorzystanie istniejących zasobów dziedzictwa w kontekście rozwijanie oferty usług kulturalnych i związanych z czasem wolnym

Cel operacyjny 3.1 Atrakcyjna oferta kulturalna

- Modernizacja i rozbudowa bazy kulturalnej na terenie gminy Trzebowniko
- Rozwijanie oferty instytucji kultury (Gminny Ośrodek Kultury w Trzebowniku, Centrum Kultury i Sztuki w Łące, Gminna Biblioteka Publiczna, Muzeum Regionalne Zaczernie) oraz organizacji działających w tym obszarze
- Wspieranie działań na rzecz dziedzictwa kulturowego i uczestnictwa w kulturze

Kierunek działania 3.

Ochrona i efektywne wykorzystanie istniejących zasobów dziedzictwa w kontekście rozwijanie oferty usług kulturalnych i związanych z czasem wolnym

- Prowadzenie działań integrujących mieszkańców poprzez organizacje atrakcyjnych wydarzeń kulturalnych
- Rozwój infrastruktury kultury: wsparcie instytucji kultury, ochrona zabytków, wsparcie rozwoju centrów/punktów informacji kulturalnej oraz turystycznej, tworzenie, rozwój i udostępnianie oraz promocja parków kulturowych i szlaków kulturowych
- Tworzenie produktów turystycznych bazujących na zasobach lokalnego dziedzictwa przyrodniczo-kulturalnego
- Wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i historycznego gminy Trzebownik i poszczególnych jej miejscowości

Cel operacyjny 3.2 Rozwijanie zasobów i wykorzystanie potencjału Centrum Kultury i Sztuki w Łące

- Przebudowa i rozbudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku "byłej Rządówki w zespole folwarcznym" na budynek usługowo - gastronomiczny wraz z infrastrukturą techniczną oraz parkingiem w miejscowości Łąka
- Rozbudowa i zakup wyposażenia dawnego spichlerza - Centrum Kultury i Sztuki w Łące - wraz z zagospodarowaniem zabytkowego terenu wokół budynku
- Elektroakustyka i oświetlenie sceniczne dla Sali widowiskowej oraz studia nagrań Centrum Kultury i Sztuki w Łące wraz z instalacją fotowoltaiczną
- Digitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego oraz tworzenie multimedialnej oferty kulturowej Centrum Kultury i Sztuki w Łące w oparciu o dziedzictwo kulturowe
- Budowa amfiteatru zewnętrznego, scena z zadaszeniem, rzeźby, ławki i kosze parkowe, układ komunikacji wewnętrznej, oświetlenie terenu z instalacją wewnętrzną, monitoring

Kierunek działania 4.**Atrakcyjna oferta sportowo-rekreacyjna dla mieszkańców w każdym wieku****Cel operacyjny 4.1 Zapewnienie infrastruktury oraz oferty sportowej i wypoczynkowej**

- Rozwijanie kompleksowej oferty sportowej, turystycznej i rekreacyjnej bazującej na istniejącej infrastrukturze poprzez zatrudnienie animatorów, instruktorów, trenerów
- Bieżąca modernizacja istniejącej infrastruktury Ośrodka Sportu i Rekreacji w Trzebowniku z/s w Nowej Wsi
- Rozbudowa Ośrodka Sportu i Rekreacji w Trzebowniku z/s w Nowej Wsi o nową infrastrukturę: korty do squasha, zadaszenie boiska sportowego i basen zewnętrzny oraz lokale handlowo-usługowe
- Prowadzenie działań integrujących mieszkańców poprzez organizację atrakcyjnych wydarzeń sportowych
- Organizowanie większej liczby zajęć i aktywności dla dzieci i młodzieży w domach ludowych i w obiektach sportowych

Cel operacyjny 4.2 Baza i oferta rekreacyjna jako wstęp do budowania oferty turystycznej

- Podnoszenie atrakcyjności turystycznej Gminy Trzebowniko
- Budowa sieci tras rekreacyjnych i edukacyjno-przyrodniczych
- Prowadzenie działań integrujących mieszkańców poprzez organizację atrakcyjnych wydarzeń na bazie posiadanych zasobów turystycznych
- Rozbudowa, przebudowa, modernizacja ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej i sportowej z uwzględnieniem potrzeb dzieci, młodzieży, osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami (m.in. place zabaw, altany, miejsca grillowe, siłownie zewnętrzne)
- Wykorzystanie dróg leśnych do budowy sieci tras turystycznych
- Tworzenie atrakcji turystycznej w tym m.in. wykorzystanie potencjału zalewu w Terliczce czy też wybudowanie tężni solankowej w Tajęcinie
- Budowa zbiorników retencyjno-rekreacyjnych na rzece Czarna w miejscowości Zaczernie i Trzebowniko
- Budowa strefy sportowo-rekreacyjnej za Stadionem Stobierna Dół – wyznaczenie miejsc na organizację pikników, festynów i innych wydarzeń wspierających integrację międzypokoleniową

Kierunek działania 4.

Atrakcyjna oferta sportowo-rekreacyjna dla mieszkańców w każdym wieku

- Budowa infrastruktury umożliwiającej prowadzenie spływów kajakowych w celu wykorzystania potencjału rzeki Wisłok – infrastruktura techniczna, baza gastronomiczna i wypożyczalnia sprzętu
- Budowa ścieżki pieszo-rowerowej od Klubu Sportowego Dół do szkoły w Jasionce
- Przejęcie terenów po zakończeniu eksploatacji kopalni pisaku w Stobiernej i ich zagospodarowanie na cele rekreacyjne
- Utworzenie otwartej strefy wypoczynku i rekreacji w miejscowości Terliczka i Łukawiec
- Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych, w tym przedsięwzięcia dotyczące nowoprojektowanych szlaków turystycznych o znaczeniu regionalnym (w tym szlaków rowerowych, pieszych, wodnych/kajakowych/pontonowych) wraz z budową/rozbudową infrastruktury towarzyszącej zlokalizowanej w bezpośrednim sąsiedztwie

Kierunek działania 5.

Wzmacnianie podmiotów społeczeństwa obywatelskiego na rzecz budowania tożsamości gminy Trzebownik i wzmocnienie instytucjonalne samorządu lokalnego

Cel operacyjny 5.1 Wzmocnienie efektywności funkcjonowania samorządu lokalnego oraz jego instytucji

- Przebudowa budynku Urzędu Gminy Trzebownik w celu dostosowania go do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz zwiększenia dostępności dla mieszkańców gminy
- Rozwijanie świadczenia usług w formie zdalnej (on-line) poprzez rozwijanie koncepcji e-urzędu
- Rozwijanie poziomu informatyzacji i cyfryzacji gminy
- Wdrażanie nowych standardów i procedur mających na celu usprawnienie funkcjonowania administracji samorządowej

Kierunek działania 5.**Wzmacnianie podmiotów społeczeństwa obywatelskiego
na rzecz budowania tożsamości gminy Trzebowniko
i wzmocnienie instytucjonalne samorządu lokalnego**

- Poprawa jakości bazy lokalowej i infrastruktury świadczenia usług przez Urząd Gminy Trzebowniko i jego jednostki
- Działania na rzecz zwiększenia poziomu bezpieczeństwa, w tym poprzez wprowadzanie monitoringu wizyjnego na terenie gminy Trzebowniko

Cel operacyjny 5.2 Aktywne środowisko lokalne

- Wsparcie doradcze i finansowe organizacji pozarządowych
- Wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych, w tym do tworzenia atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego
- Remonty, modernizacje i doposażenie obiektów Ochotniczych Straży Pożarnych działających na terenie gminy
- Wzmocnienie potencjału Ochotniczych Straży Pożarnych poprzez kompleksowe szkolenia z zakresu działań ratowniczo-gaśniczych oraz kwalifikowanej pierwszej pomocy
- Bieżące utrzymanie boisk sportowych i klubów sportowych
- Przebudowa i rozbudowa budynku zaplecza klubu sportowego w Jasionce wraz z wyposażeniem oraz zagospodarowaniem terenu i budową wiaty
- Rozbudowa „Remizy strażackiej” z zapleczem socjalnym w miejscowości Stobierna

Cel strategiczny 2.

Utrzymanie wysokiego poziomu rozwoju gospodarczego, przy jednoczesnym wzmacnianiu wschodzących branż gospodarczych

Kierunek działania 6.

Podnoszenie poszczególnych komponentów atrakcyjności inwestycyjnej gminy Trzebownik jako filarów lokalnej gospodarki

Cel operacyjny 6.1 Prowadzenie działań z zakresu marketingu terytorialnego

- Promocja gospodarcza i turystyczna
- Podjęcie działań na rzecz poprawy i kreowania korzystnego wizerunku gminy
- Prowadzenie zintegrowanych działań promocyjnych i informacyjnych ukierunkowanych na wzrost rozpoznawalności turystycznej i gospodarczej
- Uczestnictwo w branżowych targach, konferencjach i misjach gospodarczych promujących gminę Trzebownik

Cel operacyjny 6.2 Wzmocnienie poziomu przedsiębiorczości

- Podnoszenie standardów obsługi inwestora w gminie
- Wykorzystanie narzędzi ekonomii społecznej i solidarnej
- Rozwijanie działalności instytucji otoczenia biznesu, realizacja funkcji stymulujących przedsiębiorczość
- Wspieranie budowy innowacyjnej gospodarki opartej na wiedzy, m.in. poprzez działania ukierunkowane na zwiększenie liczby osób zatrudnionych w sektorze badań i rozwoju, likwidację prawno-administracyjno-ekonomicznych barier rynkowych i rozwijanie infrastruktury informacyjnej
- Wspieranie współpracy przedsiębiorców z placówkami edukacyjnymi w kontekście przygotowywania merytorycznych kadr, gotowych do podjęcia pracy
- Wspieranie i promocja aktywności zawodowej (również osób starszych) oraz promocja postawy przedsiębiorczej

Kierunek działania 6.**Podnoszenie poszczególnych komponentów atrakcyjności inwestycyjnej gminy Trzebowniko jako filarów lokalnej gospodarki**

- Inkubacja i akceleracja inicjatyw biznesowych, w tym start-upów

Cel operacyjny 6.3 Poprawa komponentów atrakcyjności inwestycyjnej gminy Trzebowniko

- Tworzenie atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej w gminie w zakresie zachęt inwestycyjnych i podatkowych
- Działania na rzecz poprawiania dostępności transportowej gminy w wymiarze wewnętrznym i zewnętrznym
- Rozwijanie intermodalnych form transportu publicznego i ich dostępności
- Dbałość o dostępność przemysłów czasu wolnego jako integralnych elementów sfery czasu „po pracy”, w tym w szczególności rekreacji i turystyki
- Prowadzenie aktywnego planowania przestrzennego wychodzącego naprzeciw potrzebom inwestorów przy zachowaniu dbałości o standard życia mieszkańców
- Poprawianie i tworzenie infrastruktury gospodarczej niezbędnej do dalszego rozwijania funkcji gospodarczych w gminie, w tym uzbrajanie terenów inwestycyjnych w podstawową infrastrukturę sieciową

Cel strategiczny 3.

Integracja wewnętrzna
i zewnętrzna gminy
w wymiarze środowiskowym,
przestrzennym oraz funkcjonalnym

Kierunek działania 7.

Ochrona środowiska naturalnego i adaptowanie gminy do zachodzących zmian klimatycznych

Cel operacyjny 7.1 Gospodarka wodno-ściekowa

- Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Trzebownik
- Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Łące w zakresie zmiany technologii odwadniania i higienizacji osadów ściekowych
- Poprawa stanu środowiska przyrodniczego w zakresie oczyszczania ścieków
- Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie gminy Trzebownik
- Zabezpieczenie dostępu do wody, działania na rzecz małej retencji

Cel operacyjny 7.2 Niska emisja

- Budowa i rozbudowa instalacji do produkcji energii z OZE wraz z przyłączami do sieci oraz inwestycje w magazyny energii działające na potrzeby OZE
- Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła
- Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Trzebownik
- Wspieranie mieszkańców w zakresie wymiany indywidualnych źródeł ciepła, termomodernizacji i wykorzystania OZE
- Poprawa czystości powietrza, kompleksowe ograniczenie „niskiej emisji”

Cel operacyjny 7.3 Adaptacja gminy do zmian klimatycznych

Kierunek działania 7.**Ochrona środowiska naturalnego i adaptowanie gminy do zachodzących zmian klimatycznych**

- Zabezpieczenie brzegów rzeki Wisłok: podjęcie działań na rzecz ochrony przeciwpowodziowej
- Ochrona i zachowanie zasobów bioróżnorodności
- Prowadzenie aktywnej edukacji ekologicznej mającej na celu zwiększenie świadomości wyzwań związanych z kryzysem klimatycznym
- Promocja proekologicznych postaw w celu ochrony lokalnego środowiska
- Kompleksowe działania na rzecz adaptacji do zmian klimatu z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego, poprzez wdrażanie systemowych rozwiązań z zakresu błękitnej i zielonej infrastruktury
- Budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej służących przeciwdziałaniu i zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy
- Kontynuacja realizacji programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
- Wdrażanie elementów gospodarki obiegu zamkniętego
- Rozwój zarządzania kryzysowego na wypadek klęsk żywiołowych

Kierunek działania 8.**Zapewnienie nowoczesnej infrastruktury publicznej i zrównoważony rozwój terytorialny w oparciu o wykorzystywanie instrumentów przestrzennych**

Cel operacyjny 8.1 Działania na rzecz całościowego zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

- Dostosowanie obiektów infrastruktury publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
- Modernizacja i rozbudowa bazy oświatowej ze szczególnym uwzględnieniem dostosowania obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

Cel operacyjny 8.2 Zadbana i zaprojektowana przestrzeń publiczna

- Tworzenie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy
- Zapewnienie wysokiego standardu infrastruktury technicznej i komunalnej

Kierunek działania 8.

**Zapewnienie nowoczesnej infrastruktury publicznej
i zrównoważony rozwój terytorialny w oparciu
o wykorzystywanie instrumentów przestrzennych**

- Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK)
- Utworzenie gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej
- Estetyzacja i bieżąca pielęgnacja przestrzeni publicznej na terenie gminy
- Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Trzebownik

Cel operacyjny 8.3 Poprawa infrastruktury komunikacyjnej

- Usprawnienie komunikacji poprzez realizację nowych inwestycji oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego
- Dostosowywanie układu komunikacyjnego do zmieniających się potrzeb związanych z dynamiczną urbanizacją gminy Trzebownik
- Utwardzenie dróg w miejscach, gdzie nawierzchnia jest żwirowa bądź piaskowa
- Budowa nowych i rozbudowa istniejących sieci dróg gminnych utwardzonych wraz z niezbędną infrastrukturą (oświetlenie, chodniki, ścieżki rowerowe) mające na celu łączenie poszczególnych sołectw ze sobą oraz łączenia poszczególnych części miejscowości ze sobą
- Budowa, modernizacja oraz rozbudowa infrastruktury drogowej w celu poprawy bezpieczeństwa na drogach, zarówno uczestników ruchu kołowego, jak i pieszych
- Budowa spójnego systemu ścieżek rowerowych na terenie gminy Trzebownik
- Integracja systemu ścieżek rowerowych i łączenie ich z istniejącym i powstającym układem komunikacyjnym
- Opracowanie planu działań rowerowych w gminie Trzebownik do 2030 r.
- Budowa infrastruktury towarzyszącej w postaci chodników oraz oświetlenia ulicznego

W ramach poziomu operacyjnego strategii, wyznaczono również kierunek **działania 9. Integracja i rozwój Gminy Trzebowniko w ramach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego**, który obejmuje działania z zakresu trzech wymiarów i wpisuje się w wyznaczone cele strategiczne.

Kierunek ten stanowi również obszar strategicznej interwencji (OSI) kluczowy dla gminy.

Kierunek działania 9.

Integracja i rozwój gminy Trzebowniko w ramach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego

- Aktywne partycypowanie w działaniach podejmowanych przez Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego
- Kreowanie liniowych produktów turystycznych łączących potencjały sąsiednich gmin
- Budowa spójnego systemu ciągów pieszo-rowerowych oraz integracja systemu transportu publicznego na terenie ROF
- Realizacja działań mających na celu ochronę zasobów środowiska przyrodniczego oraz ich racjonalne wykorzystanie
- Zwiększenie skali wykorzystania OZE na terenie gmin ROF
- Prowadzenie działań na rzecz opracowania Strategii Rozwoju Przestrzennego ROF
- Wdrażanie przedsięwzięć zintegrowanych w ramach perspektywy 2021-2027, w szczególności:

Nazwa i szacunkowe koszty ¹	Zakres
Utworzenie otwartej strefy wypoczynku i rekreacji w miejscowości Terliczka i Łukawiec (20 000 000,00 zł)	<p>Utworzenie otwartej strefy wypoczynku i rekreacji w miejscowości Terliczka i Łukawiec.</p> <p>Przedsięwzięcie polegać będzie na: budowie ścieżek rowerowych, budowie ciągów pieszo - rowerowych, wyznaczeniu szlaków rowerowych, remoncie odcinka drogi, budowie konstrukcji oporowej, budowie i zabudowie terenów rekreacyjnych (plaża, plac zabaw, skate park, boisko do siatkówki, altany i stoliki do gier, alejki spacerowe, ławki, siłownia na wolnym powietrzu, trawiaste place wypoczynkowe oraz miejsce na ognisko), rozbudowie i budowie przepustów, budowie kładki</p>

¹ Ramy indykatywne, stan na I kwartał 2022 r.

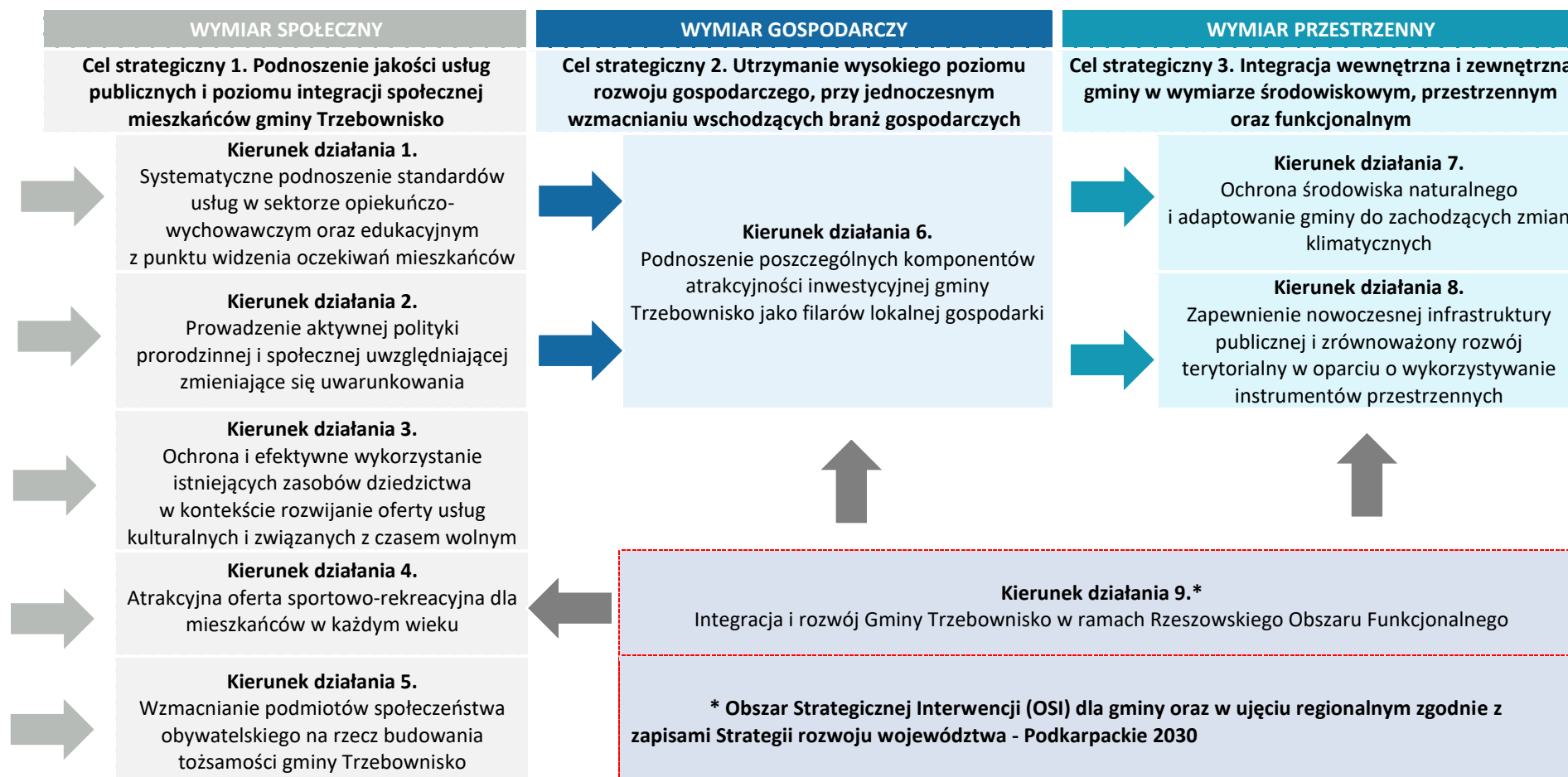
	dla pieszych, budowie parkingów dla samochodów, budowie miejsc do parkowania rowerów oraz budowie miejsc (pomostów) do cumowania pływającego sprzętu rekreacyjnego (kajaki, rowery wodne, łódki), budowie dojść do pomostów.
Budowa dworca przesiadkowego w Nowej Wsi wraz z budową drogi dojazdowej i ścieżki rowerowej (18 000 000,00 zł)	Budowa dworca przesiadkowego wraz z parkingami Park&Ride i Park&Bike oraz drogą dojazdową i ścieżkami rowerowymi łączącymi teren dworca wraz z drogą wojewódzką.
Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Nowej Wsi w zakresie zmiany technologii odwadniania i higienizacji osadów ściekowych (15 125 000,00 zł)	Poprawa stanu środowiska przyrodniczego poprzez zmianę technologii oczyszczania ścieków.
Budowa 2 zbiorników retencyjnych na rzece Czarna w miejscowości Zaczernie i Trzebowniko (10 000 000,00 zł)	Ochrona przed zagrożeniem związanym z klimatem dotyczące powodzi i suszy. Zbiorniki retencyjne zachowują wodę w okresie nasilonych opadów i stanowią rezerwuuar wody na czas suszy. To pozwala na przetrwanie wodnym ekosystemom, znacznie spowalnia też procesy suszowe.
Odnowa przestrzeni publicznej gminy Trzebowniko poprzez budowę, rozbudowę, przebudowę i modernizację ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej i sportowej z uwzględnieniem potrzeb dzieci, młodzieży, osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami (8 000 000,00 zł)	W ramach odnowy przestrzeni publicznej przeprowadzone zostaną prace w zakresie budowy, rozbudowy, przebudowy i modernizacji ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej i sportowej z uwzględnieniem potrzeb dzieci, młodzieży, osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami. Zostanie m.in: wybudowana tężnia solankowa w miejscowości Tajęcina, wybudowana infrastruktura umożliwiająca prowadzenie spływów kajakowych w celu wykorzystania potencjału rzeki Wisłok

	(infrastruktura techniczna, baza gastronomiczna i wypożyczalnia sprzętu); przebudowany i rozbudowany budynek zaplecza klubu sportowego w Jasionce wraz z wyposażeniem oraz zagospodarowaniem terenu i budową wiaty.
Przebudowa i rozbudowa budynku Urzędu Gminy Trzebowniko w celu dostosowania go do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz zwiększenia dostępności dla mieszkańców gminy (6 000 000,00 zł)	Poprawa warunków obsługi mieszkańców Gminy Trzebowniko, w szczególności dostosowanie infrastruktury urzędu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami poprzez zwiększenie powierzchni lokalowych oraz usunięcie barier architektonicznych, technicznych, organizacyjnych.
Przebudowa i rozbudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku "byłej Rządcówki w zespole folwarcznym" na budynek usługowo - gastronomiczny wraz z infrastrukturą techniczną oraz parkingiem w miejscowości Łąka (5 000 000,00 zł)	Celem projektu jest ochrona i poprawa stanu obiektu zabytkowej Rządcówki w Łące, objętej ochroną konserwatorską w celu dostosowania go do ochrony dziedzictwa kulinarnego dawnego zespołu pałacowego. W budynku dawnej Rządcówki planuje się zaplecze kuchenne, kotłownię, węzeł sanitarny, część usługową z barem oraz kameralną salę restauracyjną. W kierunku zachodnim planuje się rozbudowę - przestronny, parterowy, przeszklony pawilon restauracyjny z wejściem dla gości i tarasem z pergolą na zieleń pnącą, sąsiadujące z zachowanym starodrzewiem i strefą rekreacji dla dzieci. Zaprojektowano parking, układ komunikacji. Zagospodarowanie, część usługowa, dostosowana będzie do potrzeb niepełnosprawnych. Zastosowane zostaną rozwiązania proekologiczne, m.in. ogniwa fotowoltaiczne.

Rozbudowa i zakup wyposażenia dawnego spichlerza/Centrum Kultury i Sztuki w Łące wraz z zagospodarowaniem zabytkowego terenu wokół budynku (4 000 000,00 zł)	W zakres projektu wchodzi m.in. działania z obszaru elektroakustyki i oświetlenia scenicznego dla Sali widowiskowej oraz studia nagrań Centrum Kultury i Sztuki w Łące wraz z instalacją fotowoltaiczną w budynku (15 kW). Zaplanowano zakup nowoczesnego wyposażenia służącego udostępnianiu i upowszechnianiu zasobów dziedzictwa kulturowego, prowadzeniu edukacji i innej działalności kulturalnej, budowę amfiteatru zewnętrznego i sceny z zadaszeniem oraz zagospodarowanie terenu (nawierzchnia utwardzona, parking, układ komunikacyjny parku) i uzupełnienie go o elementy małej architektury. Wśród planowanych działań znajduje się także budowa zbiornika na wody deszczowe z kanalizacją deszczową. Projekt obejmuje także digitalizację zasobów dziedzictwa kulturowego oraz tworzenie multimedialnej oferty kulturowej Centrum Kultury i Sztuki w Łące w oparciu o dziedzictwo kulturowe.
Wymiana źródeł ciepła na terenie Gminy Trzebownik - projekt parasolowy (3 000 000,00 zł)	Projekt zakłada inwestycję w pompy ciepła i ogrzewanie prądowe oraz termomodernizację budynków jednorodzinnych.
Wsparcie rozwoju OZE na terenie gminy Trzebownik-projekt parasolowy (3 000 000,00 zł)	Projekt zakłada inwestycję w mikroinstalacje fotowoltaiczne o dowolnej wielkości oraz rozbudowę istniejących instalacji wraz z zapewnieniem magazynów energii działających na potrzeby OZE.

10. Schemat ilustrujący założenia planistyczne

Misja: Zapewniamy wysoki standard życia mieszkańców, integrujemy ich z gminą Trzebownisko. Dbamy o podstawowe potrzeby infrastrukturalne i usługowe. Jednocześnie nie zapominamy o aspiracjach mieszkańców i nowych wyzwaniach takich jak oferta czasu wolnego, kryzys klimatyczny oraz zmiany demograficzne.

i wzmocnienie instytucjonalne samorządu
lokalnego

11. Rezultaty planowanych działań

Rozdział odnosi się do przepisu Art. 10e. ust. 3. 3) *oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia* zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583).

L.p. kierunku działania	Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa wskaźnika (2020)	Oczekiwany rezultat w 2030 roku	Źródło danych
1.	Systematyczne podnoszenie standardów usług w sektorze opiekuńczo-wychowawczym oraz edukacyjnym z punktu widzenia oczekiwań mieszkańców	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	34,4%	35,0%	BDL GUS
		Liczba oddziałów przedszkolnych	50	51	BDL GUS
		Współczynnik skolaryzacji brutto	94,74%	96,5%	BDL GUS
2.	Prowadzenie aktywnej polityki prorodzinnej i społecznej uwzględniającej zmieniające się uwarunkowania	Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	333	290	BDL GUS
		Liczba zrealizowanych projektów skierowanych do seniorów	0 ²	wzrost	UG Trzebownik

² Jako rok bazowy traktujemy 2022 i od tego momentu monitorujemy zmienność wskaźnika w związku z tym wartość wskaźnika określono jako 0.

L.p. kierunku działania	Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa wskaźnika (2020)	Oczekiwany rezultat w 2030 roku	Źródło danych
3.	Ochrona i efektywne wykorzystanie istniejących zasobów dziedzictwa w kontekście rozwijanie oferty usług kulturalnych i związanych z czasem wolnym	Liczba zorganizowanych imprez przez centra, domy, ośrodki kultury, kluby i świetlice	58 ³	65	BDL GUS
		Liczba nowo utworzonych produktów turystycznych	0 ⁴	1	UG Trzebownik
4.	Atrakcyjna oferta sportowo-rekreacyjna dla mieszkańców w każdym wieku	Liczba osób korzystających w ciągu roku z nowych stref wypoczynku	0 ⁵	wzrost	UG Trzebownik
5.	Wzmacnianie podmiotów społeczeństwa obywatelskiego na rzecz budowania tożsamości gminy Trzebownik i wzmocnienie instytucjonalne samorządu lokalnego	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	2,08	2,12	BDL GUS
		Rozbudowa „remizy strażackiej” z zapleczem socjalnym w miejscowości Stobierna	0	1	UG Trzebownik

³ Z uwagi na niski poziom reprezentatywności danych z 2020 r. z uwagi na liczne ograniczenia w funkcjonowaniu instytucji kulturalnych, jako bazowy wskazano rok 2019 r.

⁴ Jako rok bazowy traktujemy 2022 i od tego momentu monitorujemy zmienność wskaźnika w związku z tym wartość wskaźnika określono jako 0.

⁵ Jw.

L.p. kierunku działania	Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa wskaźnika (2020)	Oczekiwany rezultat w 2030 roku	Źródło danych
6.	Podnoszenie poszczególnych komponentów atrakcyjności inwestycyjnej gminy Trzebownik jako filarów lokalnej gospodarki	Liczba przeprowadzonych działań promocyjnych w gminie	0 ⁶	wzrost	UG Trzebownik
		Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	946	1000	BDL GUS
		Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	72	75	BDL GUS
7.	Ochrona środowiska naturalnego i adaptowanie gminy do zachodzących zmian klimatycznych	Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji	0 ⁷	wzrost	UG Trzebownik
		Ilość wyrobów zawierających azbest	960 Mg	850 Mg	UG Trzebownik /www.esip. bazaazbestowa.gov.pl
8.	Zapewnienie nowoczesnej infrastruktury publicznej i zrównoważony rozwój	Udział odpadów zebranych selektywnie z gospodarstw	46,6%	52%	BDL GUS

⁶ Jako rok bazowy traktujemy 2022 i od tego momentu monitorujemy zmienność wskaźnika w związku z tym wartość wskaźnika określono jako 0.

⁷ Jw.

L.p. kierunku działania	Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa wskaźnika (2020)	Oczekiwany rezultat w 2030 roku	Źródło danych
	terytorialny w oparciu o wykorzystywanie instrumentów przestrzennych	domowych w relacji do ogółu odpadów			
		Drogi dla rowerów na 100 km ²	8,53 km	10 km	BDL GUS
		Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	4,0%	7,0%	BDL GUS
9.	Integracja i rozwój gminy Trzebownik w ramach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego	Liczba działań zrealizowanych w partnerstwie w ramach ZIT ROF	0 ⁸	wzrost	UG Trzebownik

---

⁸ Jw.

III Wdrażanie

12. Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii

Rozdział odnosi się do przepisu *Art. 10e. 3. 8) system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów* zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583).

Realizacja strategii

- Przygotowanie projektu – Wójt Gminy Trzebownik przy współpracy struktur Urzędu Gminy Trzebownik (zmiana zapisów w dokumencie także w oparciu o uzasadnione propozycje i wnioski mieszkańców, organizacji społecznych oraz przedsiębiorców).
- Wybór zadań do realizacji w ramach Strategii – Wójt Gminy Trzebownik przy pomocy struktur Urzędu Gminy Trzebownik i instytucji samorządowych.
- Nawiązanie współpracy z partnerami dla realizacji działań i projektów wymagających zaangażowania innych organizacji i instytucji (administracji różnego szczebla, organizacji społecznych, przedsiębiorstw, innych instytucji otoczenia biznesu) oraz działania lobbujące na rzecz strategicznych kierunków rozwoju w wymiarze ponadlokalnym.
- Opracowanie rocznych i wieloletnich programów branżowych oraz inwestycyjnych, w ramach których realizowane będą założenia strategiczne – wyspecjalizowane komórki Urzędu Gminy Trzebownik oraz inne instytucje samorządowe (jednostki organizacyjne).
- Zatwierdzenie i zapewnienie finansowania dla rocznych oraz wieloletnich programów branżowych i inwestycyjnych, w ramach których będą realizowane cele strategiczne i kierunki działań – merytoryczne komórki Urzędu Gminy w Trzebowniku, Rada Gminy.

- Zabezpieczenie środków w budżecie na realizację zadań wynikających z kierunku działań poprzez umieszczenie konkretnych zadań w budżecie oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej – Skarbnik, Wójt Gminy Trzebowniko, Rada Gminy.
- Przygotowanie wniosków o uzyskanie finansowania zewnętrznego dla projektów wynikających z założeń strategii – Wójt Gminy Trzebowniko, przy współpracy struktur Urzędu Gminy Trzebowniko wraz z jednostkami organizacyjnymi
- Nadzór nad realizacją projektów, rozliczenia, raporty – merytoryczne komórki Urzędu Gminy Trzebowniko

Procedura monitorowania

- Monitoring bieżący będzie realizowany corocznie.
- Celem tej procedury jest uzyskanie kompletnej informacji dotyczącej rezultatów planowanych działań przyjętych do realizacji.
- Monitoringowi podlega katalog wskaźników umieszczonych w rozdziale 11. Rezultaty planowanych działań.
- Wynikiem corocznie prowadzonego monitoringu będzie zestawienie wskaźników dla poszczególnych kierunków działań, których realizacja podjęta w ramach każdego z celów strategicznych zapisanych w Strategii.

Ewaluacja

- Rekomenduje się przeprowadzenie dwóch przeglądów strategicznych (ewaluacji) w okresie obowiązywania strategii.
- Wynikiem przeprowadzania przeglądu będzie szczegółowe sprawozdanie zawierające podsumowanie zestawień wyników uzyskanych w ramach monitoringu wraz z oceną poziomu realizacji poszczególnych celów strategicznych oraz kierunków działań.
- Ewaluacje mają na celu uzyskanie odpowiedzi na pytanie w jaki sposób założenia i cele przekładane są na realne działania oraz wskazanie konieczności dokonania korekt (aktualizacji).

- Raporty ewaluacyjne są prezentowane Radzie Gminy przez Wójta Gminy wraz z rekomendacjami korekt, aktualizacji oraz uzupełnieniami zawartości dokumentu.

Aktualizacja dokumentu

- Zmiany w Strategii Rozwoju Gminy Trzebownik na lata 2022-2030 dokonywane będą uchwałą Rady Gminy na wniosek Wójta Gminy Trzebownik
- Przed podjęciem uchwały wymagane jest wydanie stosownej opinii przez komisję branżową.
- Decyzja o aktualizacji dokumentu dokonywana będzie przez Wójta Gminy Trzebownik we współpracy z właściwymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Gminy w Trzebowniku, które przedstawiają ją do przyjęcia Radzie gminy.

Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

- Dokumenty wykonawcze powinny być napisane w możliwie przejrzystym języku, zrozumiałym dla osób niebędących specjalistami w danej dziedzinie.
- Obowiązkowe jest oznakowanie dokumentu zgodnie z obowiązującymi zasadami.
- Przygotowanie dokumentu wykonawczego powinno zakończyć się w ciągu 12 miesięcy od jego zainicjowania.
- Obowiązkowo każdy dokument wykonawczy powinien zostać poddany konsultacjom z mieszkańcami, podmiotami społeczno-gospodarczymi i innymi interesariuszami, a także z odpowiednimi organami administracji publicznej.
- W każdym dokumencie wykonawczym powinno znaleźć się co najmniej odniesienie do konkretnego celu strategicznego i kierunku działań niniejszej strategii.
- Każdy dokument wykonawczy musi posiadać przypisaną komórkę organizacyjną, jako wiodącą i odpowiadającą za całościową realizację oraz jej skutki.

13. Finansowanie strategii

Rozdział odnosi się do przepisu Art. 10e. 3. 9) *ramy finansowe i źródła finansowania* zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583).

W celu skutecznej realizacji Strategii Rozwoju Gminy Trzebownik, samorząd jako jej operator oraz inicjator będzie poszukiwał wszelkich dostępnych źródeł, narzędzi, metod i możliwości realizacji określonych celów, aby urzeczywistnić zaproponowaną w dokumencie wizję. Zasadnicze znaczenie dla sfinansowania Strategii ma przede wszystkim katalog środków publicznych, w tym:

Środki własne gminy

Środki z budżetu województwa podkarpackiego

Środki pochodzące z budżetu państwa

Środki z budżetu Unii Europejskiej dostępne m.in. w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego i Inicjatyw Wspólnotowych, np.:

- Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027
- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG)
- Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW)
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 (FERC)

Inne fundusze ze źródeł europejskich, m.in.:

- Fundusze Norweskie
- Fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego

Krajowe Programy Operacyjne

Środki sektora prywatnego, np. fundusze sektora pozarządowego, fundusze w ramach formuły partnerstwa publiczno-prywatnego, czy środki własne przedsiębiorstw i mieszkańców

---

Inne środki publiczne

Ważnym elementem finansowania interwencji rozwojowych będą również środki prywatne, które mogą zostać wykorzystane do współfinansowania projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych lub w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

Ramy finansowe wskazano w podziale na poszczególne cele strategiczne zdefiniowane w strategii. Udział wydatków przeznaczonych na poszczególne cele przedstawia się następująco:

- Cel strategiczny 1. Podnoszenie jakości usług publicznych i poziomu integracji społecznej mieszkańców gminy Trzebownik – 35%
- Cel strategiczny 2. Utrzymanie wysokiego poziomu rozwoju gospodarczego, przy jednoczesnym wzmacnianiu wschodzących branż gospodarczych - 15%
- Cel strategiczny 3. Integracja wewnętrzna i zewnętrzna gminy w wymiarze środowiskowym, przestrzennym oraz funkcjonalnym – 50%

---

14. Ewaluacja ex-ante

Ewaluacja jest jednym z obowiązkowych elementów strategii rozwoju gminy, wynikającym z wprowadzonych zmian w ustawach m.in. ustawie o samorządzie gminnym oraz ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Ewaluacja ex-ante jest jednym z trzech typów ewaluacji, dokonuje się jej przed wdrażaniem interwencji. Pozwala ona na ocenę, na ile planowa interwencja jest trafna z punktu widzenia potrzeb oraz identyfikowanych wyzwań. Wśród najczęściej stosowanych kryteriów ewaluacji wskazuje się trafność, skuteczność, efektywność oraz spójność. Poniżej przedstawiono wnioski płynące z przeprowadzonej analizy.

Z przeprowadzonej uprzedniej ewaluacji wynika, że zaplanowane cele oraz kierunki działania, przedstawione w podziale na trzy wymiary: społeczny, gospodarczy i środowiskowy, zostały trafnie dobrane oraz stanowią odpowiedź na zidentyfikowane problemy oraz wyzwania. **Cel strategiczny 1. Podnoszenie jakości usług publicznych i poziomu integracji społecznej mieszkańców gminy Trzebowniko** wynika bezpośrednio z rosnących potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Aby mieszkańcom żyło się lepiej kluczowe jest systematyczne podnoszenie jakości ich życia poprzez profesjonalizację usług. Ważne są przede wszystkim kwestie związane z rozwojem oferty kulturalnej na terenie gminy, jak również z rozbudową bazy żłobkowo-przedszkolnej. Z uwagi na postępujące starzenie się społeczności, istotny jest także rozwój polityki senioralnej. Saldo migracji w gminie jest na poziomie dodatnim, co wiąże się z napływem nowych mieszkańców i koniecznością integracji z ludnością miejscową i budowaniem kapitału społecznego.

Istotnym potencjałem gminy jest jej położenie – bliskość Rzeszowa, funkcjonowanie Portu Lotniczego „Rzeszów-Jasionka”, czy położenie na skrzyżowaniu ważnych szlaków drogowych. Lokalizacja znacząco przekłada się i buduje warunki do rozwijania działalności gospodarczej, jak również przyciąga nowych mieszkańców. Interwencja w ramach **Celu strategicznego 2. Utrzymanie wysokiego poziomu rozwoju gospodarczego, przy jednoczesnym wzmacnianiu wschodzących branż gospodarczych** skupia się na wykorzystaniu posiadanych potencjałów, wzmacnianiu poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców oraz stałym podnoszeniu atrakcyjności inwestycyjnej. Ważna w kontekście planowanych działań w wymiarze gospodarczym, jest promocja i marketing terytorialny.

Cel strategiczny 3. Integracja wewnętrzna i zewnętrzna gminy w wymiarze

środowiskowym, przestrzennym oraz funkcjonalnym skupia się na kwestiach związanych z infrastrukturą i środowiskiem. Ze względu na postępujący kryzys klimatyczny, istotne jest prowadzenie działań z zakresu adaptacji do zmian klimatu. Ważne jest zabezpieczenie i ograniczenie wystąpienia, jak i negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych wraz z ochroną i dbałością o stan środowiska przyrodniczego. W tym zakresie wyzwaniem jest również poprawa jakości powietrza. W aspekcie przestrzennym warto skupić się na zapewnieniu dostępności przestrzeni publicznych osobom ze szczególnymi potrzebami oraz rozbudowie i modernizacji infrastruktury liniowej. Strategiczne znaczenie odgrywa również integracja wewnętrzna – przestrzenna i komunikacyjna całej gminy, w kontekście zwiększania dostępności, jak również integracja zewnętrzna w ramach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, co stanowi OSI kluczowe dla gminy Trzebownisko.

Opracowując strategię rozwoju gminy Trzebownisko, stworzono katalog wskaźników, które zostały przypisane do wyodrębnionych w dokumencie kierunków działania. Prowadzenie monitoringu w oparciu o ten katalog umożliwia weryfikację i analizę **skuteczności** oraz pomiar poziomu **efektywności** realizacji prowadzonej interwencji. Możliwość efektywnej i skutecznej realizacji strategii, potwierdzają również wskazane źródła finansowania, a także określone oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia. W celu zapewnienia efektywności, do realizacji zaplanowano działania priorytetowe i najbardziej potrzebne z perspektywy zidentyfikowanych wyzwań i problemów oraz potrzeb mieszkańców.

Ostatnim z kryteriów analizy jest spójność, rozpatrywana dwojako – jako spójność wewnętrzna i zewnętrzna. W ramach trzech domen planowania strategicznego (społecznej, gospodarczej i przestrzennej) wskazano cele strategiczne, których uszczegółowienie stanowią kierunki działań oraz cele operacyjne w ramach każdego z nich. Wskazanie zakresu interwencji pokazuje, że zaplanowane działania nie wykazują sprzeczności, a zakres interwencji w ramach każdego z trzech celów nie nakłada się na siebie, tylko stanowi uzupełnienie, odnosząc się do kluczowych potencjałów i wyzwań. Dodatkowo, przedmiotowa strategia jest komplementarna z dokumentami wyższego rzędu, co wykazano w rozdziale *Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi*. Szczególny nacisk położono na Strategię rozwoju województwa – Podkarpackie 2030, odwołując się do jej

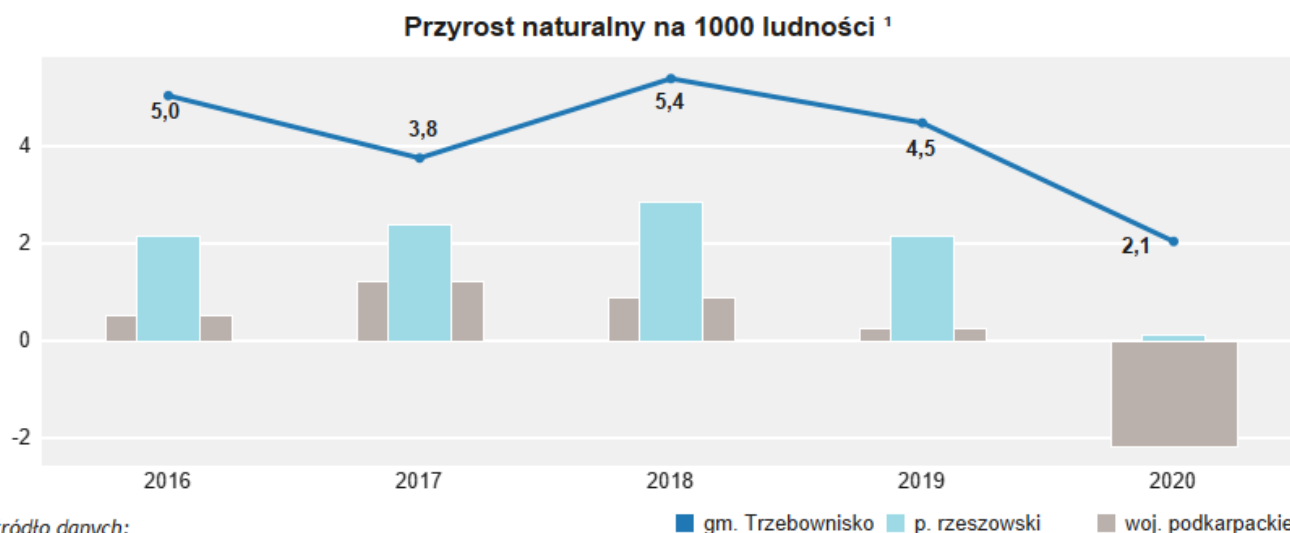
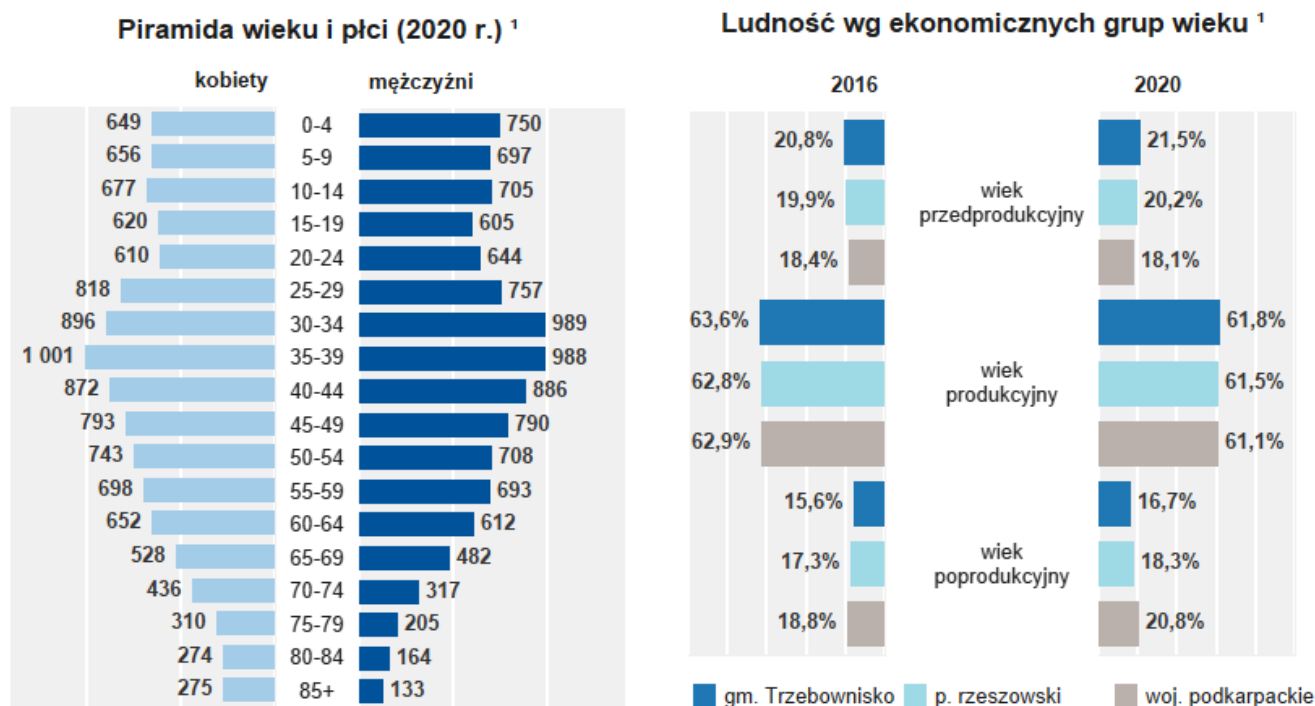
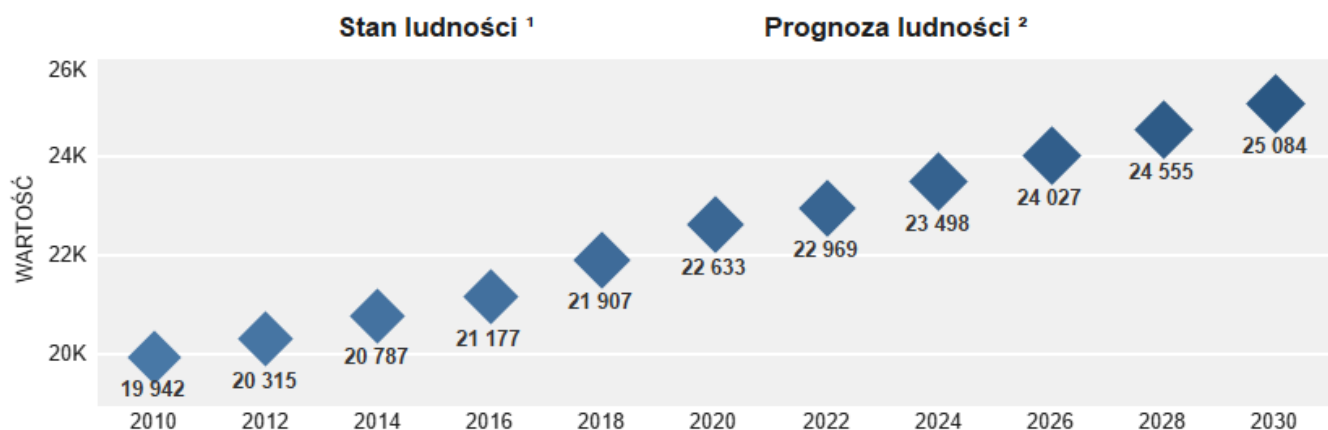
zapisów wskazując obszary tematyczne oraz główne priorytety, jak również przedstawiając OSI, w które wpisuje się gmina.

Podsumowując można stwierdzić, że Strategia Rozwoju Gminy Trzebowniko na lata 2022-2030 została przygotowana poprawnie i właściwie definiuje politykę rozwoju gminy w długookresowej perspektywie. Przedstawiona logika interwencji znajduje odzwierciedlenie w zidentyfikowanych na etapie diagnostycznym problemach, potrzebach mieszkańców oraz potencjałach i wyzwaniach, z którymi samorząd będzie musiał się zmierzyć w perspektywie 2030 roku.

Załącznik nr 1 Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Analiza danych zastanych

DEMOGRAFIA

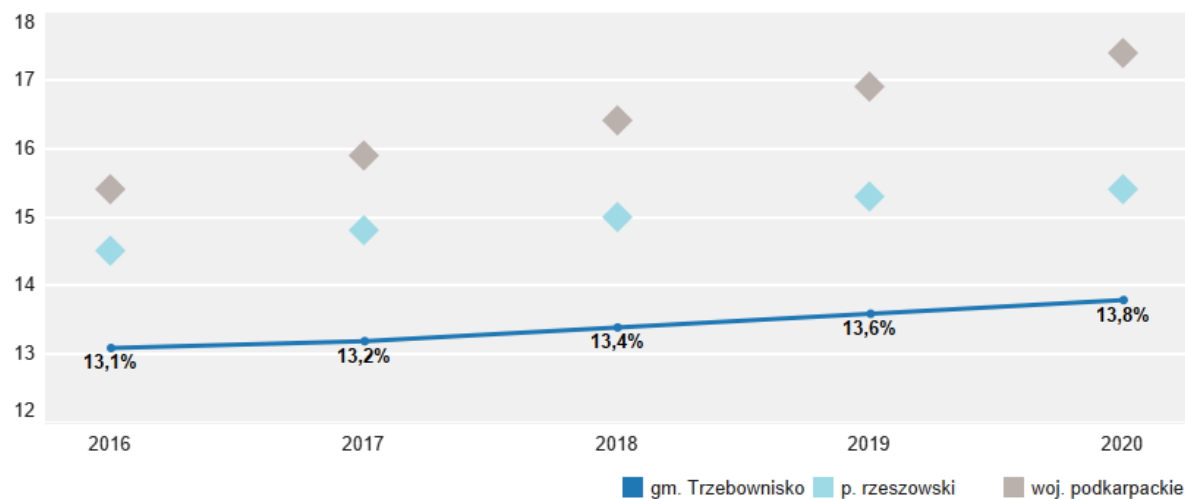
źródło danych:

¹ GUS BDL (2010-2020)

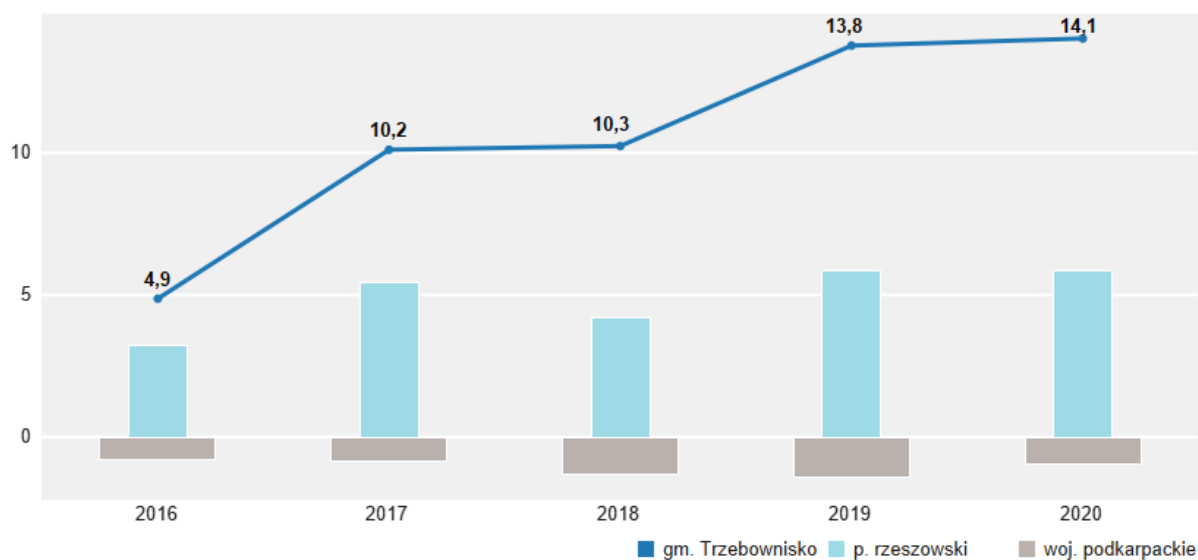
² Opracowanie własne

DEMOGRAFIA

Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej
w populacji ogółem ¹

Saldo migracji na 1000 ludności ¹

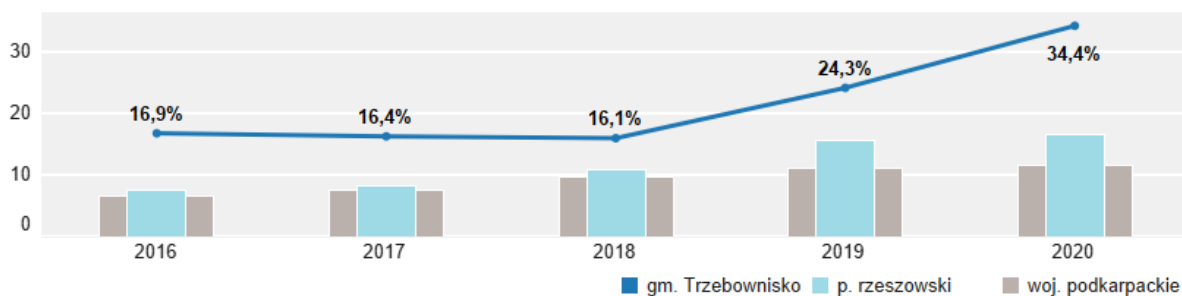
źródło danych:

¹ GUS BDL (2010-2020)

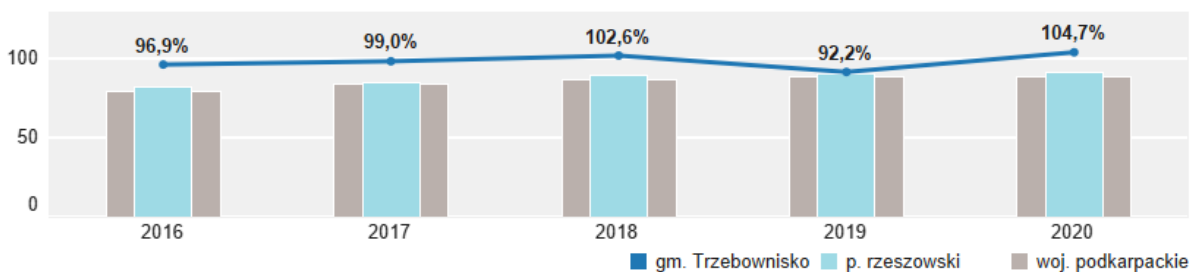
² Opracowanie własne

EDUKACJA I KULTURA

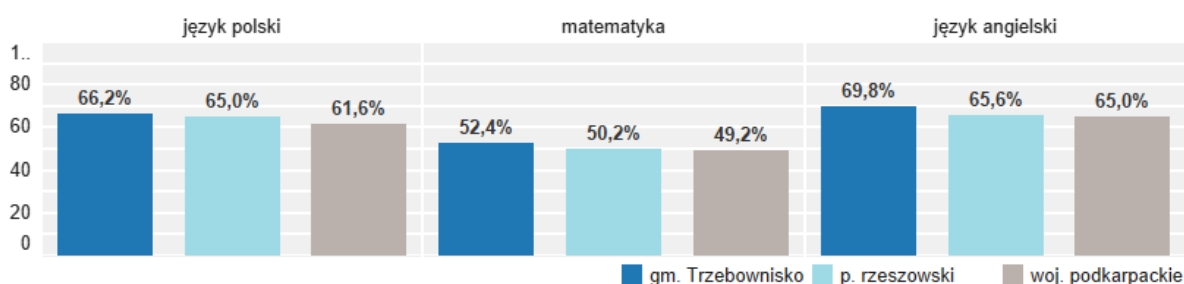
Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach ¹

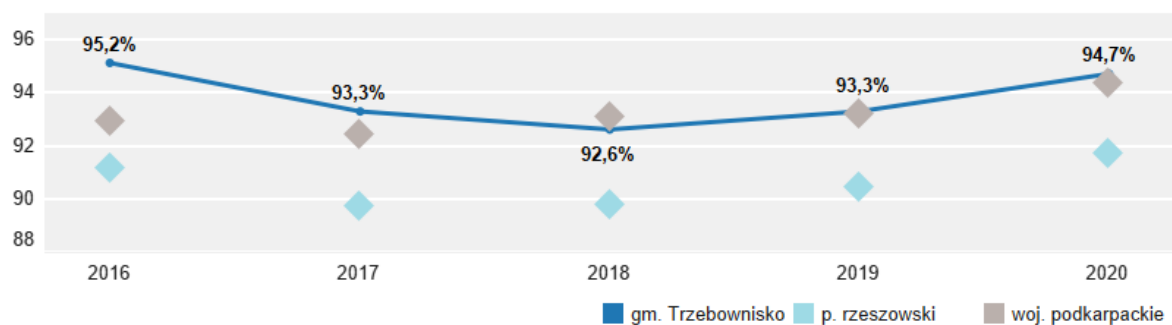
Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat
objętych wychowaniem przedszkolnym ¹

Wyniki egzaminu ósmoklasisty (2021 r.) ²

Współczynnik skolaryzacji brutto
- szkoły podstawowe - ¹

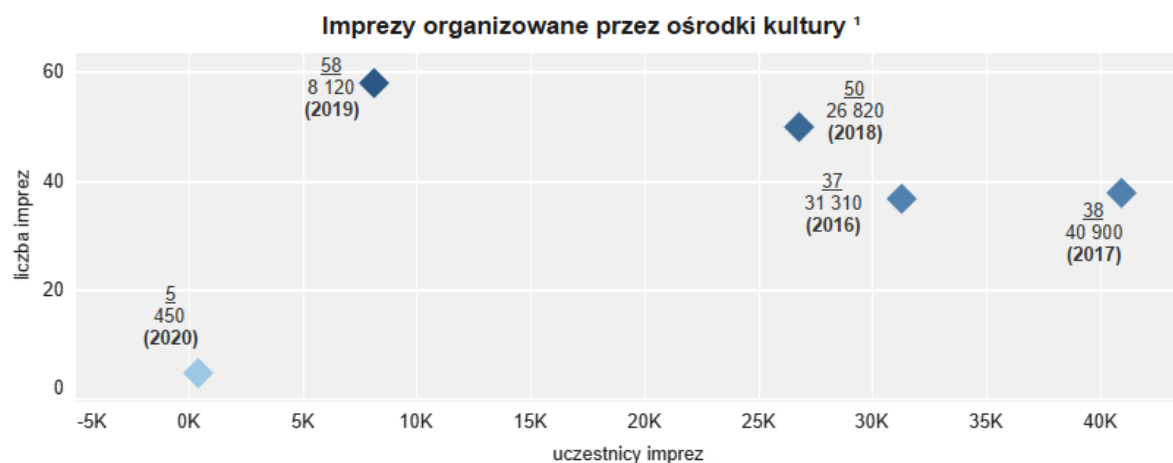
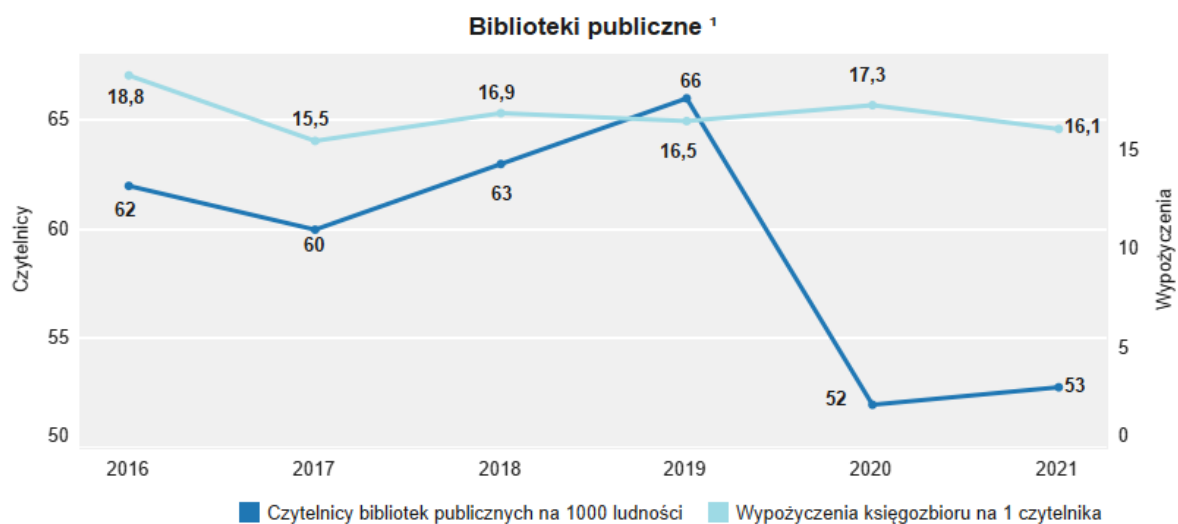

źródło danych:

¹ GUS BDL (2016-2020)

² <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>

EDUKACJA I KULTURA

źródło danych:

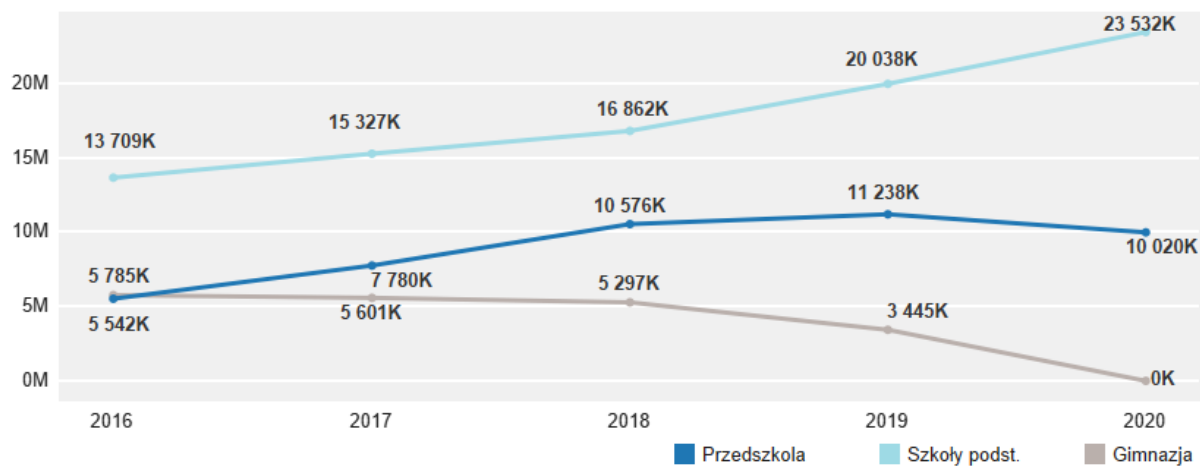
¹ GUS BDL (2016-2020)

² <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>

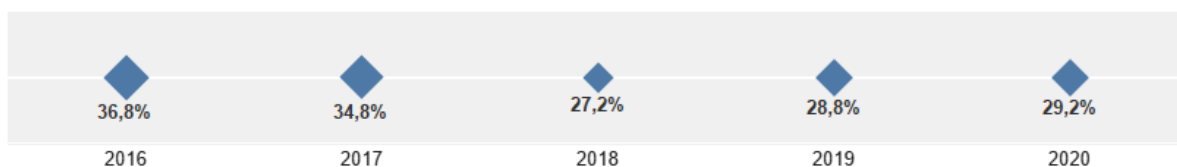

EDUKACJA I KULTURA

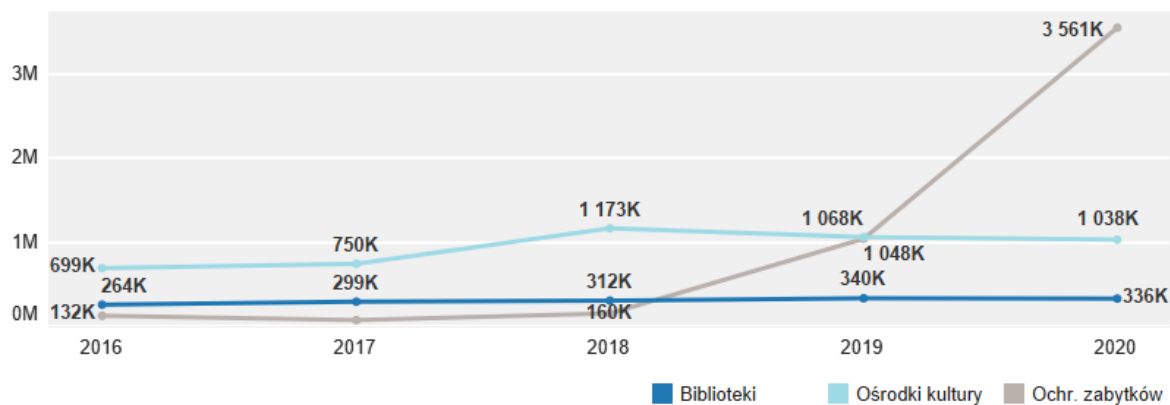
Wydatki budżetu gminy [tys. zł] ¹
- oświata i wychowanie -

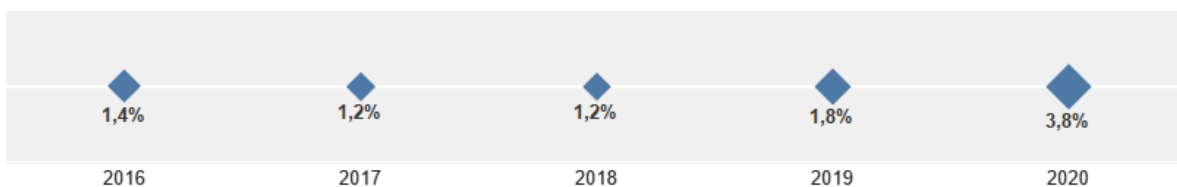
- udział w wydatkach ogółem -

Wydatki budżetu gminy [tys. zł] ¹
- kultura i ochrona dziedzictwa narodowego -

- udział w wydatkach ogółem -

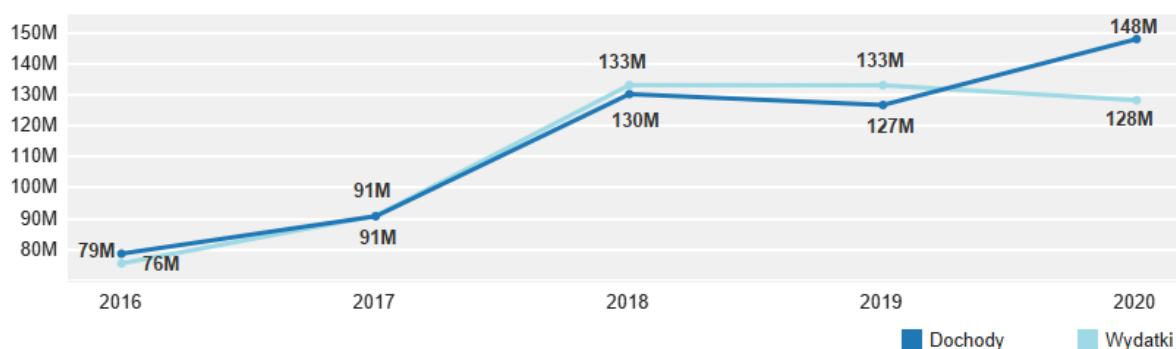
źródło danych:

¹ GUS BDL (2016-2020)

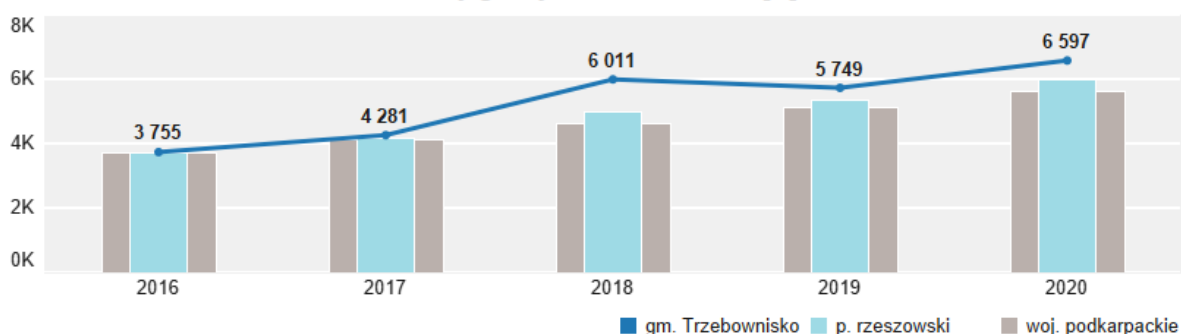
² <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>

FINANSE SAMORZĄDOWE

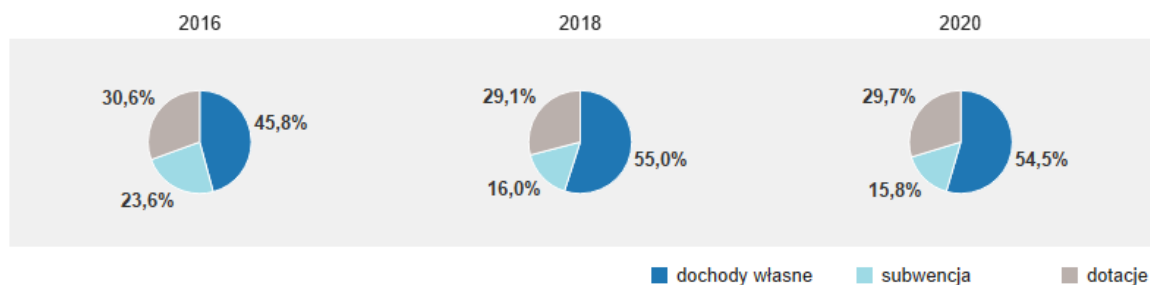
Dochody i wydatki gminy [mln zł] ¹

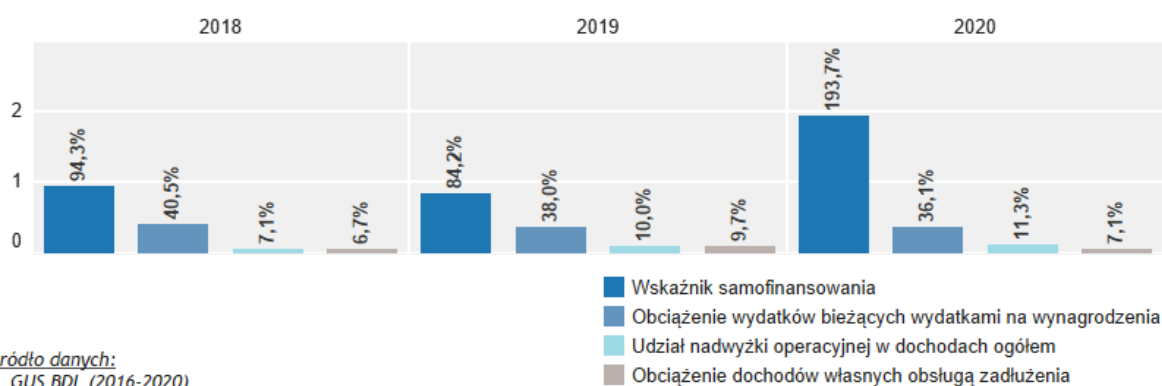
Dochody gminy na 1 mieszkańca [zł] ¹

Źródła dochodów ¹

Wskaźniki oceny finansowej gminy ²

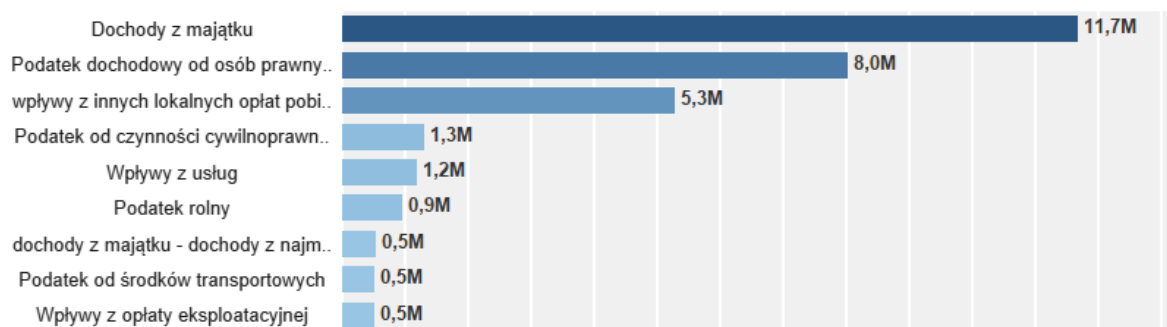
źródło danych:

¹ GUS BDL (2016-2020)

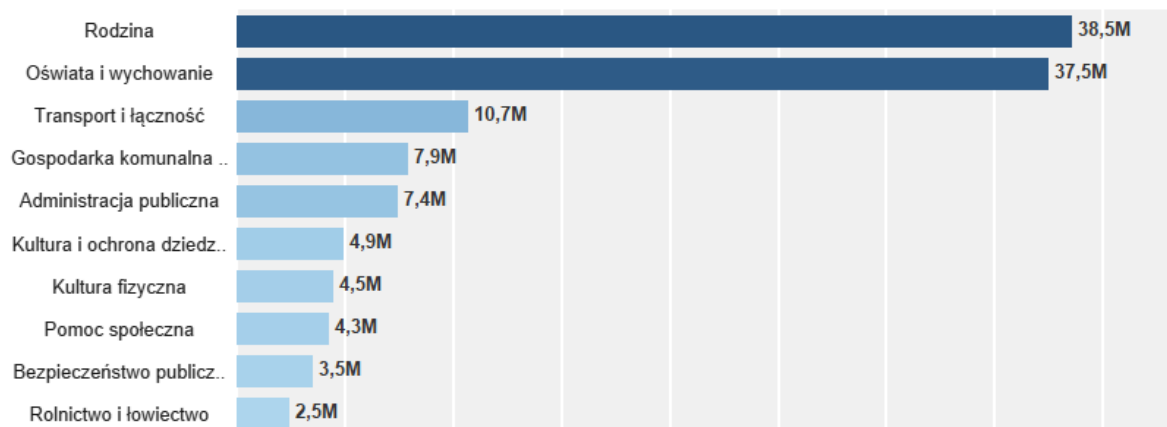
² Ministerstwo Finansów

FINANSE SAMORZĄDOWE

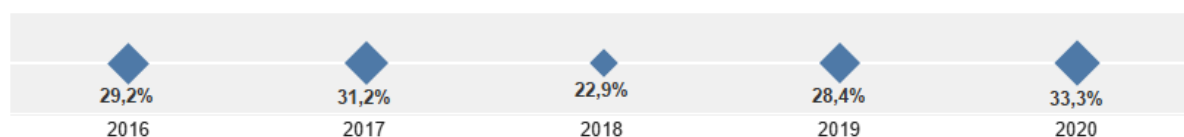
Dochody własne (2020 r.) [mln zł] ¹
- wybrane źródła -

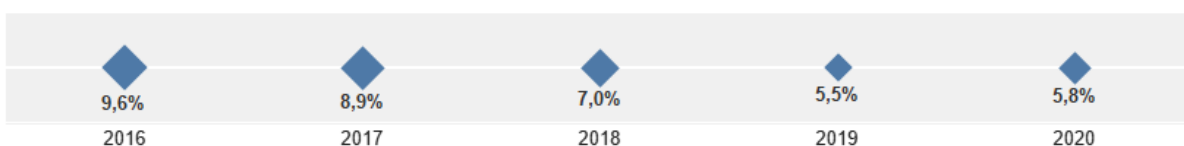
Główne wydatki
wg działów Klasyfikacji Budżetowej (2020 r.) [mln zł] ¹

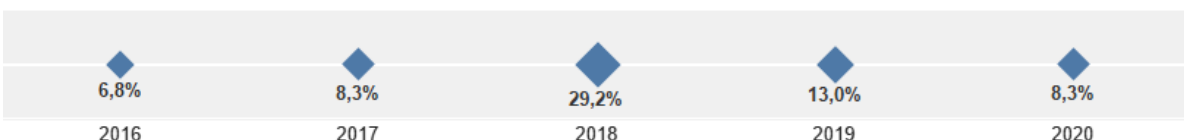
Udział w wydatkach ogółem ¹
- pomoc społeczna i rodzina -

- administracja publiczna -

- transport i łączność -

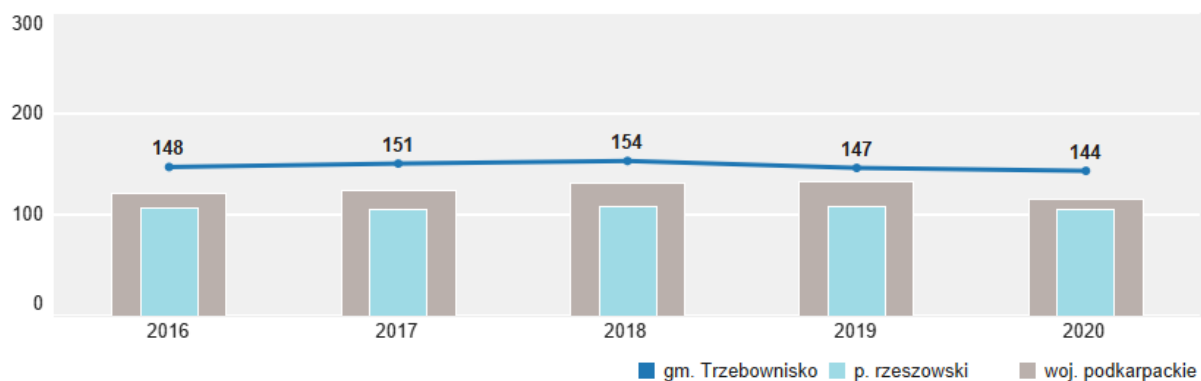
źródło danych:

¹ GUS BDL (2016-2020)

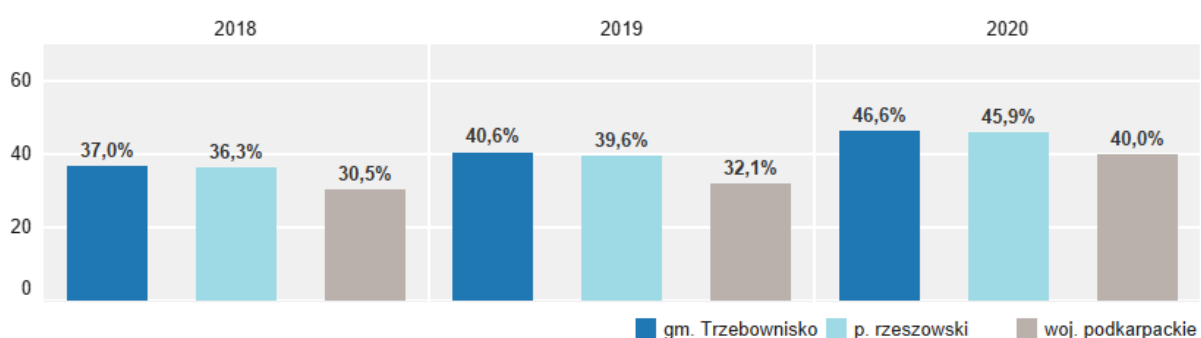
² Ministerstwo Finansów

INFRASTRUKTURA I OCHRONA ŚRODOWISKA

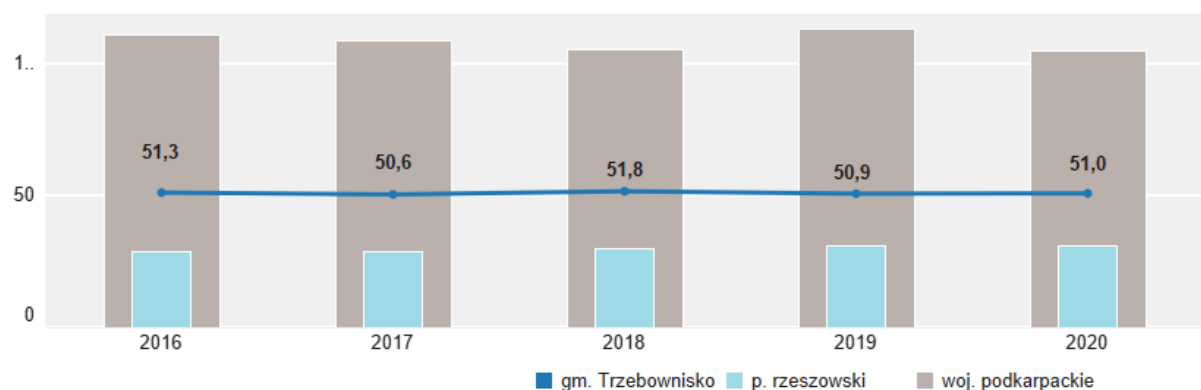
Zmieszane odpady komunalne
z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca [kg] ¹

Odpady zebrane selektywnie
z gospodarstw domowych w relacji do ogółu odpadów ¹

Zużycie wody z wodociągów
na 1 korzystającego [m³] ¹

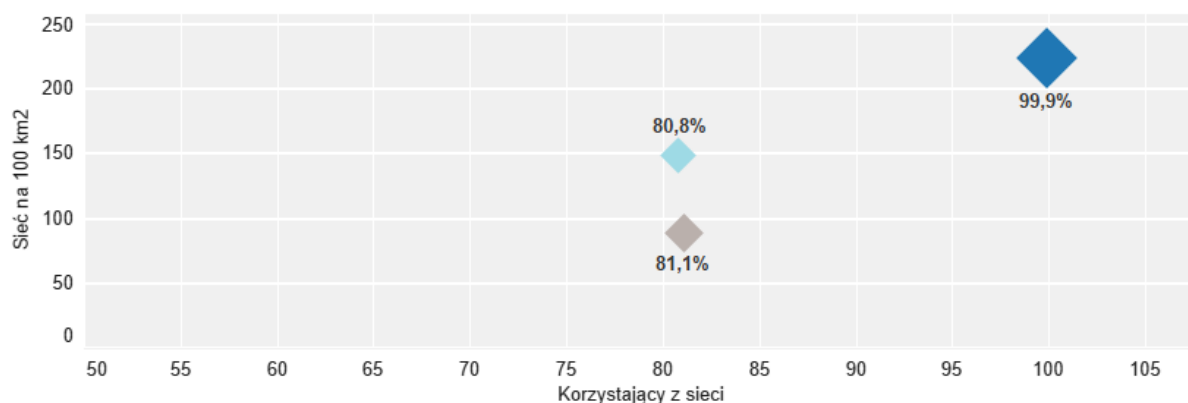

źródło danych:

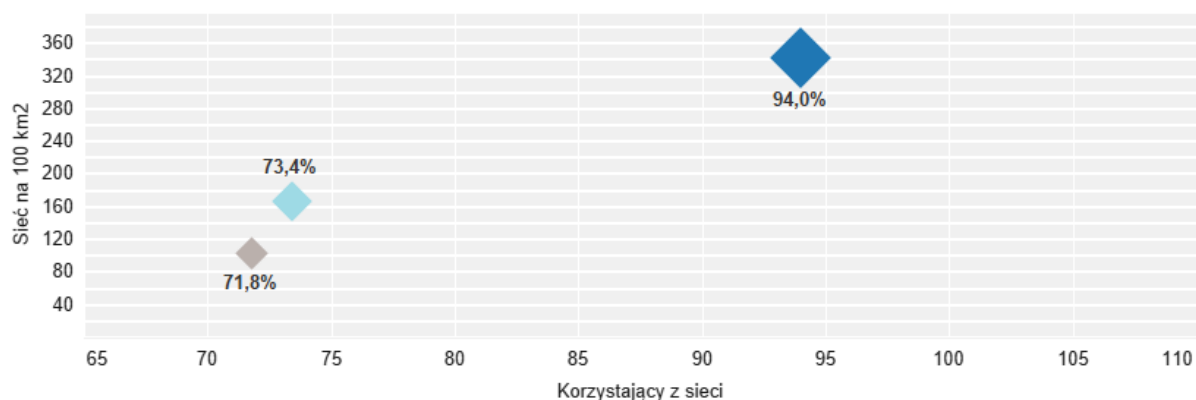
¹ GUS BDL (2016-2020)

INFRASTRUKTURA I OCHRONA ŚRODOWISKA

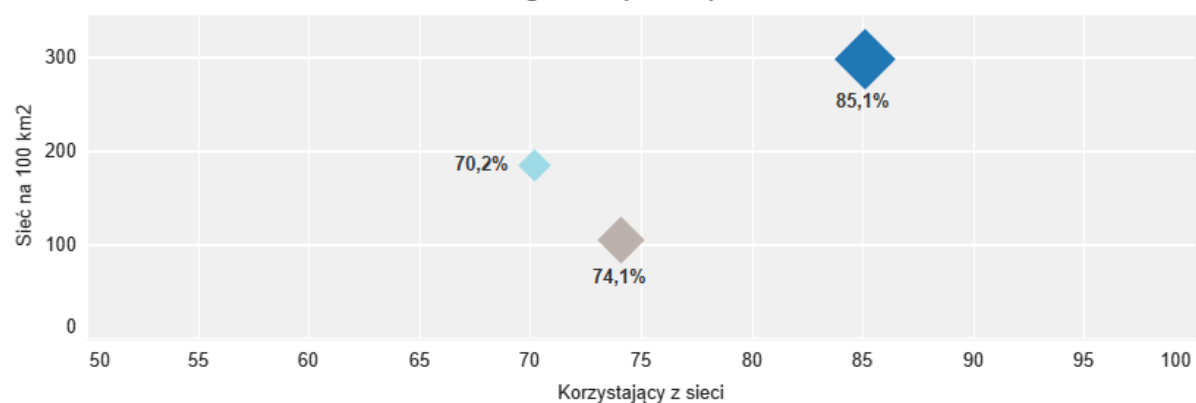
Sieć wodociągowa (2020 r.) ¹

Sieć kanalizacyjna (2020 r.) ¹

Sieć gazowa (2020 r.) ¹

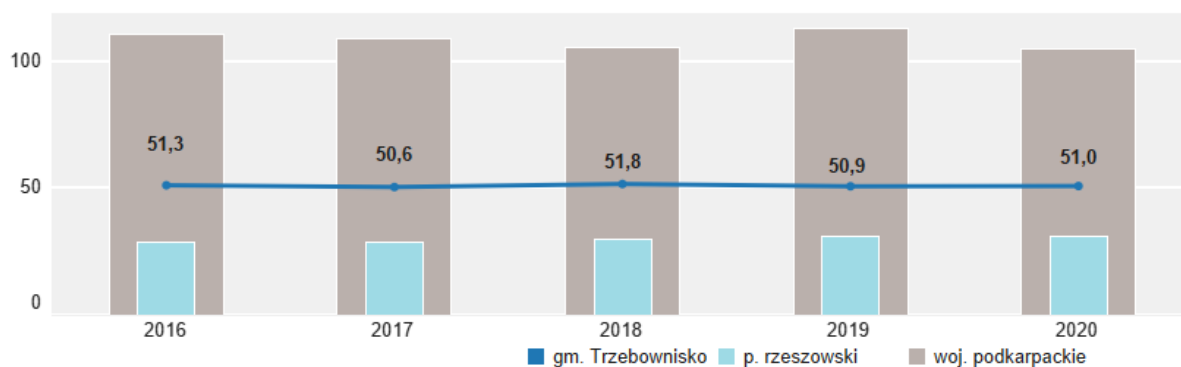
■ gm. Trzebownik ■ p. rzeszowski ■ woj. podkarpackie

źródło danych:

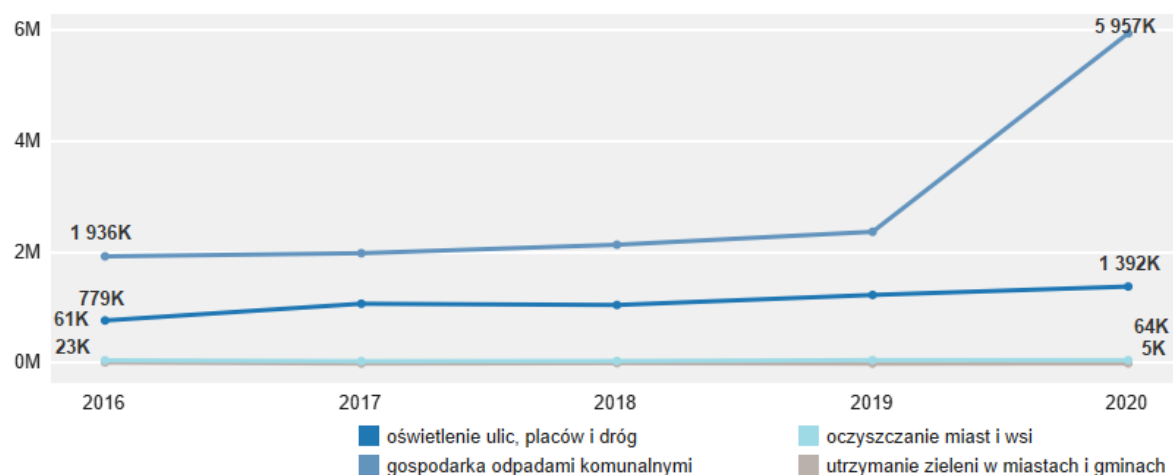
¹ GUS BDL (2016-2020)

INFRASTRUKTURA I OCHRONA ŚRODOWISKA

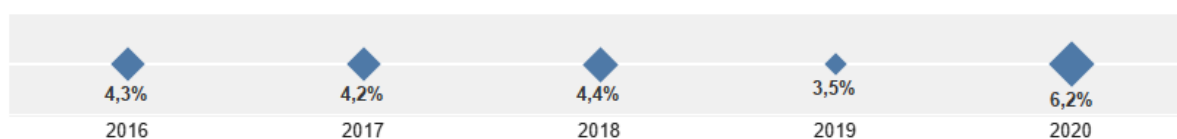
Zużycie wody z wodociągów
na 1 korzystającego [m³] ¹

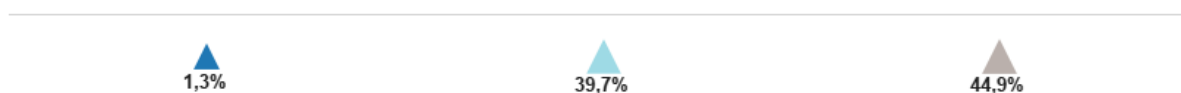
Wydatki budżetu gminy [tys. zł] ¹
- gospodarka komunalna i ochrona środowiska -

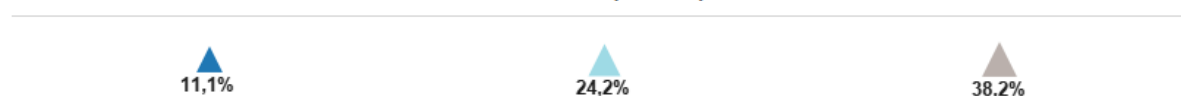
- udział w wydatkach ogółem -

Udział powierzchni prawnie chronionych
w powierzchni ogółem (2020 r.) ¹

Lesistość (2020 r.) ¹

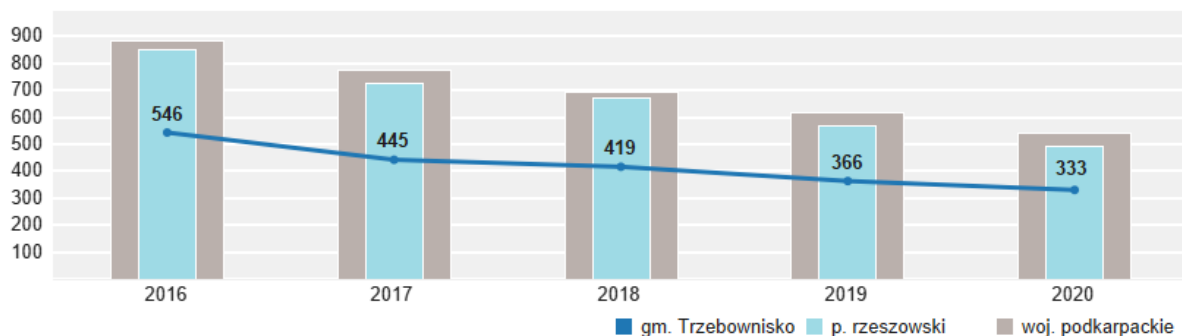
źródło danych:

¹ GUS BDL (2016-2020)

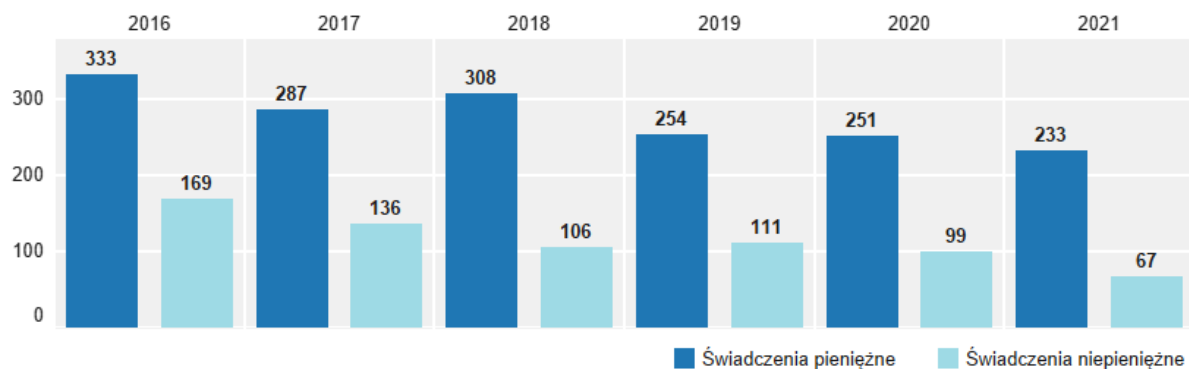
■ gm. Trzebownisko ■ p. rzeszowski ■ woj. podkarpackie

POMOC SPOŁECZNA

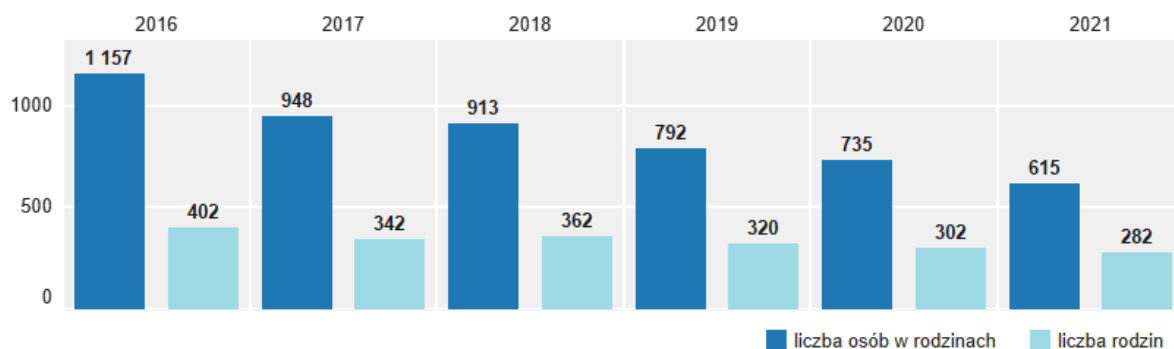
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej
na 10 tys. ludności ¹

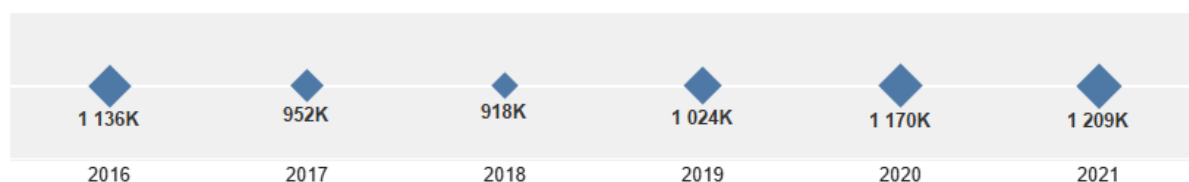
Liczba rodzin, którym udzielono świadczeń ²

Rodziny objęte pomocą społeczną ²

Kwota udzielonych świadczeń
w ramach zadań własnych gminy [tys. zł] ²

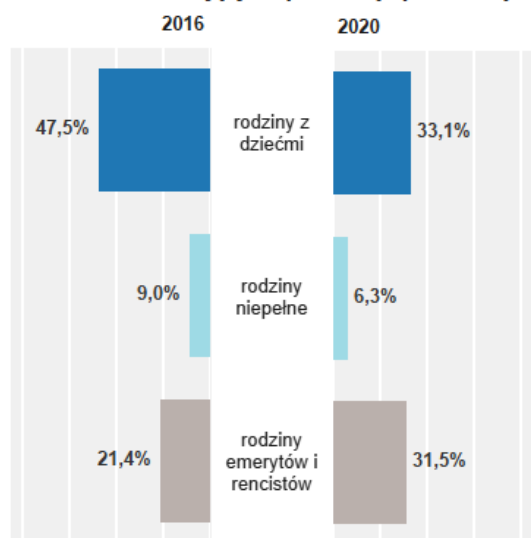
źródło danych:

¹ GUS BDL (2016-2020)

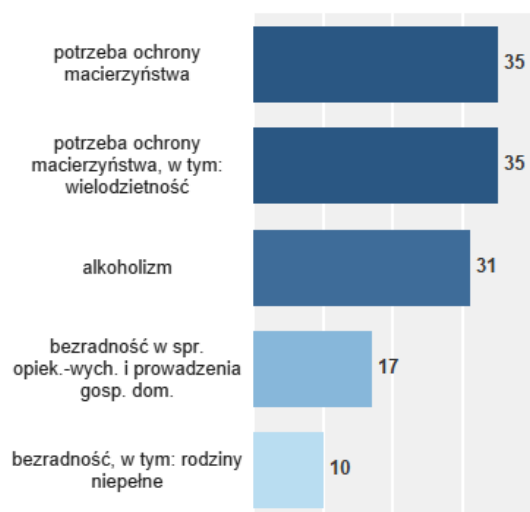
² Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębowicach

POMOC SPOŁECZNA

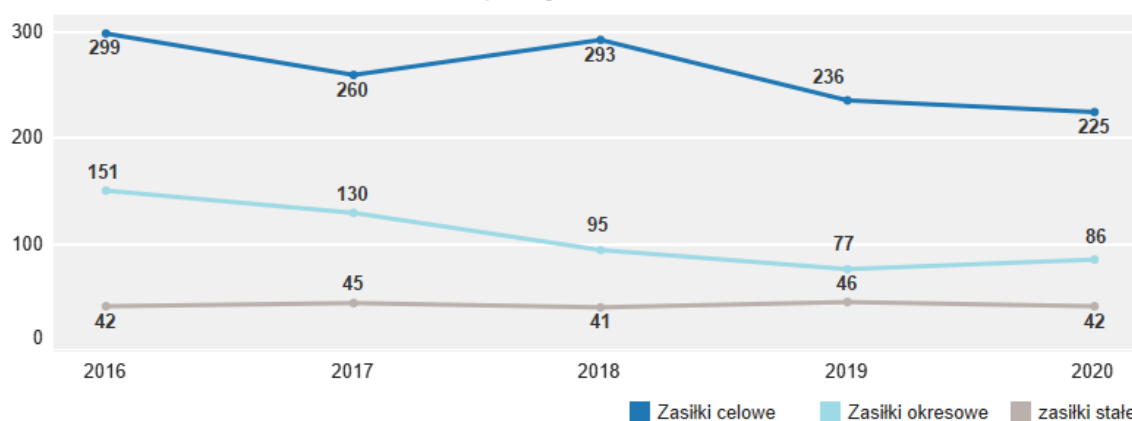
Struktura rodzin objętych pomocą społeczną²

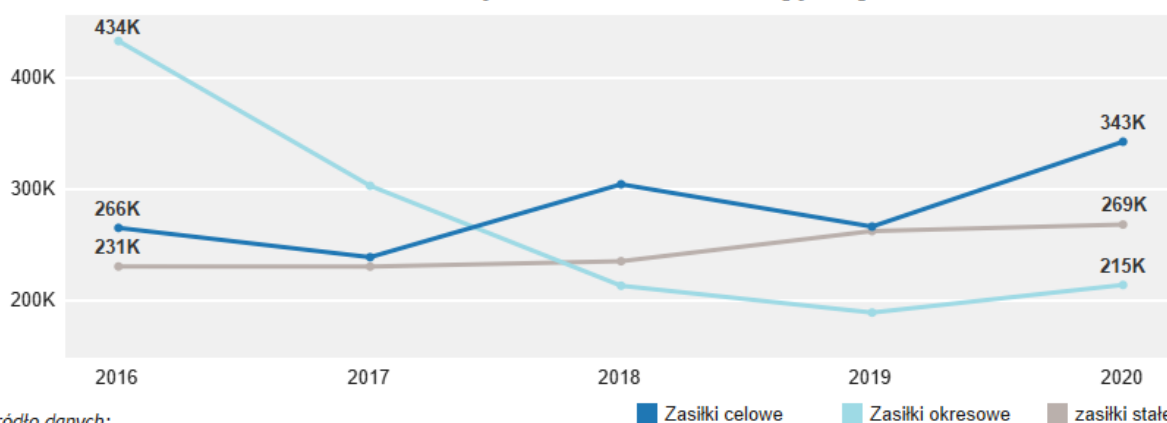
Główne przyczyny przyznania pomocy² - liczba rodzin (2020 r.) -

Liczba osób, którym udzielono zasiłki²

Kwota udzielonych świadczeń na zasiłki [tys. zł]²

źródło danych:

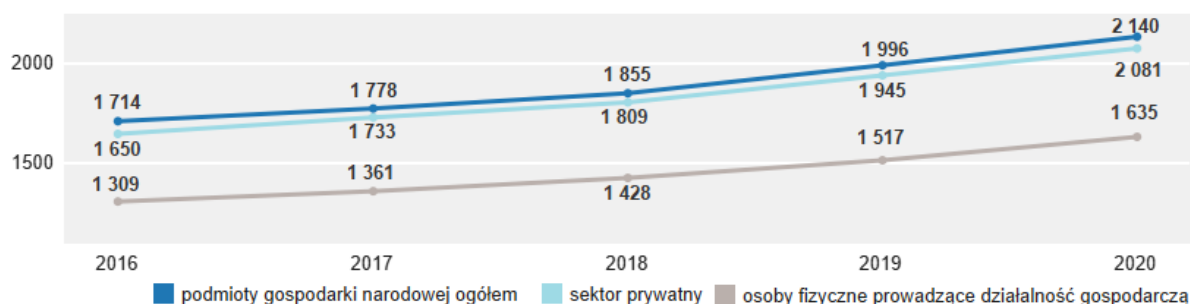
¹ GUS BDL (2016-2020)

² Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebowniku

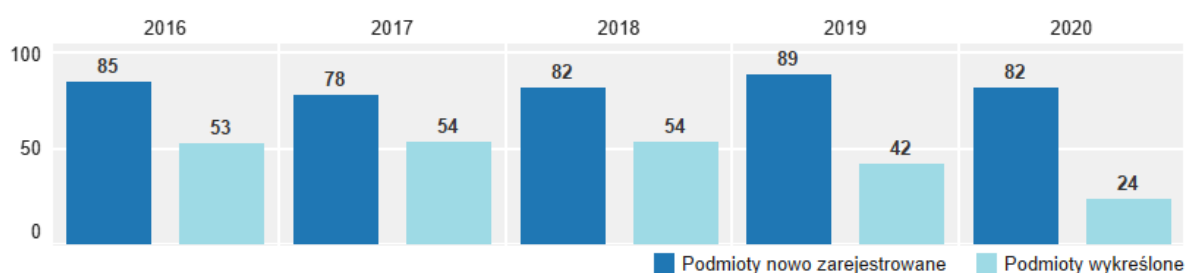

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

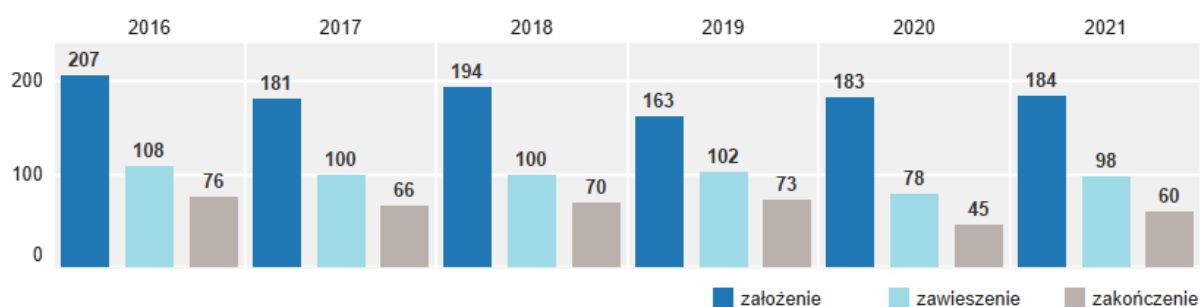
Liczba podmiotów gospodarczych ¹

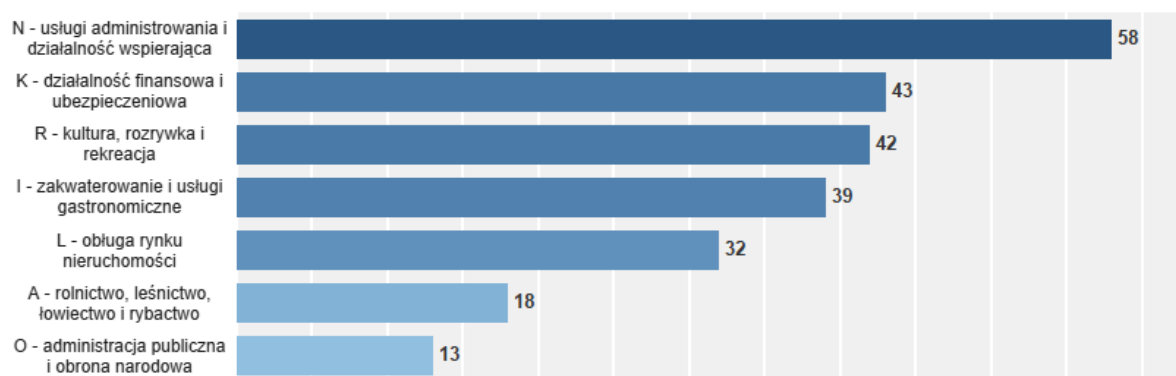
Podmioty nowo zarejestrowane i wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności ¹

Liczba wniosków złożonych w systemie CEIDG ²

Podmioty wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007 [2020 r.] ¹

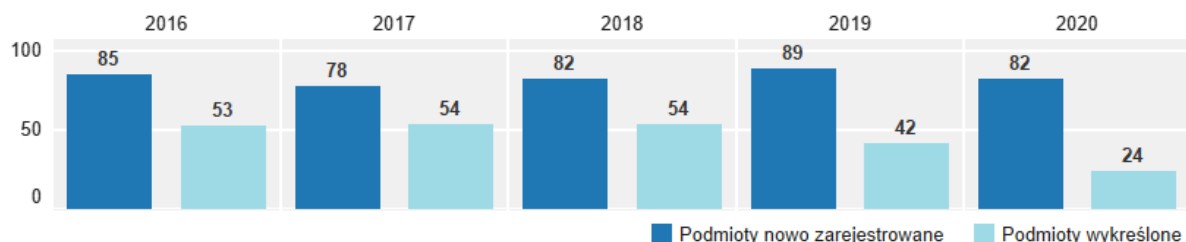
źródło danych:

¹ GUS BDL (2016-2020)

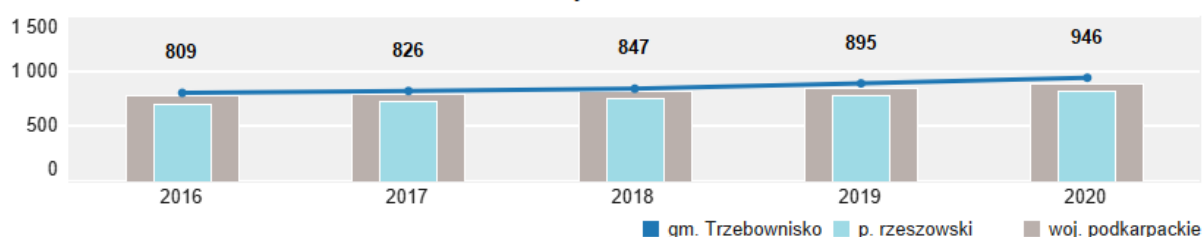
² Hurtownia danych CEIDG i Biznes.gov.pl

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

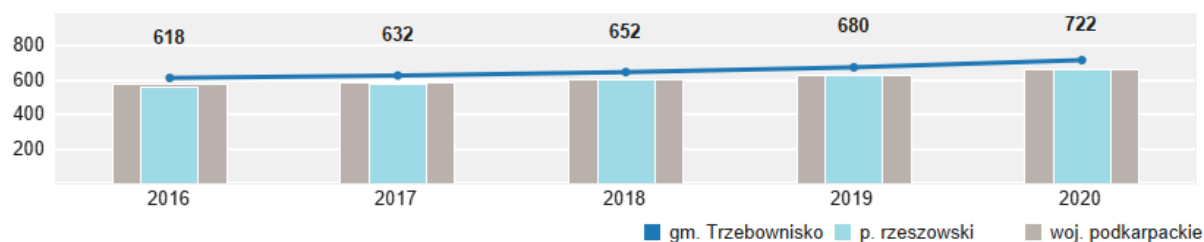
**Podmioty nowo zarejestrowane i wykreślone
z rejestru REGON na 10 tys. ludności ¹**

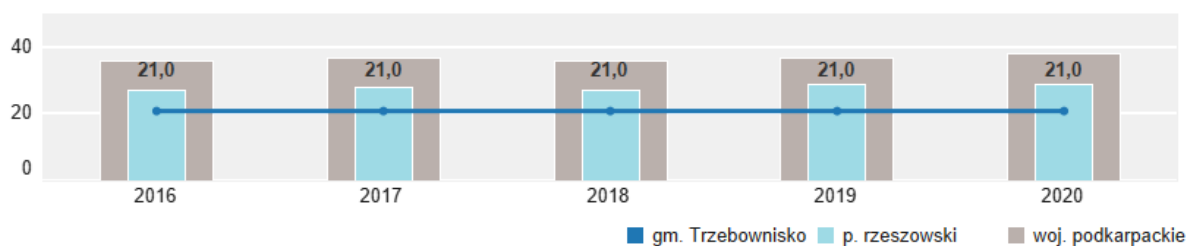
**Podmioty wpisane do rejestru REGON
na 10 tys. ludności ¹**

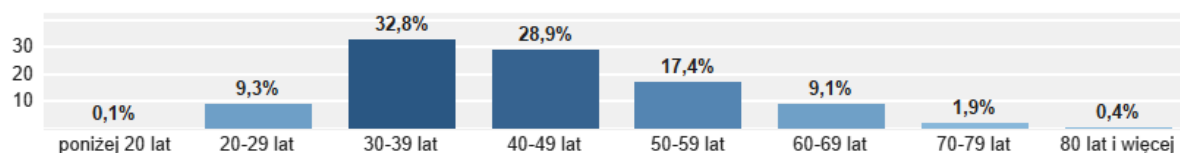
**Osoby fizyczne prowadzące działalność
gospodarczą na 10 tys. ludności ¹**

**Fundacje, stowarzyszenia i organizacje
społeczne na 10 tys. ludności ¹**

Struktura wiekowa przedsiębiorców (2021 r.) ²

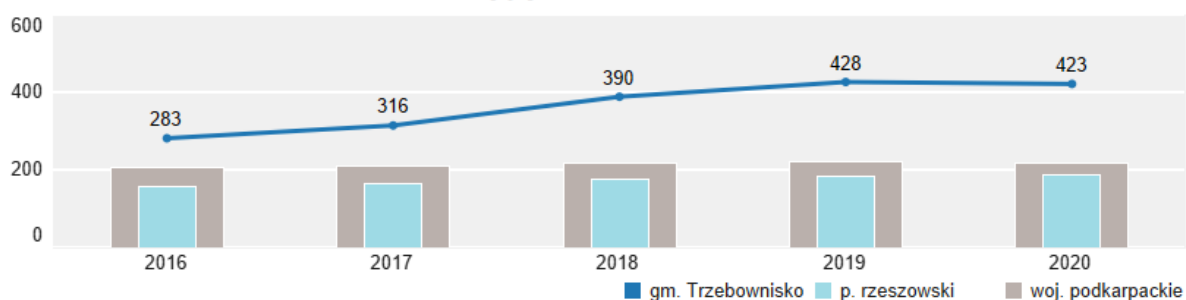
źródło danych:

¹ GUS BDL (2016-2020)

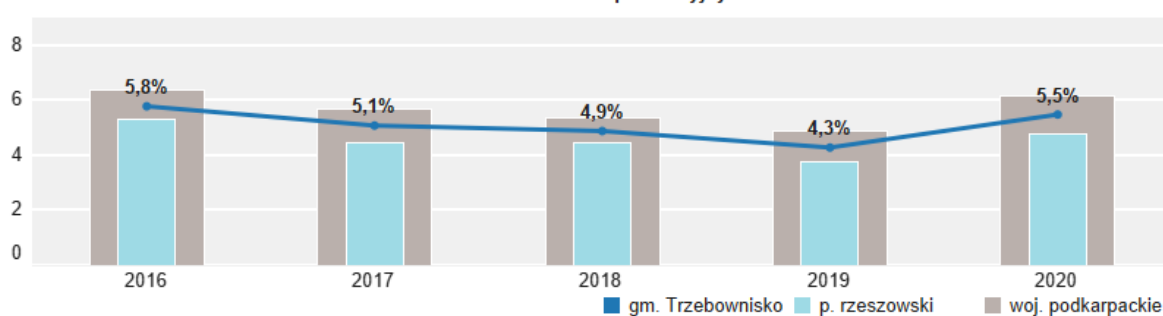
² Hurtownia danych CEIDG i Biznes.gov.pl

RYNEK PRACY

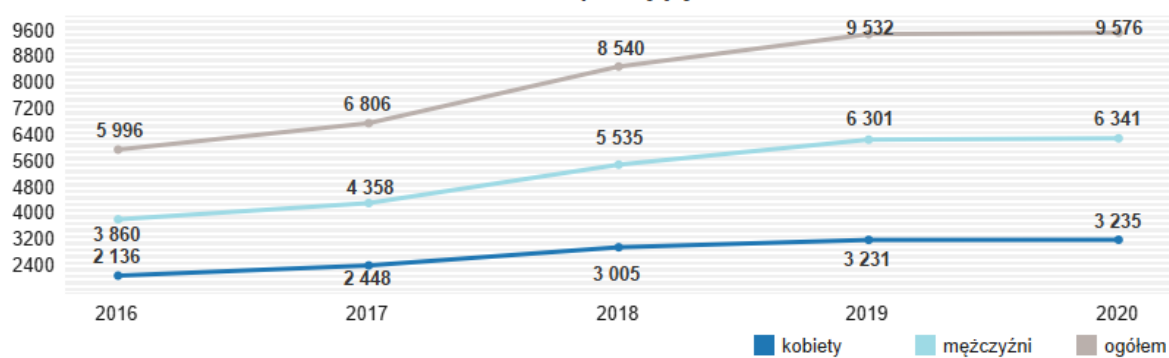
Pracujący na 1000 ludności ¹

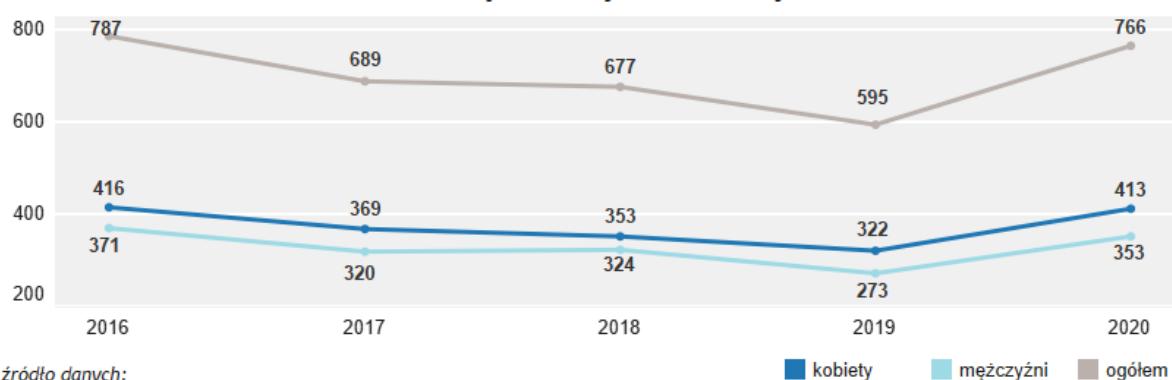
Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym ¹

Liczba osób pracujących ¹

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ²

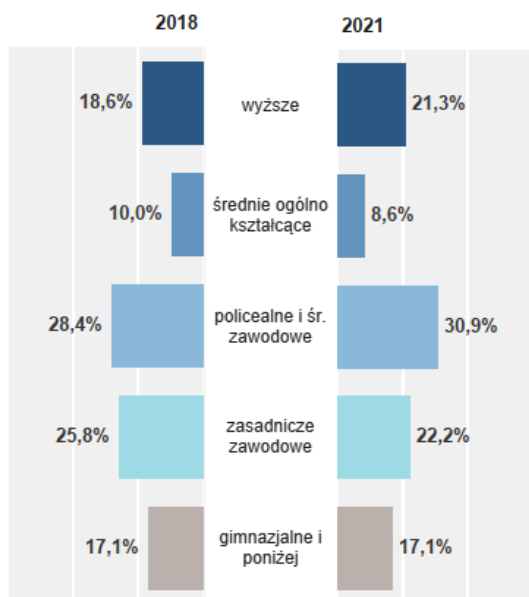
źródło danych:

¹ GUS BDL (2016-2020)

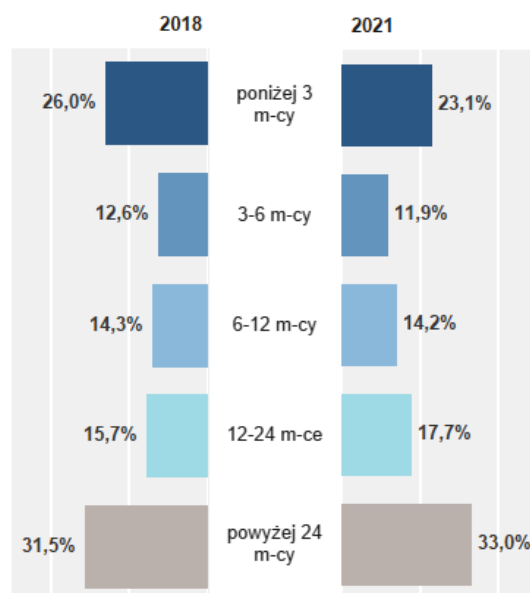
² Powiatowy Urząd Pracy w Rzeszowie

RYNEK PRACY

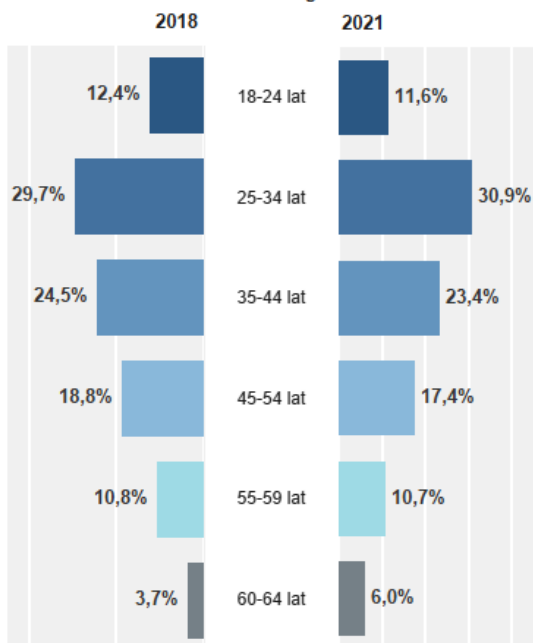
Bezrobotni wg wykształcenia ²

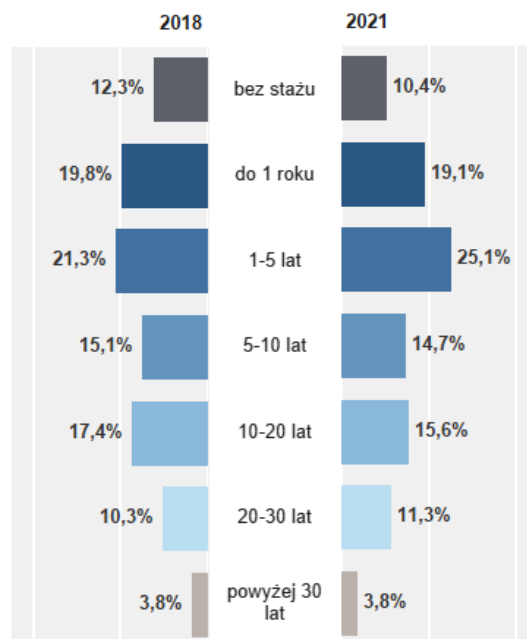
Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy ²

Bezrobotni wg wieku ²

Bezrobotni wg stażu pracy ²

źródło danych:

¹ GUS BDL (2016-2020)

² Powiatowy Urząd Pracy w Rzeszowie

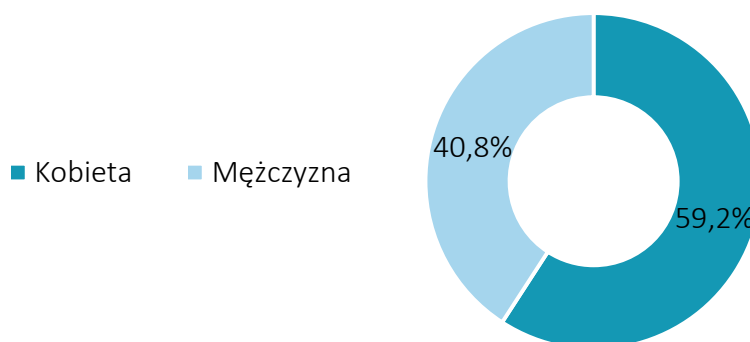
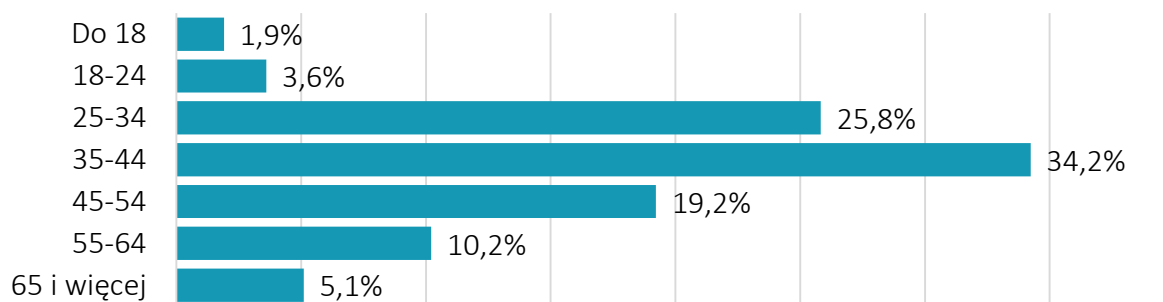
Gmina oczami mieszkańców

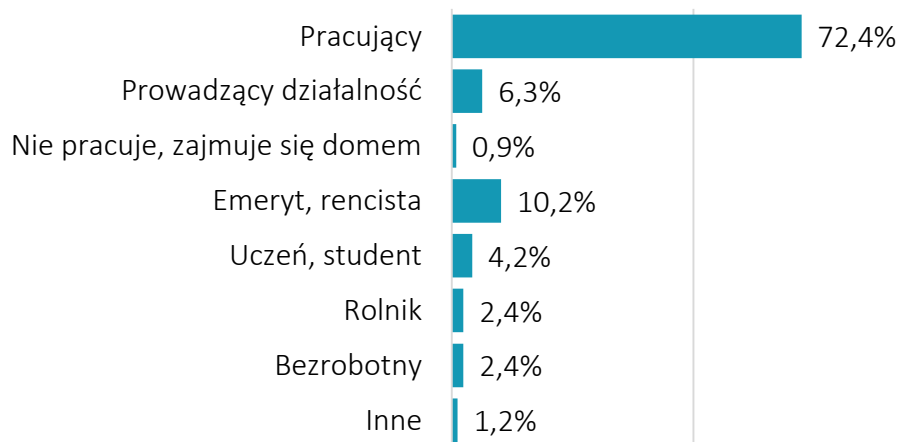
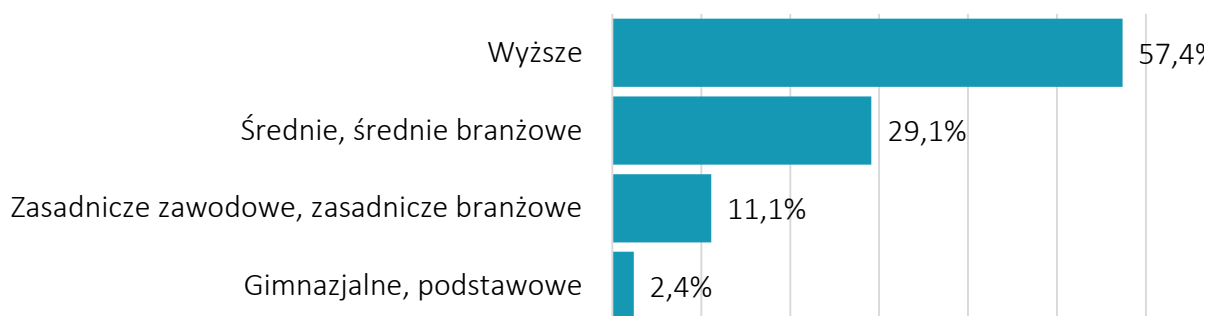
Opinia mieszkańców jest ważnym elementem sporządzania strategii rozwoju, ponieważ stanowią grupę, której jakość życia ma zostać podniesiona, dzięki zaplanowaniu odpowiednich celów strategicznych i konkretnych przedsięwzięć do realizacji. Do poznania opinii mieszkańców gminy Trzebowniko wykorzystano ankietę papierową i elektroniczną dostępną na stronie Urzędu Gminy. W ramach ankietyzacji udało się dotrzeć do 333 respondentów, z czego 144 odpowiedziało w formie papierowej ankiety, a 189 osób wyraziło swoje zdanie poprzez formularz ankiety on-line.

Dane metryczkowe:

- Wśród ankietowanych przeważały kobiety (59,2%).
- W grupie respondentów dominują osoby w wieku produkcyjnym, w szczególności te w wieku 35-44 lat. Najmniejszy odsetek badanych stanowi młodzież do 18 roku życia (1,9%) oraz ludzie młodzi między 18 a 24 rokiem życia (3,6%).
- Zdecydowana większość ankietowanych posiadała wykształcenie wyższe (57,4%).
- Niemal ¾ respondentów była czynna zawodowo (72,4%), drugą grupę pod względem ilości odpowiedzi stanowili emeryci i renciści (10,2%).

Wykres 1 Dane metryczkowe

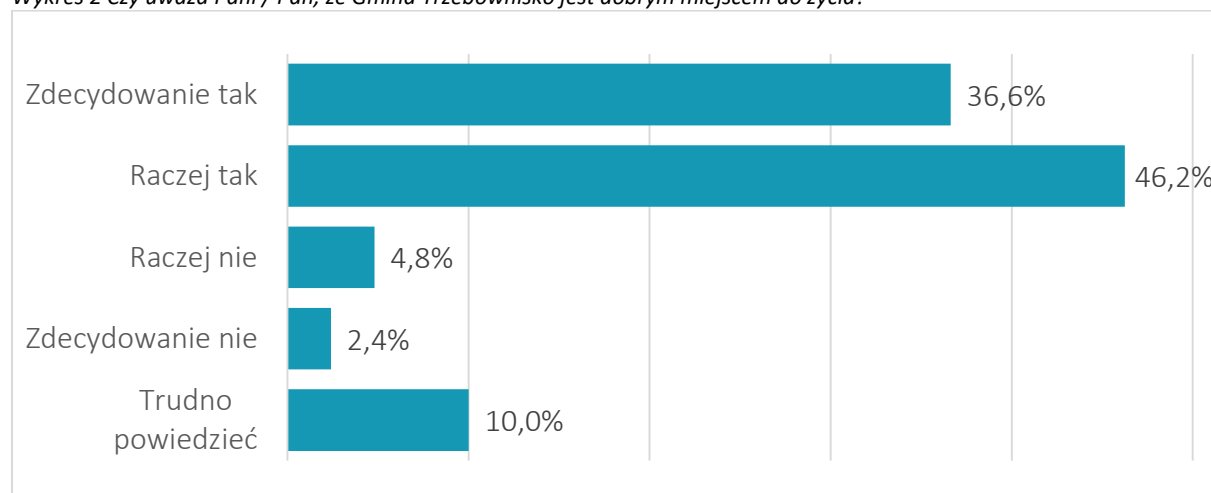

Źródło: badanie własne, n=333

Pierwsze pytanie skierowane do respondentów dotyczyło oceny jakości życia w gminie. Łączna liczba odpowiedzi pozytywnych wynosi niemal 83%. To wysoki wynik świadczący o ogólnym zadowoleniu ankietowanych z miejsca swojego zamieszkania. Tylko 7,2% odnosi się negatywnie do gminy Trzebownik jako dobrego miejsca do życia.

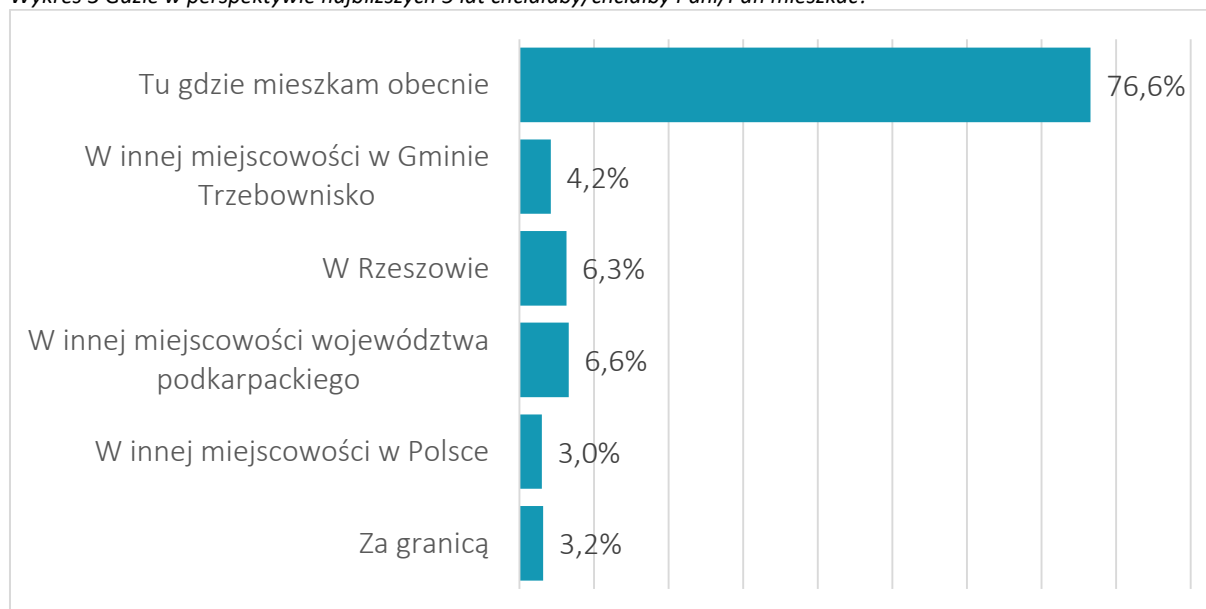
Wykres 2 Czy uważa Pani / Pan, że Gmina Trzebownik jest dobrym miejscem do życia?

Źródło: badanie własne, n=333.

Blisko 77% badanych zadeklarowało, że nie chce zmieniać swojego miejsca zamieszkania w perspektywie najbliższych 5 lat, co potwierdza atrakcyjność gminy Trzebownisko jako dobrego miejsca do życia. Nieco ponad 6% osób planuje przeprowadzić się do Rzeszowa, a 6,6% do innej miejscowości w województwie podkarpackim.

Wykres 3 Gdzie w perspektywie najbliższych 5 lat chciałaby/chciałby Pani/Pan mieszkać?

Źródło: badanie własne, n=333.

W kolejnym pytaniu respondenci zostali poproszeni o ocenę poszczególnych elementów życia w gminie. Bardzo pozytywnie oceniono dostępność szkół (92,2%), odbiór odpadów komunalnych (91,8%) oraz poczucie bezpieczeństwa (91,5%). Znaczny odsetek ankietowanych odnosił się pozytywnie także do dostępności przedszkoli (84,6%) oraz miejsc usługowych i handlowych (85,3%).

Najgorzej oceniono liczbę ścieżek rowerowych (82,1%) i ogólną atrakcyjność turystyczną gminy (59,5%). Poprawy wymaga także oferta skierowana do dzieci i młodzieży (57,9%), oferta kulturalna (52,6%), a także dostępność transportu publicznego (50,0%). Respondenci mieli problem z oceną możliwości wynajmu lub zakupu mieszkania i jakości usług skierowanych do seniorów. Wynika to z niewielkiego odsetka osób w grupie badawczej będących odbiorcą wyżej wymienionych elementów.

Najkorzystniej oceniane elementy życia w gminie Trzebownisko

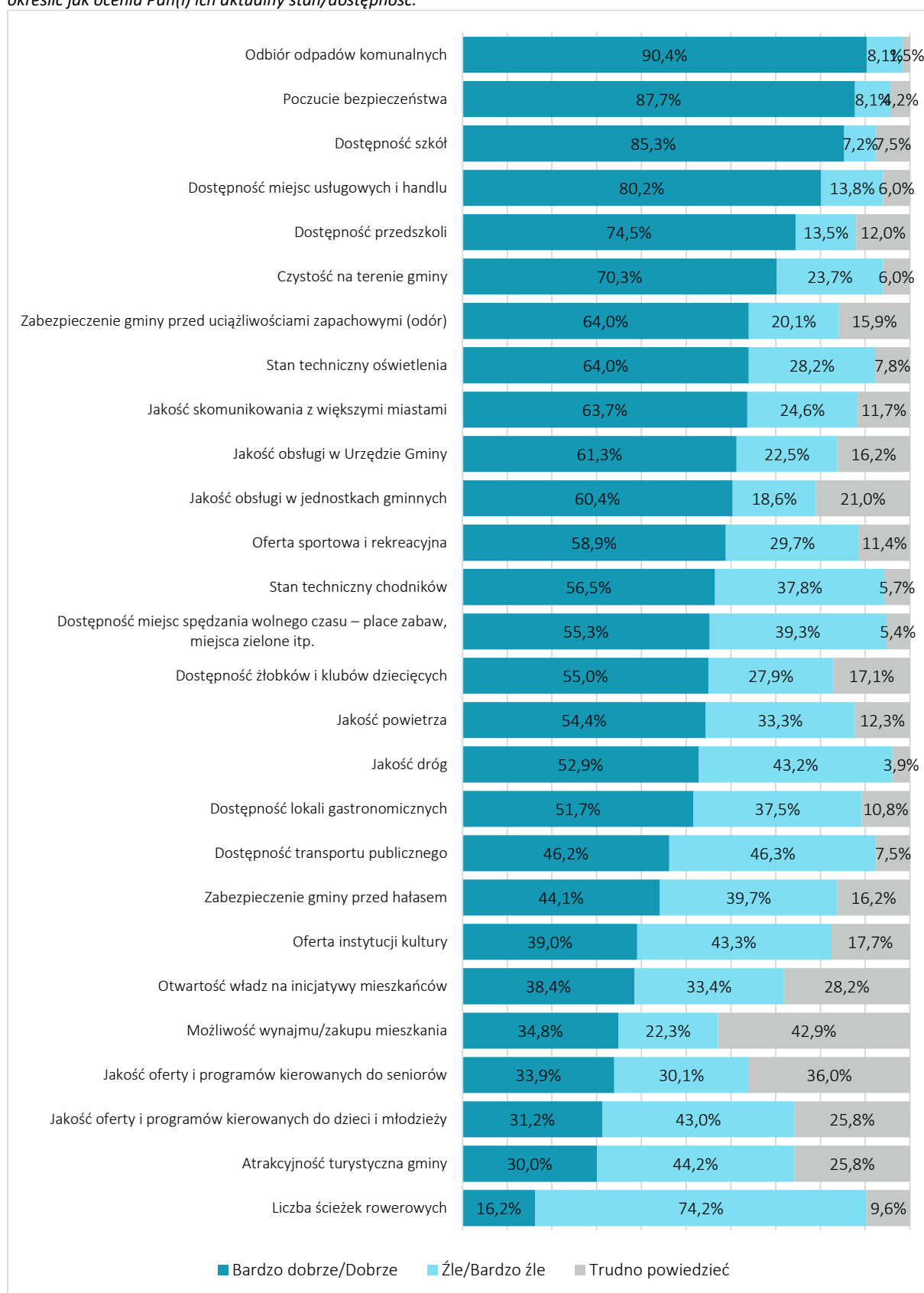

Najgorzej oceniane aspekty życia w gminie Trzebownisko

92,2%	Dostępność szkół	82,1%	Liczba ścieżek rowerowych
91,8%	Odbiór odpadów komunalnych	59,5%	Atrakcyjność turystyczna gminy
91,5%	Poczucie bezpieczeństwa	57,9%	Jakość oferty i programów kierowanych do dzieci i młodzieży
85,3%	Dostępność miejsc usługowych i handlu	52,6%	Oferta instytucji kultury
84,6%	Dostępność przedszkoli	50,0%	Dostępność transportu publicznego

Wykres 4 Spośród wymienionych elementów infrastruktury oraz oferty dostępnej na terenie Gminy Trzebownik, proszę określić jak ocenia Pan(i) ich aktualny stan/dostępność.

Źródło: badanie własne, n=333.

Około ¼ respondentów za największy atut gminy wskazała bliskość Rzeszowa. Położenie jest szczególnie istotne dla mieszkańców pracujących w stolicy województwa podkarpackiego. Dla ankietowanych ważną zaletą gminy jest także m.in. lotnisko (13,7%) i strefa ekonomiczna (10,9%).

Wykres 5 Co Pana/Pani zdaniem jest największą zaletą, mocną stroną, atutem Gminy Trzebownisko?

Źródło: badanie własne, n=333.

Zdaniem mieszkańców najsłabszą stroną gminy jest jakość infrastruktury drogowej (24,0%). Respondenci są także niezadowoleni z komunikacji publicznej (8,8%) i braku odpowiednich terenów wypoczynkowych wraz z infrastrukturą rekreacyjną (9,4%). Problemem gminy jest brak zrównoważonego rozwoju (9,4%) i dobrego zarządzania gminą (8,5%), wśród wad pojawia się również brak dialogu z mieszkańcami (5,0%). Takie odpowiedzi mogą świadczyć o problemach w realizowaniu oczekiwań mieszkańców, dlatego należy zastanowić się nad podjęciem działań mających na celu zwiększenie partycypacji społecznej w zarządzaniu gminą.

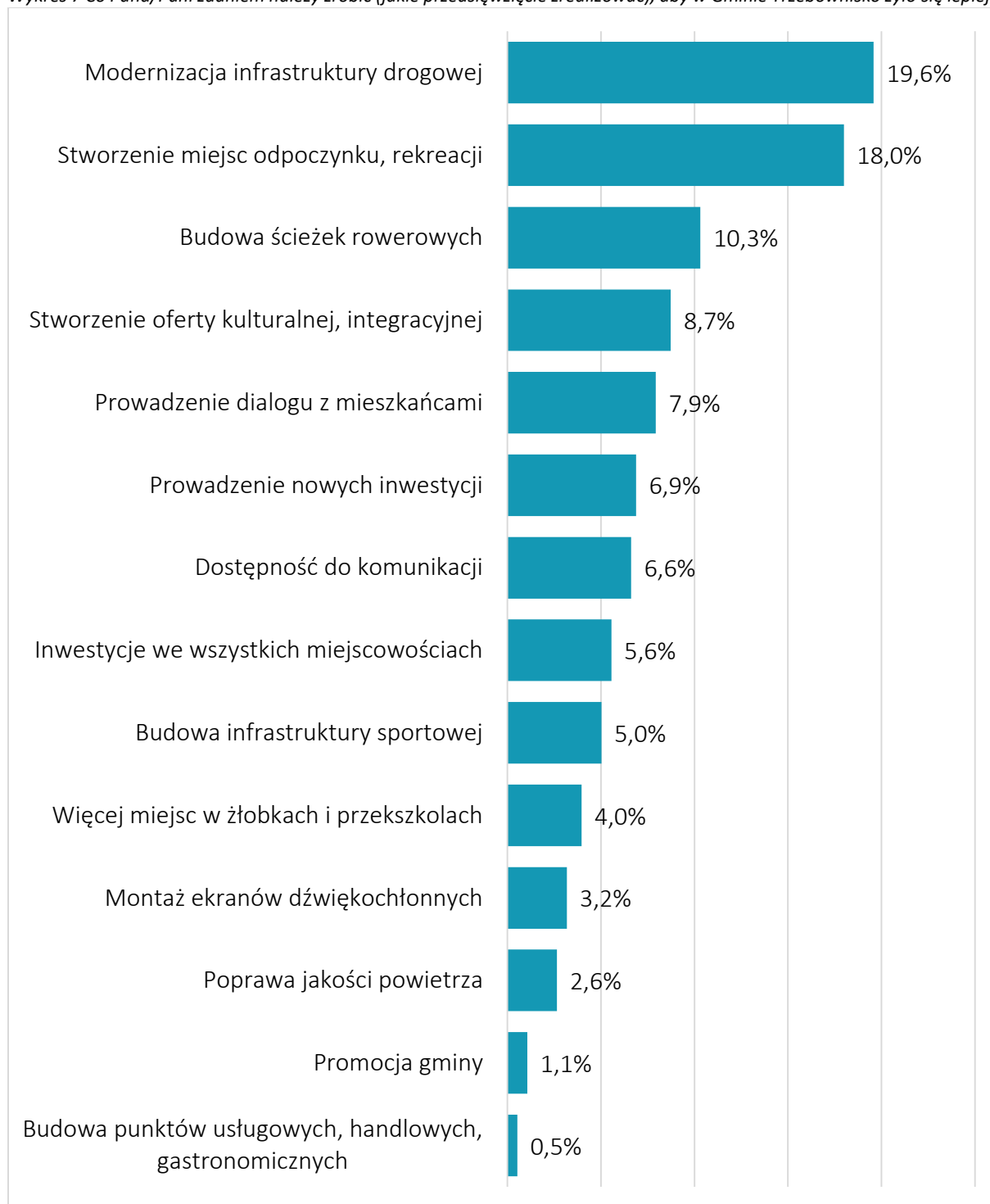
Wykres 6 Co Pana/Pani zdaniem jest największą wadą, słabą stroną Gminy Trzebownik?

Źródło: badanie własne, n=333.

Respondenci wypowiedzieli się także na temat tego, jakie zadania należy zrealizować aby w gminie mieszkało się lepiej. Ich odpowiedzi pokrywają się ze wskazaniem słabych stron gminy. Najważniejszymi zadaniami według ankietowanych jest modernizacja infrastruktury drogowej (19,6%) oraz stworzenie miejsc do odpoczynku i rekreacji (18,0%). Pojawia się także kwestia budowy ścieżek rowerowych (10,3%) i stworzenia oferty kulturalnej i integracyjnej (8,7%). Respondenci chcieliby także aby władze samorządowe prowadziły z nimi dialog, dzięki czemu mieszkańcy mieliby wpływ na to co dzieje się w gminie (7,9%). Ankietowani rekomendują także prowadzenie nowych inwestycji (6,9%) oraz poprawienie dostępności do komunikacji (6,6%). Kluczowym przedsięwzięciem jest zatem modernizacja infrastruktury drogowej, która powinna iść w parze z rozwojem komunikacji publicznej. Bardzo ważnym aspektem jest także rozwój oferty kulturalnej i spędzania czasu wolnego.

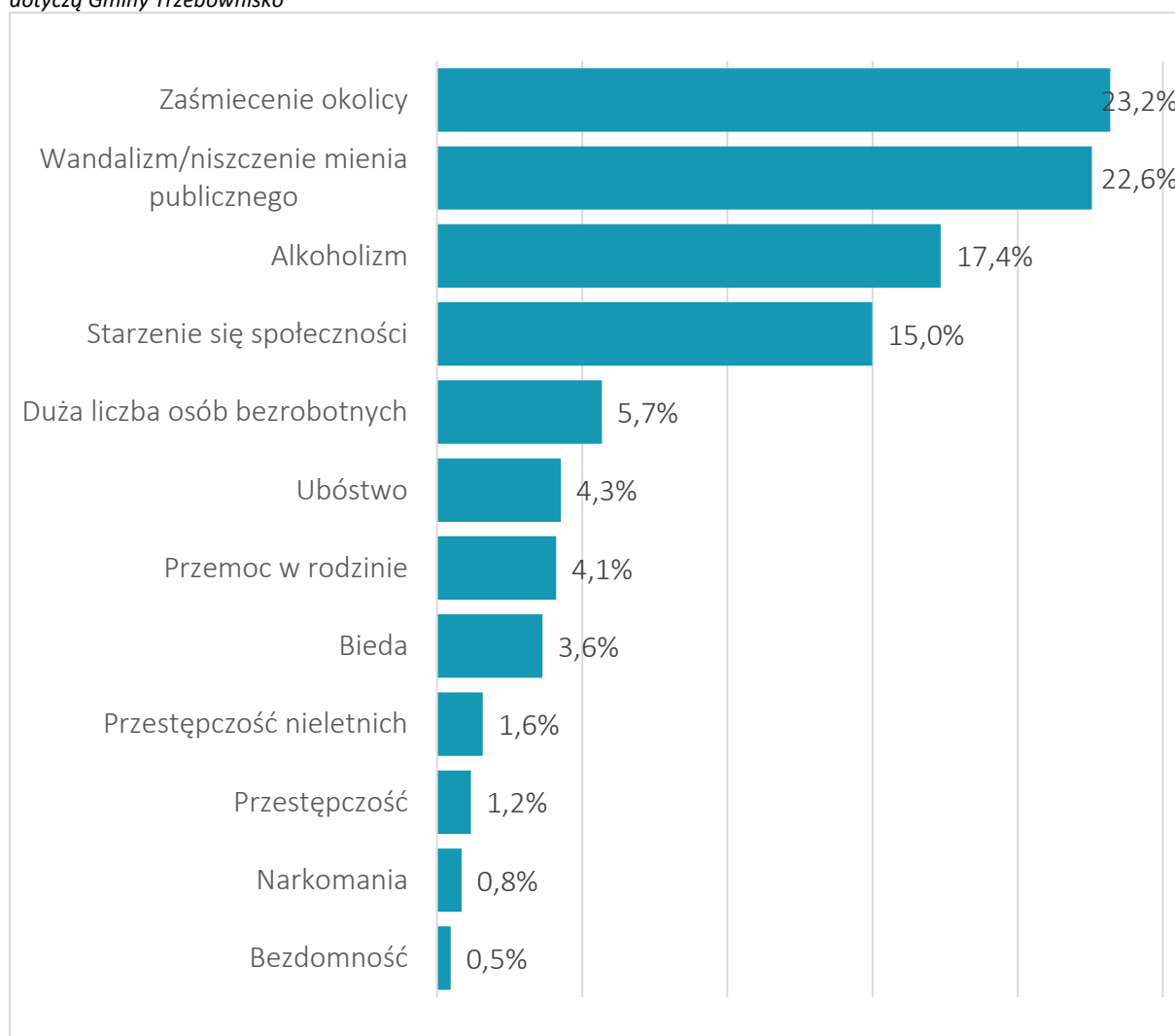
Wykres 7 Co Pana/Pani zdaniem należy zrobić (jakie przedsięwzięcie zrealizować), aby w Gminie Trzebownik żyło się lepiej?

Źródło: badanie własne, n=333.

Gmina Trzebowniko jest miejscem o dość niskim natężeniu problemów społecznych, ponieważ żaden z wymienionych problemów nie jest dostrzegalny przez połowę lub więcej ankietowanych. Wśród tych zauważanych przez mieszkańców znajduje się przede wszystkim zaśmiecanie okolicy (23,2%) oraz wandalizm (22,6%).

Wykres 8 Z poniższego katalogu problemów społecznych, proszę wskazać te, które Pani/Pana zdaniem w istotny sposób dotyczą Gminy Trzebowniko

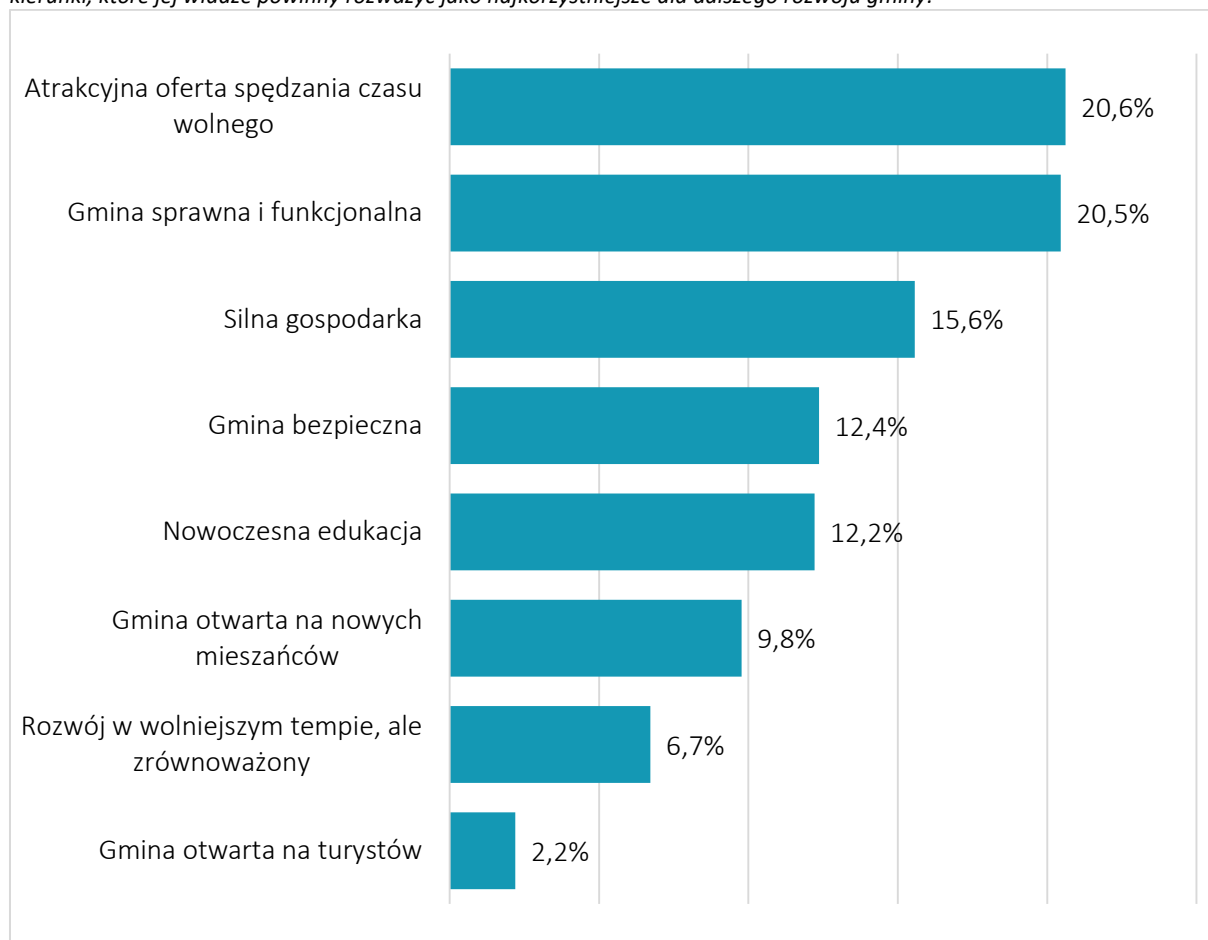

Źródło: badanie własne, n=333.

Jako najkorzystniejszy kierunek rozwoju respondenci wskazują przede wszystkim na atrakcyjną ofertę spędzania czasu wolnego (20,6%) oraz gminę sprawną i funkcjonalną (20,5%). Najmniej istotnym potencjalnym kierunkiem rozwoju dla mieszkańców jest otwartość na turystów (2,2%), co pokrywa się ze wskazywaniem atrakcyjności turystycznej jako słabej strony gminy. Ankietowani uważają, że gmina Trzebowniko nie ma charakteru turystycznego. Jest gminą sąsiadującą z dużym miastem wojewódzkim, w którym pracuje

duża część mieszkańców i oczekują oni przede wszystkim gminy funkcjonalnej o ofercie spędzania czasu wolnego podobnej jak w Rzeszowie.

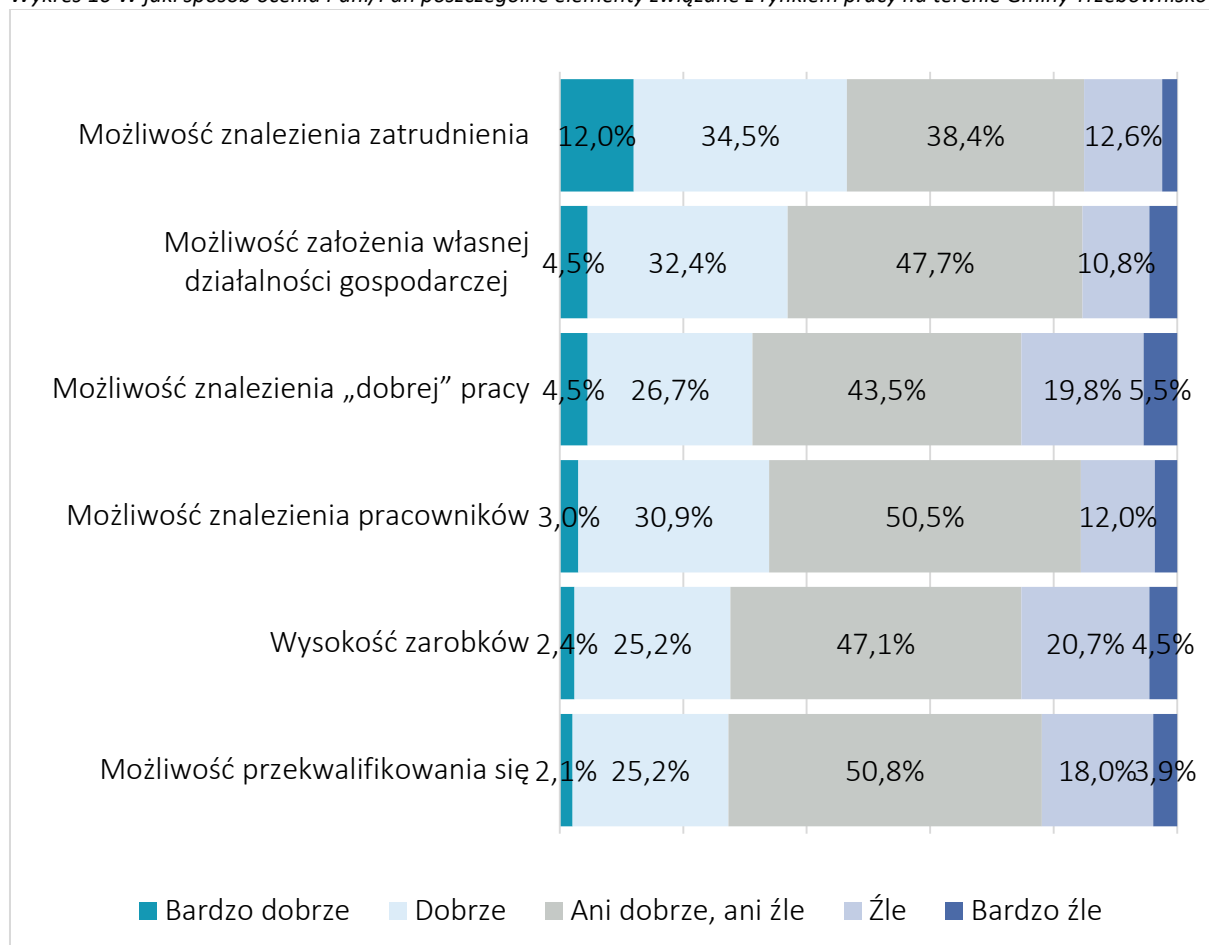
Wykres 9 Z zaproponowanych poniżej możliwych kierunków rozwoju Gminy Trzebowniko proszę wybrać maksymalnie 2 kierunki, które jej władze powinny rozważyć jako najkorzystniejsze dla dalszego rozwoju gminy:

Źródło: badanie własne, n=333.

Dominująca ilość odpowiedzi w przypadku oceny elementów związanych z rynkiem pracy na terenie gminy Trzebowniko to „Ani dobrze, ani źle”. Najlepiej ocenianym aspektem jest możliwość znalezienia zatrudnienia na co wskazuje 46,5% odpowiedzi pozytywnych. Około ¼ odpowiedzi negatywnych uzyskała odpowiedź związana z możliwością znalezienia dobrej pracy oraz wysokość zarobków.

Wykres 10 W jaki sposób ocenia Pani/Pan poszczególne elementy związane z rynkiem pracy na terenie Gminy Trzebownik?

Źródło: badanie własne, n=333.

Ankietowani zostali zapytani o swoją reakcję na utratę pracy. Prawie ¼ z nich zmieniłaby zawód i zdobywała nowe umiejętności. Duża część respondentów zapisałaby się na kursy rozwijające dotychczasowe umiejętności (16,2%) lub podjęłaby się pracy poniżej swoich kwalifikacji (15,0%). Jedynie 8,7% osób zarejestrowałoby się jako osoba bezrobotna.

Wykres 11 Co zrobił(a)by Pani/Pan gdyby utracił(a) Pani/Pan pracę?

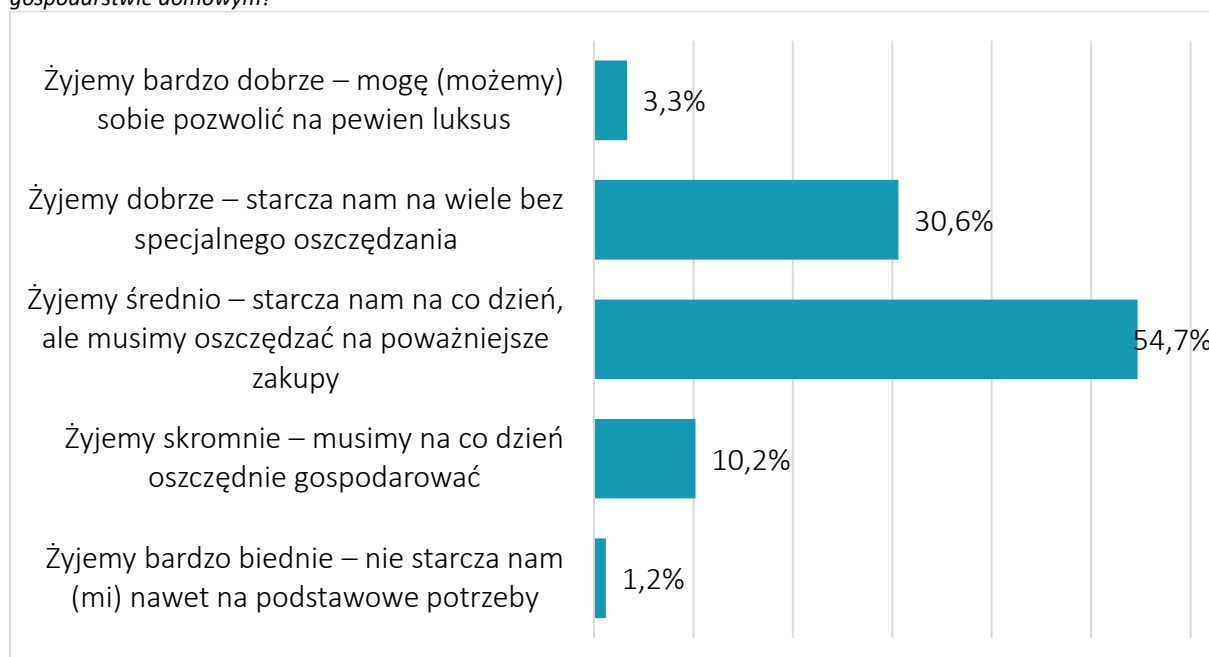

Źródło: badanie własne, n=333.

W ankiecie respondenci wskazywali także sposób gospodarowania pieniędzmi według wymienionych definicji. Najwięcej osób zaznaczyło, że żyje na średnim poziomie (54,7%). Osoby żyjące na dobrym i bardzo dobrym poziomie stanowiły łącznie 33,9% odpowiedzi. Nieco ponad 10% osób deklaruje, że żyje skromnie, a tylko 1,2% bardzo biednie. Można zatem stwierdzić, że gmina Trzebownik jest gminą średnio zamożną.

Wykres 12 Które z wymienionych określeń najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania pieniędzmi w Pana(i) gospodarstwie domowym?

Źródło: badanie własne, n=333.

Gmina Trzebowniksko wypada najlepiej w porównaniu do gmin Krasne i Boguchwała – prawie 83% ankietowanych uważa gminę za dobre miejsce do życia. Ponad 12% respondentów z gminy Krasne i Boguchwała chciałoby się przeprowadzić do Rzeszowa w ciągu najbliższych 5 lat – dla gminy Trzebowniksko odsetek ten wyniósł o połowę mniej (6,3%).

Czy gmina jest dobrym miejscem do życia?		
		
Trzebowniksko	82,9%	7,2%
Krasne	78,3%	10,1%
Boguchwała	81,1%	11,9%

Gdzie chcą mieszkać respondenci			
Trzebownik	80,8% - na terenie gminy	w Rzeszowie	6,3%
		w innej miejscowości województwa	6,6%
		w innej miejscowości w Polsce	3,0%
Krasne	72,9% - na terenie gminy	w Rzeszowie	12,8%
		w innej miejscowości województwa	8,7%
		w innej miejscowości w Polsce	3,4%
Boguchwała	73,8% - na terenie gminy	w Rzeszowie	12,4%
		w innej miejscowości województwa	6,3%
		w innej miejscowości w Polsce	3,3%

Porównując najczęściej wskazywane pozytywne i negatywne strony gminy można zauważyć zbieżność odpowiedzi. We wszystkich gminach najlepiej oceniano dostępność szkół, z czego najwięcej wskazań odnotowano wśród respondentów z gminy Krasne (92,3%) i w gminie Trzebownik (92,2%). We wszystkich gminach pojawia się także kwestia poczucia bezpieczeństwa, z czego najwięcej wskazań uzyskano także w gminie Trzebownik (91,5%). W gminie Krasne pozytywnie oceniano także dostępność przedszkoli, a w gminie Trzebownik i Boguchwała ankietowani doceniają wysoki poziom usług odbioru odpadów komunalnych.

Wśród najgorzej ocenianych aspektów, respondenci we wszystkich gminach na pierwszym miejscu wskazują niedostateczną ilość ścieżek rowerowych. Wszyscy ankietowani zauważają także problem z dostępnością transportu publicznego. Negatywnie oceniane są aspekty związane ze spędzaniem czasu wolnego takie jak dostępność do lokali gastronomicznych oraz miejsc przeznaczonych do rekreacji.

Pozytywnie oceniane elementy gminy			Negatywnie oceniane elementy gminy	
Trzebownik	Dostępność do szkół	92,2%	Liczba ścieżek rowerowych	82,1%
	Odbiór odpadów komunalnych	91,8%	Atrakcyjność turystyczna gminy	59,9%
	Poczucie bezpieczeństwa	91,5%	Jakość oferty i programów kierowanych do dzieci i młodzieży	57,9%
Krasne	Dostępność szkół	92,3%	Liczba ścieżek rowerowych	58,0%
	Dostępność przedszkoli	82,1%	Dostępność transportu publicznego	53,6%

	Poczucie bezpieczeństwa	79,7%	Dostępność lokali gastronomicznych	39,6%
Boguchwała	Dostępność szkół	86,6%	Liczba ścieżek rowerowych	75,3%
	Poczucie bezpieczeństwa	80,3%	Dostępność miejsc spędzania wolnego czasu	58,3%
	Odbiór odpadów komunalnych	78,5%	Praca na terenie gminy i rozwój zawodowy	58,1%

Załącznik nr 2 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Rozdział odnosi się do *przepisu Art. 10e. 3. 5) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki* zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583).

Polityka przestrzenna w systemie polityk publicznych

Polityka przestrzenna należy do sfery tzw. polityk publicznych, które rozumiane są, jako sfera świadomych i zorganizowanych działań struktur państwa i społeczeństwa wokół problemów publicznych. Posługujemy się tu rozumieniem „polityk”, dotyczącym nie samego sprawowania władzy, ale działań w oparciu o przyjęte reguły. O ile polityka w ogólnym znaczeniu zajmuje się przede wszystkim sferą idei, zdobywania władzy i instrumentów jej egzekucji, to polityka publiczna, jako sfera praktyczna – przede wszystkim zagadnieniami związanymi z urzeczywistnianiem idei, i bliska jest zarządzaniu publicznemu.

Polityka przestrzenna spełnia wszystkie kryteria polityk publicznych. Jest to bowiem planowa działalność, polegająca na wykorzystywaniu znajomości dostępnych zasobów oraz praw rządzących kształtowaniem i użytkowaniem przestrzeni w celu najbardziej racjonalnego jej zagospodarowania. W ramach polityki przestrzennej władze publiczne ustalają cele i środki kształtowania zagospodarowania przestrzennego w określonych, zmiennych w czasie warunkach zewnętrznych – społecznych, ekonomicznych, technicznych, a także politycznych. Polityka przestrzenna zajmuje się określeniem celów, wraz ze sposobami ich osiągnięcia, w zakresie użytkowania i przekształcania środowiska życia człowieka, a więc wykorzystywanego przez niego zajmowanego terytorium. Musi ona wpływać na działania podejmowane przez liczne podmioty, czynnie zmieniające kształt tego środowiska.

Obowiązek prowadzenia polityki przestrzennej zawarty jest w polskim prawie, wyznaczającym zakres formalnych kompetencji w tej sferze poszczególnych poziomów władzy.

Instrumentacja polityki przestrzennej

Wdrażanie polityk publicznych można ułożyć w tzw. drabinę interwencji: na najniższym szczeblu władze powstrzymują się od działania, a na najwyższym narzucają swoje

rozwiązania, czyli eliminują wybór obywatelowi, tworząc szczególne zakazy i ograniczenia. Władze mogą działać także na rzecz zwiększania skali wyboru, które ma przed sobą obywatel. Zakres instrumentów oddziaływania jest dość szeroki: najbardziej skuteczne mogą być bezpośrednie inwestycje publiczne, realizujące potrzeby społeczne, ale też istotnie wpływające na zachowania inwestycyjne. Istnieje też sfera prawno-regulacyjna, ale jej skuteczność jest w Polsce przeceniana. Lepiej jest udoskonalać sposoby zarządzania przestrzenią, głównie poprzez zwiększanie wiedzy i poprawę dostępu do informacji o problemach specyficznych obszarów, w których żyją obywatele i funkcjonuje gospodarka. Wszystko to winno sprzyjać większej dynamice wzrostu, co jest obecnie podstawowym kryterium oceny polityk publicznych.

Większa świadomość i zaangażowanie władz w politykę przestrzenną mogą sprzyjać jej skuteczności, ale należy także liczyć w tym względzie na wzrost świadomości obywatelskiej. Zwiększanie wiedzy obywateli może spowodować wzrost poczucia identyfikacji z miejscem zamieszkania oraz świadomości własnej siły sprawczej w procesie rozwoju – to wymarzona sytuacja dla wzrostu zaangażowania obywatelskiego i kapitałowego. Zwiększanie partycypacji obywatelskiej i zaangażowania lokalnego biznesu może stanowić skuteczną przeciwwagę dla ograniczoności instrumentów sprawowania władzy.

Rekomendacje dla polityki przestrzennej

Określenie rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej ma na celu wskazanie zamierzeń, jakie należy realizować, aby osiągnąć ład przestrzenny i zrównoważony rozwój gminy. Kierunki zagospodarowania przestrzennego stanowiące podstawę prowadzenia polityki przestrzennej samorządu gminy zostały wskazane w zakresie następujących dziedzin:

1. Osadnictwo - poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej systemu osadniczego:

- 1.1 Wykorzystanie potencjału i możliwości rozwoju w ramach przynależności do ROF;
- 1.2 Wielofunkcyjny rozwój obszaru wiejskiego gminy;
- 1.3 Racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz kształtowanie ładu przestrzennego;
- 1.4 Kształtowanie zielonych pierścieni;
- 1.5 Racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz kształtowanie ładu przestrzennego;

-
- 1.6 Przeciwdziałanie degradacji terenów otwartych, zwłaszcza cennych pod względem kulturowym, przyrodniczym i krajobrazowym;
  - 1.7 Stosowanie recyklingu przestrzeni: wykorzystywanie w pierwszej kolejności terenów opuszczonych lub zdegradowanych (brownfield) i niewchodzenie na niezagospodarowane tereny (greenfield);
  - 1.8 Intensyfikacja zabudowy na terenach zainwestowanych wraz z ich regeneracją (odnową);
  - 1.9 Przeciwdziałanie niekontrolowanej suburbanizacji i rozlewaniu zabudowy;
  - 1.10 Ograniczenie zagospodarowania terenów predysponowanych do rozwoju funkcji rolniczej.

2. Środowisko

- 2.1 Ochrona środowiska oraz racjonalne wykorzystanie jego zasobów
  - 2.1.1 ochrona zasobów wodnych;
  - 2.1.2 zachowanie i zwiększenie skuteczności ochrony terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych;
  - 2.1.3 kształtowanie spójnego systemu obszarów chronionych i powiązań ekologicznych; zachowanie ciągłości systemów przyrodniczych;
  - 2.1.4 ochrona zasobów leśnych oraz rozwój trwałej, zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej;
  - 2.1.5 kształtowanie struktur przestrzennych wzmacniających jakość środowiska przyrodniczego;
- 2.2 Zapobieganie zagrożeniom i zanieczyszczeniom środowiska oraz minimalizowanie ich negatywnych skutków (ograniczenie negatywnych skutków zjawisk naturalnych; zapobieganie zagrożeniom i zanieczyszczeniom środowiska spowodowanym działalnością człowieka)
- 2.3 Ochrona dziedzictwa kulturowego:
  - 2.3.1 zachowanie i ochrona zabytkowych obiektów i źródeł (zabytkowej rzędcówki w Łące);
  - 2.3.2 zachowanie i ochrona walorów przestrzeni w tym walorów krajobrazu kulturowego;
  - 2.3.3 zachowanie i ochrona współczesnego materialnego dziedzictwa kulturowego;

- 2.3.4 rozwijanie szlaków kulturowych;
- 2.3.5 ochrona pozostałych zasobów i elementów dziedzictwa kulturowego, w tym zasobów niematerialnych.

3. Infrastruktura społeczno-gospodarcza

3.1 Podniesienie poziomu życia mieszkańców województwa

- 3.1.1 priorytet rozwojowy - stwarzanie warunków dla poprawy jakości życia mieszkańców;
- 3.1.2 rozwój kapitału ludzkiego;
- 3.1.3 rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i opieki społecznej;
- 3.1.4 wzmocnienie i rozwój potencjału kulturowego;
- 3.1.5 kształtowanie i rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej;
- 3.1.6 rozwój i dostosowanie infrastruktury ochrony zdrowia do zachodzących zmian demograficznych (starzenie się społeczeństwa) i epidemiologicznych; rozwój infrastruktury opieki społecznej, w tym placówek stacjonarnej pomocy społecznej.

3.2. Kształtowanie warunków rozwoju gospodarczego

- 3.2.1 współpraca w ramach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego; realizacja mechanizmu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych;
- 3.2.2 zwiększenie potencjału gospodarczego i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej;
- 3.2.3 rozwój gospodarki rolnej przy racjonalnym wykorzystywaniu zasobów środowiska naturalnego;
- 3.2.4 realizacja inwestycji związanych z rozwojem usług adresowanych do osób starszych, umożliwiających tym osobom aktywny udział w życiu społecznym;
- 3.2.5 wzmocnienie i rozwój potencjału kulturowego;
- 3.2.6 zrównoważony rozwój turystyki;
- 3.2.7 zwiększanie rozpoznawalności turystycznej gminy jako miejsca rekreacji i wypoczynku;
- 3.2.8 rozwój infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej;
- 3.2.9 rozwój rolnictwa ekologicznego i specjalistycznego;
- 3.2.10 rozwój gospodarki rolnej, leśnej oraz działalności pozarolniczej.

4. Komunikacja - poprawa dostępności komunikacyjnej województwa

- 4.1 Rozwój połączeń z rdzeniem ROF, organizacja wydajnej sieci transportowej;
- 4.2 Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych, w celu poprawy bezpieczeństwa;
- 4.3 Poprawa dostępności komunikacyjnej na zewnątrz, w tym rozwój infrastruktury drogowej łączącej się z węzłami sieci dróg szybkiego ruchu oraz infrastruktury kolejowej;
- 4.4 Wydajniejsza organizacja transportu publicznego;
- 4.5 Poprawa jakości dróg publicznych;
- 4.6 Budowa ścieżek rowerowych - stworzenie rozwiązań systemowych przez rozwój infrastruktury, powiązanie gminnych tras i ścieżek rowerowych;
- 4.7 Rozwój infrastruktury dla ruchu pieszego.

5. Infrastruktura techniczna

- 5.1 Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego
  - 5.1.1 zwiększenie poziomu zgazyfikowania gminy; dywersyfikacja źródeł i kierunków zasilania;
  - 5.1.2 rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE);
  - 5.1.3 rozwój infrastruktury pozwalającej na zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz zwiększenie pewności zasilania odbiorców.
- 5.2 Zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wód;
- 5.3 Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego;
- 5.4 Rozwój systemu gospodarki odpadami (racjonalne gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz pozostałymi grupami odpadów); budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK);
- 5.5 Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej – rozbudowa sieci telekomunikacyjnych oraz zwiększenie dostępu do Internetu terenów trudno dostępnych i o małej gęstości zaludnienia.

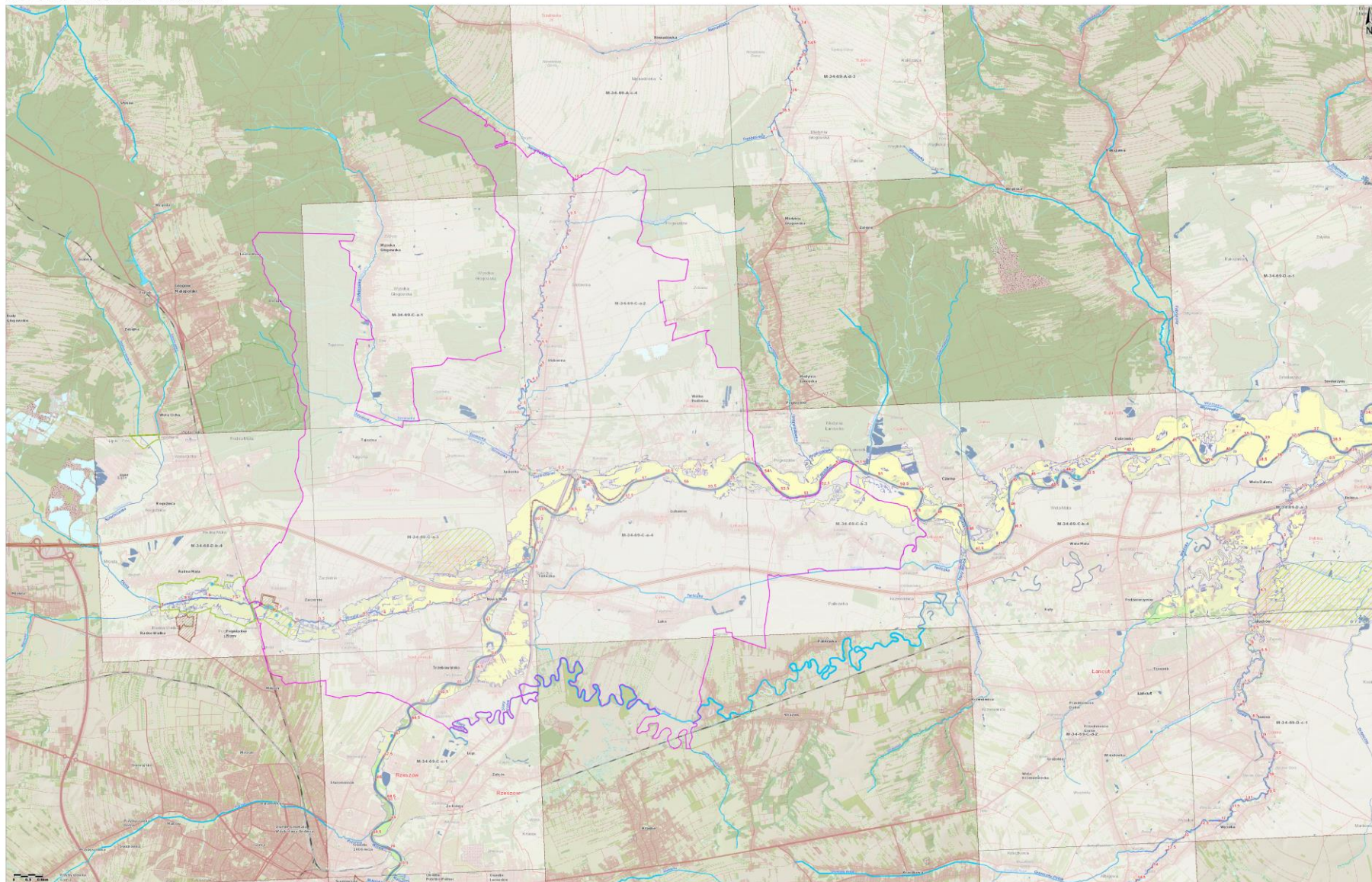

Załącznik nr 3 Mapy ryzyka i zagrożenia powodziowego

Mapa:
Mapy ryzyka powodziowego

1:25000

Obszary, na których przewidywano wystąpienie powodzi (pat legendę i wyrost 1% (raz na 100 lat))

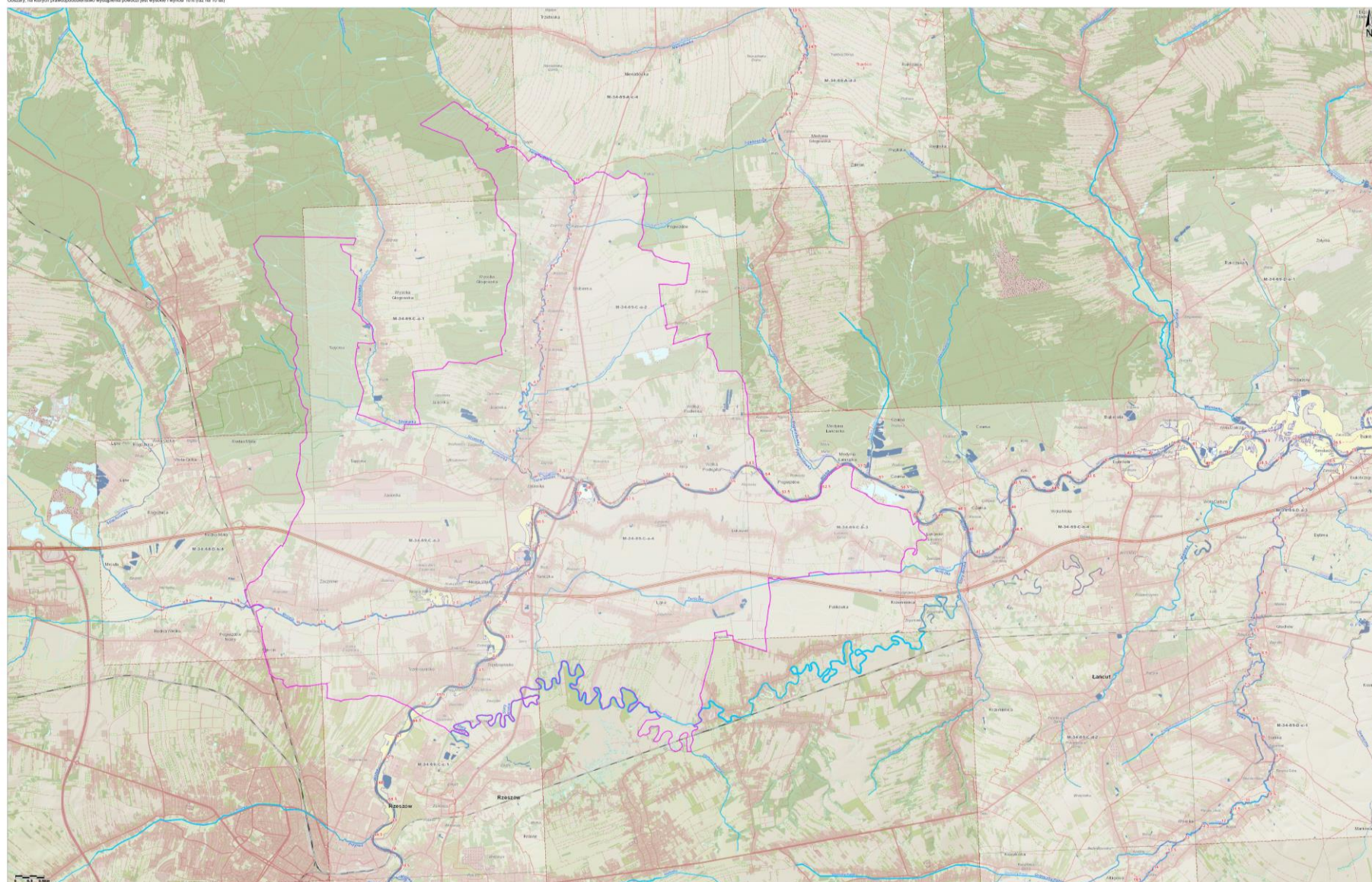

Mapa:
Mapy ryzyka powodziowego

1:25000

Obszary, na których prawdopodobnie wystąpią powodzi (złoty kolor) (zaz na 10 lat)

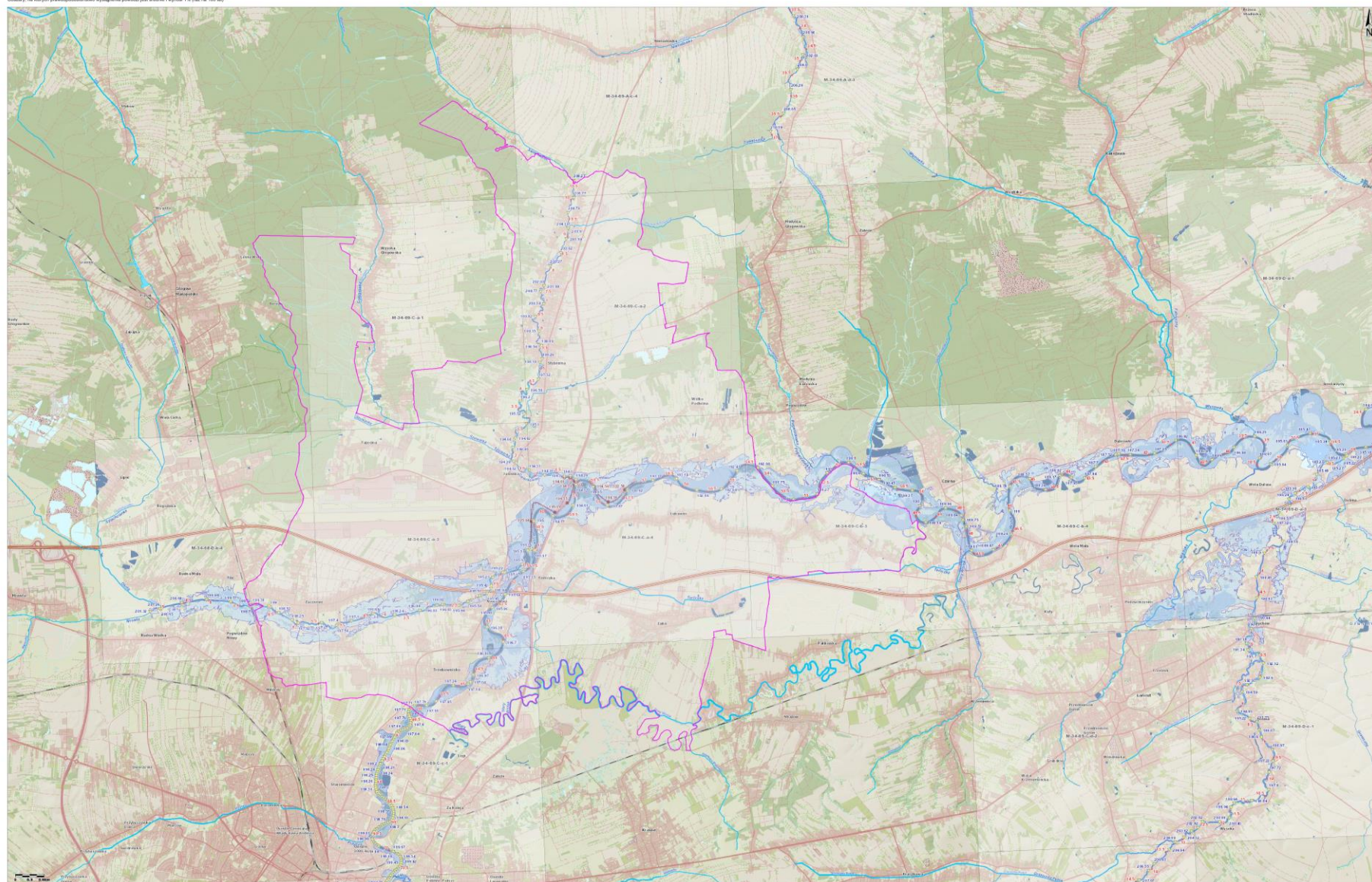
Uwaga: Ten wytycznik nie stanowi wytycznika projektowego i nie jest dokumentem ostatecznym.
© 2019 Wzrosty Prace, Wzrosty Prace s.c.

Mapa:
Mapy zagrożenia powodziowego

1:25000

Obszary, na których przewidywano wystąpienie powodzi (poziomej linii) (wynosi 1% (raz na 100 lat))

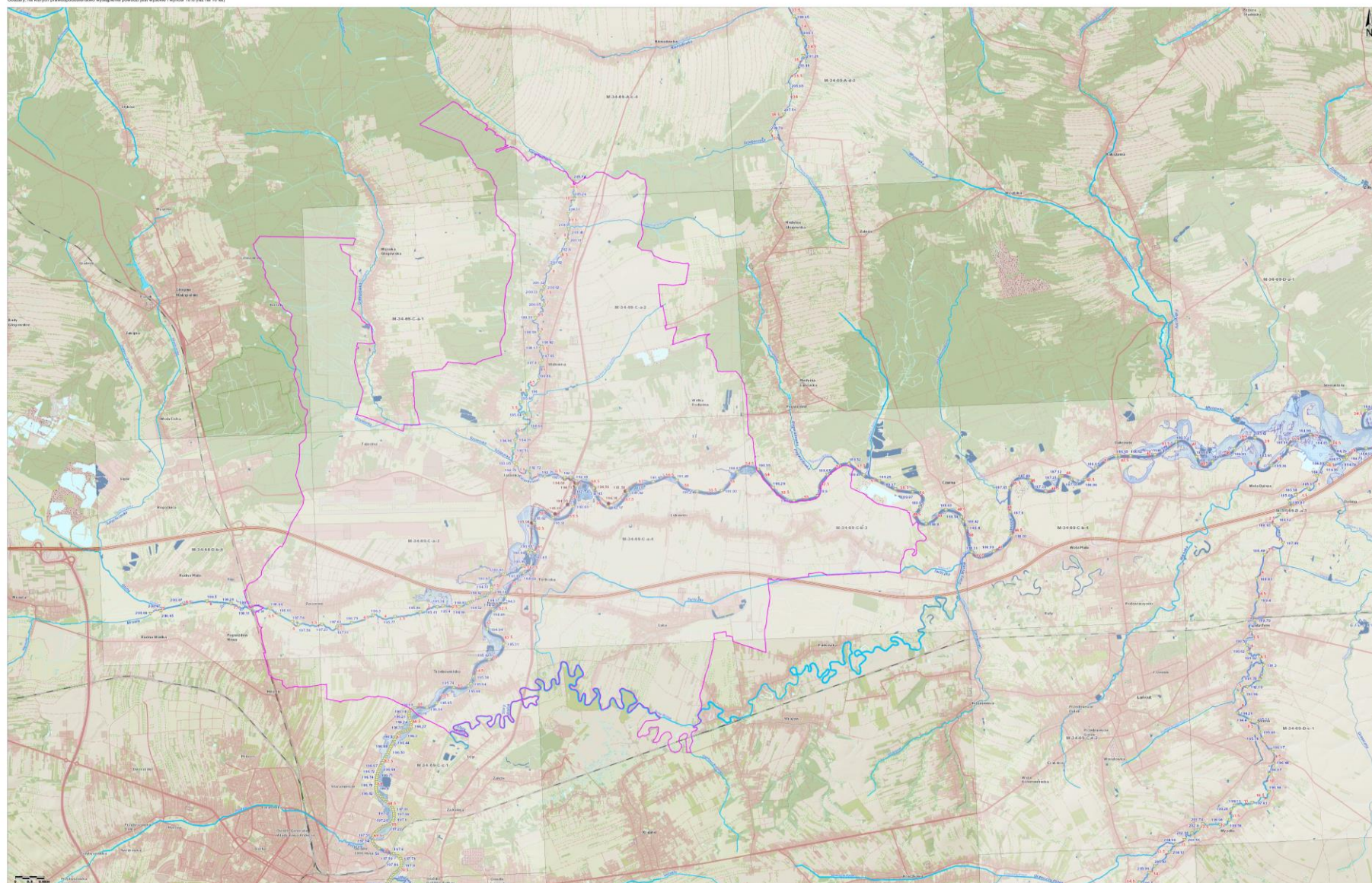
Uwaga: Ten wydruk nie stanowi podstawy podjęcia decyzji; w każdym razie nie może być traktowany jako dokument obowiązkowy.
© 2010 Wzrost Pracy. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Mapa:
Mapa zagrożenia powodziowego

1:25000

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat)

Uwaga: Ten wydruk ma charakter informacyjny i nie może być traktowany jako dokumentu oficjalnego.
© 2019 Urząd Gminy Trzebownik. Wszelkie prawa zastrzeżone.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW

MAPA ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO

MAPA RYZYKA POWODZIOWEGO

Potencjalne negatywne skutki dla środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej

klasy użytkowania terenu:

zakłady przemysłowe:

potencjalne ogniska zanieczyszczeń:

Potencjalne negatywne skutki dla życia i zdrowia ludzi oraz wartości potencjalnych strat powodziowych

budynek mieszkalny w obszarze zagrożenia powodziowego [głębokość wody w m]:

budynek o znaczeniu społecznym w obszarze zagrożenia powodziowego [głębokość wody w m]:

oznaczenie budynku o znaczeniu społecznym:

żłb. - żłobek, przedszk. - przedszkole, szk. - szkoła,
 P - jednostki Policji, rem. - jednostki ochrony przeciwpożarowej, SG - jednostki Straży Granicznej,
 szpit. - szpital, san. - sanatorium, d. op. - dom pomocy społecznej, dom opieki, hospicjum,
 c. han. - centrum handlowo-usługowe, H - hotel, d. wyp. - dom wypoczynkowy,
 d. wych. - dom wychowawczy, z. kar. - zakład karny, zakład poprawczy, areszt śledczy

wartość potencjalnych strat powodziowych [zł/m²]

obszary, dla których nie oblicza się strat

≤ 1

2 - 50

51 - 150

151 - 300

301 - 600

> 600

50

kilometr rzeki

obszar szczególnego zagrożenia powodzią

cieki naturalne i kanały

wody powierzchniowe

wał przeciwpowodziowy

zaporę boczna

granica części miejscowości znajdującej się w obszarze zagrożenia powodziowego

granica miejscowości znajdującej się w obszarze zagrożenia powodziowego

granica gminy

granica powiatu

granica województwa

granica państwa

granica państwa

granica państwa

granica państwa

granica państwa

granica państwa

granica państwa

granica państwa

granica państwa

granica państwa

granica państwa

granica państwa

granica państwa

granica państwa

granica państwa

granica państwa

granica państwa

granica państwa

granica państwa

granica państwa

KALISZ 1380 nazwa miasta i szacunkowa liczba mieszkańców zagrożonych powodzią

Chotów 52 nazwa wsi i szacunkowa liczba mieszkańców zagrożonych powodzią

Rypinek 15 nazwa części miasta lub wsi i szacunkowa liczba mieszkańców zagrożonych powodzią

Spis tabel i wykresów

Tabela 1 Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Trzebownisko	12
Tabela 2 Charakterystyka JCWPD zlokalizowanych na terenie gminy Trzebownisko	13
Wykres 1 Dane metryczkowe	96
Wykres 2 Czy uważa Pani / Pan, że Gmina Trzebownisko jest dobrym miejscem do życia?	97
Wykres 3 Gdzie w perspektywie najbliższych 5 lat chciałaby/chciałby Pani/Pan mieszkać?	98
Wykres 4 Spośród wymienionych elementów infrastruktury oraz oferty dostępnej na terenie Gminy Trzebownisko, proszę określić jak ocenia Pan(i) ich aktualny stan/dostępność.	100
Wykres 5 Co Pana/Pani zdaniem jest największą zaletą, mocną stroną, atutem Gminy Trzebownisko?	101
Wykres 6 Co Pana/Pani zdaniem jest największą wadą, słabą stroną Gminy Trzebownisko?	102
Wykres 7 Co Pana/Pani zdaniem należy zrobić (jakie przedsięwzięcie zrealizować), aby w Gminie Trzebownisko żyło się lepiej?	103
Wykres 8 Z poniższego katalogu problemów społecznych, proszę wskazać te, które Pani/Pana zdaniem w istotny sposób dotyczą Gminy Trzebownisko	104
Wykres 9 Z zaproponowanych poniżej możliwych kierunków rozwoju Gminy Trzebownisko proszę wybrać maksymalnie 2 kierunki, które jej władze powinny rozważyć jako najkorzystniejsze dla dalszego rozwoju gminy:.....	105
Wykres 10 W jaki sposób ocenia Pani/Pan poszczególne elementy związane z rynkiem pracy na terenie Gminy Trzebownisko?.....	106
Wykres 11 Co zrobił(a)by Pani/Pan gdyby utracił(a) Pani/Pan pracę?	107
Wykres 12 Które z wymienionych określić najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania pieniędzmi w Pana(i) gospodarstwie domowym?	108
Rysunek 1 Mapa jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych zlokalizowanych w granicach gminy	13
Rysunek 2 Obszar Strategicznej Interwencji na poziomie krajowym - OSI Wschodnia Polska, z uwzględnieniem położenia gminy Trzebownisko	27
Rysunek 3 Miejskie Obszary Funkcjonalne wskazane w Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2030, z uwzględnieniem położenia gminy Trzebownisko	27
Rysunek 4 Obszary wiejskie wskazane w Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2030, z uwzględnieniem położenia gminy Trzebownisko	28